

**Sanningen
om processen mot
De
sammansvurna terroristerna
i Moskva**

Det enda
autentiska materialet om rättegången mot det terroristiska
trotski-sinovjevsk centrum,
augusti 1936

Stockholm 1936

FÖRLAGSAKTIEBOLAGET ARBETARKULTUR

Innehåll

Förord.....	1
Inledning	1
Förmiddagssammanträdet den 19 augusti 1936.....	6
Anklagelseakten.....	6
Förhöret med den anklagade <i>Mratjkovski</i>	21
Förhöret med den anklagade <i>Jevdokimov</i>	25
Eftermiddagssammanträdet den 19 augusti 1936.	27
Förhöret med den anklagade <i>Dreitzer</i>	27
Förhöret med den anklagade <i>Reingold</i>	29
Förhöret med den anklagade <i>Bakajev</i>	32
Förhöret med den anklagade <i>Pikel</i>	34
Förmiddagssammanträdet den 20 augusti.....	35
Förhöret med den anklagade <i>Kamenjev</i>	35
Förhöret med vittnet <i>Jakovlev</i>	37
Förhöret med den anklagade <i>Sinovjev</i>	38
Förhöret med vittnet <i>Safonova</i>	41
Eftermiddagssammanträdet den 20 augusti 1936.	42
Förhöret med den anklagade I. N. <i>Smirnov</i>	42
Förhöret med den anklagade <i>Olberg</i>	47
Förhöret med den anklagade <i>Berman-Jurin</i>	51
Förmiddagssammanträdet den 21 augusti 1936.....	54
Förhöret med den anklagade <i>Golzman</i>	54
Förhöret med den anklagade <i>N. Lurie</i>	56
Förhöret med den anklagade <i>M. Lurie</i>	59
Förhöret med den anklagade <i>Ter-Vaganjan</i>	60
Eftermiddagssammanträdet den 21 augusti 1936.	62
Förhöret med den anklagade <i>Fritz David (Krugljanski)</i>	62
Förmiddagssammanträdet den 22 augusti 1936.....	65
Tal av statsåklagaren, Sovjetunionens prokurator, kamrat A. J. Vysjinski, den 22 augusti 1936.	65
Eftermiddagssammanträdet den 22 augusti 1936.	90
Förmiddagssammanträdet den 23 augusti 1936.....	92
Eftermiddagssammanträdet den 23 augusti 1936.	94
Dom.....	95
Bilaga: G. Dimitrov: ”Att försvara de nedriga terroristerna är att hjälpa fascisterna”	99

Förord

Med hänsyn till det väldiga intresse, som Moskvaprocessen mot de trotskistisk-sinovjevskas terroristiska sammansvurna framkallat, har förlaget beslutat att översätta och utge processreferatet i en större upplaga för att ge envar möjlighet att få kännedom om de fakta, som ligger till grund för processen. Översättningen är verkställd efter en upplaga, som utgetts på föranstaltande av Sovjetunionens Folkkommisariat för rättsväsendet i Moskva.

Till referatet fogar vi en artikel av G. Dimitrov: ”Att försvara de nedriga terroristerna är att hjälpa fascisterna”.

Arbetarkulturs Förlag.

Historiska dokument med anknytning till 1:a Moskvarättegången:

[Rödbok om Moskvarättegångarna](#) av Leon Sedov (Trotskij's son).

Trotskij själv kommenterade rättegången i flera artiklar, de flesta finns samlade i [Stalins brott](#). Alla där ingående artiklar är dock skrivna *efter* 1:a rättegången, beroende på att Trotskij under andra halvåret 1936 satt internerad av norska regeringen, utan möjlighet att kommunicera med omvärlden.

På svenska finns även [Fallet Leo Trotskij](#) (rapporten från den s k Dewey-kommissionens moträttegång som hölls i Mexico våren 1937), samt Max Shachtmans [Bakom Moskvarättegången](#) (1936).

På engelska finns den österrikiske socialdemokraten Friedrich Adlers [The Witchcraft Trial in Moscow](#) (från 1936).

Historiska arbeten:

Nedan följer först en inledning av *Kenth-Åke Andersson* som skrevs till faksmilupplagan av rättegångsreferatet som Partisanförlaget gav ut 1971. K-ÅA skrev även (1972) en ingående analys och redogörelse: [Om Moskvarättegångarna](#).

Den franske marxistiske historikern Pierre Broué har skrivit en ”klassisk” bok om [Moskvaprocesserna](#).

Se även samme författares artiklar [Trotskij och blocket mot Stalin 1932](#) och [Oppositionen i partiet mot Stalin \(1930-32\) och den första Moskvarättegången](#), som handlar om oppositionen inom och utom det sovjetiska kommunistpartiet och de försök till samarbete som gjordes mellan olika oppositionella, och hur detta hänger ihop med första Moskvarättegången.

För den som själv vill tränga in djupare i olika aspekter om Moskvarättegångarna och den övriga terrorn i 1930-talets Sovjetunionen rekommenderas Marxistarkivets avdelning [Terrorn på 30-talet](#) (med underavdelningar).

Notnumreringen i rättegångsreferatet nedan har ändrats till löpande. En del noter har tillagts (de är markerade med *MF*)

Många av egennamnen är inte transkriberade i enlighet med vedertagen standard (t ex skrivs Trotski i st för *Trotskij* och Vysjinski i st för *Vysjinskij* – detta har inte korrigerats nedan).

Marxistarkivets red

Inledning

Den 19 augusti 1936 i Moskva. En rättegång inleds, som mera verkar hämtad ur en absurd pjäs, än från verkligheten. På de åtalades bänk återfinns några av de ledande männen ur bolsjevikernas gamla garde – de mest namnkunniga är Zinovjev och Kamenev, två av Lenins närmaste medarbetare allt sedan bolsjevismens uppkomst i Ryssland. Åklagare är – Vysjinskij, en gammal mensjevik på

högerkanten, som mest gjort sig känd i historien för sitt aktiva motstånd mot Oktoberrevolutionen. Men de brott Vysjinskij nu anklagar de gamla bolsjevikerna för är inte verkställandet av Oktoberrevolutionen och revolutionär propaganda, utan för att vilja – återupprätta kapitalismen i Sovjetunionen, för att vilja mörda landets ledare och för att upprätthålla hemliga förbindelser med Gestapo.

För att få fram absurditeten tydligare kan vi göra en överflyttning (för att grundstrukturen skall framträda klarare, låter vi gott och ont, vänster och höger, byta plats). Yngve Holmberg, f.d. högerledare, har drivits i exil av sina vedersakare. 1976 arresteras några av högerpartiets ledande män, bl a Gösta Bohman och Allan Hernelius. De ställs inför rätta. Åklagare är Jan Myrdal, som bekant sina gamla synder, gått in i högerpartiet och blivit statsåklagare i Staffan Burenstam-Linders högerdiktatur. Myrdal anklagar nu det gamla gardet i högerpartiet för att stämpla mot landets regering, vilja mörda dess ledare och för att – sträva efter att upprätta ett socialistiskt Sverige genom konspiration med Kina. Detta konspirationsnät grenar ut sig och inbegriper en stor del av landets etablerade skikt. I efterföljande rättegångar anklagas bl.a. försvarsministern, ärkebiskopen och författaren Sven Stolpe för att ha deltagit i denna socialistiska konspiration. 'De skabbiga hundarna', som Myrdal kallar dem, döms och avrättas. Vilken förnuftig människa skulle ha trott på sådana anklagelser?

Det är idag inte svårt att se att Moskva-rättegångarna var häxprocesser, vilka fyller samma funktion som en gång inkquisitionen i brytningen mellan katolicism och protestantism. Vem (utom nystalinister) skulle nu kunna försvara rättegångarna? Naturligtvis utnyttjar borgerligheten idag Moskva-rättegångarna för att visa 'kommunismens totalitära natur' – men de glömmar då att samma mönster återkommer i McCarthy-förföljelserna i USA i början av 50-talet, i rättegången mot makarna Rosenberg eller i Sverige i 'Enboms-rättegången' (där Enboms 'bekännelse' f.ö. var det enda egentliga bevismaterialet). De glömmar också att deras intellektuella representanter på 30-talet intog en avgjort mer positiv hållning till processerna och frossade i skadeglädje över att det gamla bolsjevikgardet nu fallit i egen grop. Det gäller över hela skalan från höger till vänster. Mussolini förklarade ex.vis att 'Stalin gör fascismen en stor tjänst' genom Moskva-processerna (Popolo d'Italia 1938) och att rättegången var 'det politiska förnuftets seger över den revolutionära romantiken' (Il Messaggero, 1936). Det gäller också många ledande intellektuella – från 'ickevålds'-profeten Romain Rolland via författare som Theodore Dreiser, samhällsvetare som makarna Webb till advokaten och högermannen D. N. Pritt¹ – vilka samtliga tog ställning för rättegångarnas påstådda autenticitet och förklarade att de anklagades skuld stod över all diskussion. Än mer anmärkningsvärd är den amerikanske ambassadören i Moskva, Joseph Davies, som i sina depescher till Washington (återgivna i ambassadörens bok, 'Mission to Moscow', 1942²) förklarade att rättegångarna formellt varit utan anmärkning och att de anklagades skuld var fullständigt bevisad. Just Davies har blivit ett kärt namn för våra ny-stalinister i KFml. Det är i och för sig mycket märkligt att en kommunistisk grupp – eller påstått kommunistisk grupp – kallar in en amerikansk ambassadör som sanningsvittne. Om Bo Gustafsson och hans kamrater brydde sig om att läsa den bok de åberopar, skulle de dessutom finna att den käre Davies' värderingar klart och tydligt är politiskt motiverade. Hans sammanfattning av den politiska situationen i Sovjetunionen låter så här: 'Lenins och Trotskijs Ryssland – dvs. bolsjevikrevolutionens Ryssland – existerar inte längre. Genom successiv, hård och ofta brutal utveckling har regeringssättet utvecklats till vad som numera är statssocialistiskt system som tillämpar kapitalistiska principer, vilket stadigt och oundvikligt går allt längre mot höger. Eftergifter har gjorts till den mänskliga naturen för att få experimentet att fungera. - - - Efter kriget kommer dragningen (i världspolitiken) mot vänster att bli akut. Det finns en verklig risk att den blir alltför snabb och våldsam. Det skulle inte förvåna mig om de erfarenheter som gjorts i det ryska revolutionära experimentet kommer att fungera som en broms på denna tendens.' (*Mission to Moscow*, s. 326-7.)

Idag är, som sagt, entusiasmen för Moskva-rättegångarna mindre. Det gäller även de officiella kommunistpartierna. Efter Chusjtjovs hemliga tal 1956 kan de tveklöst medge att rättegångarna var

¹ Här har den gode K-Å fel! Pritt var *stalinist*, medlem i Labour-partiet tills 1940, då han uteslöts för sitt stöd till det sovjetiska anfallat på Finland. 1954 tilldelades han det "Internationella Stalin-fredspriset" – *MF anm*

² Svensk översättning: *På uppdrag i Moskva*, 1942 – *MF*

monstruösa förfalskningar. Men de glömmar att samma mönster återkommer även senare. Det gäller inte bara rättegångarna i början av 50-talet, mot Slansky, mot Rajk etc., utan även i dagens Östeuropa. Vi kan bara nämna rättegångarna mot Kuron-Modzelewski i Polen 1965, eller den nyligen avslutade rättegången mot medlemmar i Revolutionära Socialistiska Partiet i Tjeckoslovakien. Inför dessa rättegångar har kommunistpartierna, inklusive Vpk, iakttagit absolut tystnad. Och man skruvar besvärat på sig inför de rättegångar som av allt att döma nu förbereds mot männen bakom 'liberaliseringen' 1968 i Tjeckoslovakien.

Ty Moskva-rättegångarna tillhör inte det förflutna. Deras anda och mönster lever fortfarande kvar i de byråkratiserade arbetarstaterna i Östeuropa. Nya rättegångar mot oppositionen, antingen den nu är en vänster- eller högeropposition, kommer med jämna mellanrum. Det är här ett studium av Moskva-rättegångarna kan vara en vägledning för att förstå också dagens Östeuropa.

Vad som utgjorde en prøvosten för den samtida västliga opinionen, och som även idag kan skapa tveksamheter, är det faktum att de anklagade i Moskva-rättegångarna erkände de brott de åtalats för. Det märkliga skådespelet rullades upp att gamla bolsjeviker stod inför domstolen och tillskrev sig själva brott som saknade all rim och reson. Hur kunde de göra detta? Ligger det trots allt inte ett korn av sanning i åtalspunkterna? Kring dessa frågor har en hel litteratur vuxit upp. Svaren löper över en hel skala, från tanken att bekännelserna var framtvingade genom tortyr, hållandet av familjemedlemmar som gisslan till mera subtilt psykoanalytiska förklaringar om 'the party mind', dvs. att de anklagade en sista gång underordnat sig partidisciplinen. Vilken förklaring som är den riktiga är det fortfarande svårt att yttra sig om. Det material som skulle kunna belysa förspelet till rättegångarna har ännu inte frisläppts, men vissa ledtrådar kan fas genom läsning av senare utgivna vittnesmål, såsom Jevgenia Ginzburgs 'Resa till avgrunden' eller Arthur Londons 'Bekännelsen'. Men källorna är fortfarande alltför få för att ge säkra hållpunkter. Robert Conquest måste i sitt omfattande arbete, *Den stora terrorn* (1968) arbeta med många dubiösa källor, och det resultat han kommer till verkar inte alltid övertygande. Kanske bör förklaringen framförallt sökas på den politiska nivån. Kärnan av de anklagade hade under olika perioder tillhört oppositionsrörelserna i Sovjetunionen på 20-talet, antingen Trotskijs Vänsteropposition som ville återinföra den proletära regimen och demokratin i partiet, eller Bucharins högeropposition, som framförallt ville ha större eftergifter åt de rika bönderna. Men alla de oppositionsmän som stod inför rätta hade gjort självkritik och åter anpassat sig till byråkratins intressen och delvis sugits upp av den byråkratiska ideologi som Stalin kodifierat. I den mån de fortfarande var i opposition till stalinismen (vilket var möjligt) var det en vag och suddig opposition. Den kunde inte grupperas kring ett politiskt program. De hade gjort så stora medgivanden åt stalinismen att de tvingades löpa linan ut. I ett förspel (1935) till den första rättegången hade Zinovjev och Kamenev tillstått att de hade en 'moralisk skuld' i mordet på Kirov 1934. Konsekvensen kunde inte bli annan än att de 1936 också tvingades 'bekänna' en *faktisk* skuld i mordet.

Den officiella förklaring som Vysjinskij gav vid rättegången är naturligtvis helt annorlunda. Enligt honom bekände det gamla gardet, därför att de inte hade något val, ty bevisningen var så överväldigande. Detta är en ren lögn. I själva verket lades inför rätten inte fram några som helst dokumentariska bevis. Som läsarna själva kan se, citeras det flitigt ur brev som skulle ha sänts från *Trotskij* eller dennes anhängare till de anklagade. Men inte ett enda av dessa brev visades fram. Det enda dokument som lades fram var Valentin Olbergs honduriska pass, på vilket han skulle ha kommit in i landet. (se protokollet nedan)

Men detta pass har föga värde. Ty nu är att berätta att Olberg med absolut säkerhet var GPU-agent. Han behövde sannerligen inget förfalskat pass för att komma in i landet. Han hade sänts till Väst-europa för att spionera i trotskistiska kretsar. 1930 sökte han bli Trotskijs sekreterare, men avvisades efter rapport från Berlin-gruppen, där Olberg uppträtt underligt och provocerande. Det är knappast troligt att Olberg efter detta skulle ha invigts i några konspiratoriska planer – om Trotskij nu skulle ha haft några sådana. I själva verket tycks Olbergs 'bekännelse' vara hela rättegångens kärna, dess urcell så att säga. En 'close reading' av Olbergs 'bekännelse' visar att hela rättegången

faller i småbitar om man utgår från att allt han säger är fullständiga konstruktioner. Han är rättegångens 'felande länk'.

Men han var troligen inte den ende som vid rättegången fick spela rollen av *agent provocateur*. Till denna kategori kan med all säkerhet även räknas de anklagade Fritz David, Berman-Jurin och de två Lurie. Deras uppträdande under rättegången var så underligt – en blandning av likgiltighet och glad förtjusning – att de redan från början väckte misstänksamhet hos de utländska korrespondenter som fick följa rättegången.

De uppgifter som lämnas av 'det gamla gardet' är i allmänhet av sådan art att de inte kan verifieras. Men i några fall går det. Vi skall ta upp ett exempel. Den gamle bolsjevikern och f.d. medlemmen av Vänsteroppositionen, Goltzman [=Holtzman], påstod i sin 'bekännelse' att han 1932 sammanträffat med Leon Sedov, Trotskijs son, på Hotell Bristol i Köpenhamn. Av denne skulle han då ha fått direktiv för terroristisk verksamhet. Men vittnesmålet faller sönder av två skäl. För det första var Leon Sedov vid nämnda tidpunkt bevisligen inte i Köpenhamn, utan i Berlin där han just då avlade en examen. För det andra, revs Hotell Bristol 1917 och återuppbyggdes först 1936!³

Om någon ännu inte är övertygad om 'bekännelsernas' falskhet, kan ytterligare en sak nämnas. Under den tid den terroristiska verksamheten skulle ha ägt rum (1932-36), levde kärnan av de anklagade under omständigheter som rimligtvis inte kan ha möjliggjort en planläggning av en så enorm terrorverksamhet. Smirnov (som f.ö. bara gjorde en partiell 'bekännelse'), vilken utpekades som själva hjärnan bakom sammansvärjningen och som Trotskijs ställföreträdare och närmaste man, satt i fängelse sedan 1933. Det är svårt att tro att han skulle ha kunnat leda en omfattande terrorverksamhet under flera år från en fängelsecell. Mratjkovskij och Ter-Vaganjan, båda gamla bolsjevikerna, var förvisade till Sibirien sedan 1933. Zinovjev och Kamenev var periodvis fängslade under denna tid, och i övrigt starkt övervakade.

Rättegången 1936 var startskottet till en omfattande utrensning inom hela parti- och statsapparaten. I de följande rättegångarna skulle hela gräddan av gamla bolsjevikerna och samtliga medlemmar av Lenins politbyrå 1917 (utom *Stalin*), ställas inför rätta och dömas till döden. Cirkeln skulle också sluta sig: Jagoda, som i egenskap av chef för hemliga polisen arrangerat rättegången 1936, ställdes inför skranket i rättegången 1938, och dömdes. Samma öde vederfors Jezjov, som på samma post skött rättegången 1937. Hela stats- och partiapparaten genomgick en omfattande förändring. Samtidigt upphävdes proletariats diktatur och sovjetssystemet genom den nya konstitutionen 1936. Det var inte längre mycket som återstod av revolutionen 1917, varken dess ledare eller dess program.

Rättegångarna fick också sin återspeglning i det ryska samhällsdjupet. I varje stad, i varje distrikt, i varje delstat, genomfördes omfattande utrensningar och avrättningar. Hur många som offrades vet vi inte med säkerhet. Conquest uppger mellan 2 och 3 miljoner, men alla beräkningar måste vara högst osäkra med tanke på källäget.

Jan Myrdal berättar i *Samtida* att han i sitt stora bibliotek har en särskild avdelning för 'de falska medvetenheterna'. Där finns böckerna om inkquisitionen och häxförföljelserna. 'Där stod processprotokollen. De fullständiga stenografiska protokollen från de stora moskvaprocesserna. Med Karl Radeks svarta logik i sitt mångtydiga "sista ord". – – – Dessa volymer väntar fortfarande att jag skall arbeta mig genom dem. Den svarta logiken.'

Tiden är inne att plocka fram protokollen och studera dem. Vi accepterar inte längre stalinismens falska medvetenhet.

Kenth-Åke Andersson

³ Här verkar KÅA ha fallit offer för en missuppfattning: Hotell Bristol återuppbyggdes inte alls 1936. Förmodligen härrör misstaget från en slarvig läsning av den danska tidningen *Social-Demokraten* som 1/9 1936 (ironiskt) skrivit "Det i 1917 nedlagte Hotel Bristol paa Raadhuspladsen genopstaar i 1936 i Moskva." – dvs man syftar på att hotellet återuppstod i Goltzmans vittnesmål (under rättegången 1936) när han påstod sig ha träffat Trotskij där 1932.

Processprotokoll
från rättegången
mot det trotski-sinovjevskas
centrum
Behandlat av
De Socialistiska Sovjetrepublikernas Unions
högsta domstols militärkollegium
den 19-24 aug. 1936
mot
G. J. Sinovjev, L. B. Kamenjev,
G. J. Jevdokimov, I. N. Smirnov,
I. P. Bakajev, V. A. Ter-Vaganjan,
S. V. Mratjkovski, J. A. Dreitzer,
E. S. Goltzman, I. I. Reingold,
R. V. Pikel, V. P. Olberg, K. B. Berman-Jurin,
Fritz David (I. I. Krugljanski), M. Lurie och N. Lurie,
anlagade
enligt artikel 58-8, 19 och 58-8, 58-11 i
Ryska Socialistiska Federativa Sovjetrepublikens
strafflag.

Förmiddagssammanträdet den 19 augusti 1936.

Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium öppnar rättegångsförhandlingarna den 19 augusti 1936 kl. 12.10. Som ordförande fungerar armé-militärjuristen V. V. *Ulrich*, medlemmar i rätten är: kår-militärjuristen I. O. *Matulevitj* och divisionsmilitärjuristen I. T. *Nikittschenko*; suppleant: divisions-militärjuristen I. T. *Goljakov*; sekreterare: militärjuristen av 1:sta rangen A. F. *Kostjusjko*.

Åklagarmakten representeras av Sovjetunionens prokurator, kamrat A. J. *Vysjinski*.

Ordföranden, kamrat Ulrich förklarar sammanträdet öppnat, fastställer de anklagades identitet och frågar dem, om de har några invändningar att göra mot rättens sammansättning och mot statsåklagaren. Sedan de anklagade svarat att inga invändningar förefinnes, förklarar ordföranden att då de anklagade avstått från försvarsadvokater, tillerkännes dem personligen alla försvarsrättigheter, d. v. s. rätt att rikta frågor till vittnena och de andra anklagade, att framställa yrkanden under rättegången, hålla försvarstal o. s. v. Dessutom förbehålles dem rätten till slutord.

Sekreteraren uppläser anklagelseakten.

Anklagelseakten

i målet mot Sinovjev, G. J., Kamenjev, L. B., Jevdokimov, G. J., Smirnov, I. N., Bakajev, I. P., Ter-Vaganjan, V. A., Mratjkovski, S. V., Dreitzer, J. A., Golzman, E. S., Reingold, I. I., Pikel, R. V., Olberg, V. P., Berman-Jurin, K. B., Fritz David (Krugljanski, I. I.), M. Lurie och N. Lurie.

vilka anklagas för brott mot art. 58-8, 19 och 58-8, 58-11 av RSFSR:s strafflag.

Den 15 och 16 januari 1935 behandlade Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium under en session i Leningrad målet rörande den illegala kontrarevolutionära grupp av sinovjevsmän, som kallade sig "Moskvacentrum" och vars ledare var Sinovjev, G. J., Kamenjev, L. B., Jevdokimov, G. J. och Bakajev I. P. jämte andra, vilka dömdes i denna process.

Det fastställdes genom rannsakingen och den rättsliga undersökningen i denna sak, att det s. k. "Moskvacentrum" under loppet av flera år lett den kontrarevolutionära verksamhet, som utövats av olika illegala grupper av sinovjevsmän, bl. a. även den kontrarevolutionära verksamheten från Nikolajev-Kotolynovgruppen i Leningrad, vilken grupp föröfvade det skändliga mordet på kamrat S. M. Kirov den 1 december 1934.

Rätten fastställde, att det s. k. "Moskvacentrum" i egenskap av ideologisk och politisk ledning för sinovjevsmännens grupp i Leningrad hade kännedom om gruppens terroristiska stämningar och på allt sätt underblåste dessa stämningar.

Detta måste även de anklagade Sinovjev och Kamenjev erkänna, vilka förnekade varje deltagande i mordet på kamrat S. M. Kirov och hycklande förklarade inför rätten, att de endast bar det moraliska och politiska ansvaret för mordet på kamrat Kirov.

Som det nu visat sig, hade rannsaknings- och rättsorganen för halvtannat år sedan, vid undersökningen av mordet på S. M. Kirov, ännu inte till sitt förfogande alla fakta, vilka avslöjar den verkliga roll, som det s. k. "Moskvacentrums" ledare å ena sidan och å andra den illegala trotskistiska organisationens ledare spelade i sinovjev-männens vitgardistiska, terroristiska, illegala verksamhet.

På grund av att nya omständigheter kommit i dagen, vilka utretts av rannsakningsmyndigheterna år 1936 i samband med avslöjandet av en rad trotskistiska och sinovjevskas terroristgrupper, har det fastställts genom rannsakingen, att de i "Moskvacentrums" sak dömda Sinovjev, Kamenjev, Jevdokimov och Bakajev i verkligheten inte endast hade kännedom om den terroristiska stämningen bland deras anhängare i Leningrad, utan även var de direkta organisatörerna av mordet på kamrat S. M. Kirov.

Det har även fastställts genom rannsakingen, att Sinovjev, Kamenjev, Jevdokimov, Bakajev och en rad andra i föreliggande sak anklagade, vilka omtalas längre fram, var initiativtagare och

organisatörer av attentat, som förbereddes även mot andra av SUKP(b):s och sovjetregeringens medlemmar.

Likaså har rannsakingen fastställt, att sinovjevsmännen genomförde sin brottsliga terroristiska praktik i direkt block med trotskisterna och med den i utlandet befintliga L. Trotski.

Dessa ånyo avslöjade omständigheter fastställer otvivelaktigt:

1. att i slutet av 1932 försiggick en sammanslutning av den trotskistiska och den sinovjevskan gruppen, vilka bildade ett förenat centrum, bestående av de i denna sak anklagade Sinovjev, Kamenjev, Jevdokimov, Bakajev (för sinovjevsmännen) och Smirnov, I. N., Ter-Vaganjan och Mratjkovski (för trotskisterna);
2. att huvudvillkoret för sammanslagningen av dessa kontrarevolutionära grupper var det ömsesidiga erkännandet av individuell terror mot SUKP(b):s och sovjetregeringens ledare;
3. att trotskisterna och sinovjevsmännen just från denna tid (slutet av 1932) i enlighet med L. Trotskis direkta anvisningar, vilka det förenade centrum erhöll genom speciella agenter, koncentrerade hela sin mot SUKP(b) och sovjetregeringen fientliga verksamhet på att i främsta rummet organisera terrordåd mot SUKP(b):s och sovjetregeringens mest framstående ledare;
4. att det förenade centrum organiserade speciella terroristgrupper för detta ändamål, vilka vidtog en rad praktiska åtgärder som avsåg att förbereda mordet på kamraterna Stalin, Vorosjilov, Kaganovitj, Kirov, Ordsjonikidse, Sjdanov, Kosior, Postysjev o. a.;¹
5. att en av dessa terroristgrupper, bestående av Nikolajev, Rumjantsev, Mandelstam, Levin, Kotolynov o. a. vilka dömdes av Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium den 28-29 december 1934, den 1 december 1934 förövade det skändliga mordet på kamrat S. M. Kirov enligt direkt anvisning av Sinovjev och L. Trotski samt under det förenade centrumets omedelbara ledning.

1. Det trotski-sinovjevskas förenade terroristcentrum.

Genom de uttalanden, som gjorts av *Sinovjev, Kamenjev, Jevdokimov, Mratjkovski, Bakajev* och en rad andra i denna sak anklagade, har det otvivelaktigt blivit fastställt, att det enda motivet för det trotski-sinovjevskas blockets organisering var strävan att till varje pris rycka till sig makten och att man som enda och avgörande medel härför valde organisering av terrordåd mot partiets och regeringens mest framstående ledare.

Berövade varje stöd bland Sovjetunionens arbetarklass och arbetande folkmassor, utan den ringaste återstod av ideologisk rustning, utan varje politiskt program, genomsyrade av ett rasande hat mot vårt fosterlands socialistiska segrar, har det trotski-sinovjevskas kontrarevolutionära blockets ledare, *Trotski, Sinovjev* och *Kamenjev*, slutgiltigt glidit ned i det vitgardistiska träsket, sammanslutit sig och sammansmält med sovjetmaktens ursinnigaste fiender och förvandlat sig till en organiserad kraft för de i Sovjetunionen krossade utsugarklassernas sista rester. I desperation och hat har de tillgripit det mest nedriga medlet i kampen mot sovjetregeringens och SUKP(b):s ledning: politiska mord.

Inför socialismens första framgångar i Sovjetunionen förlorade de i början inte hoppet på att det skulle dyka upp svårigheter, som sovjetregeringen enligt deras beräkningar inte skulle kunna bemästra. Men när de sedan såg, att dessa svårigheter med framgång övervinnes och att vårt land går som segrare ur svårigheterna, satte de öppet sina förhoppningar till en förveckling i det internationella läget, till ett krig och ett nederlag för sovjetregeringen.

Då de inte ser några gynnsamma perspektiv för sig, griper de till vapen, organiserar illegala terroristgrupper och använder sig av det nedrigaste kampmedel som finns: terrorn.

¹ Anmärkningsvärt är här att Molotov inte nämns bland de som skulle mördas – flera av de som här räknas upp var betydligt mindre framträdande än honom, vilket har tolkats som att Molotov befann sig i onåd under denna rättegång. Detta skulle rättas till vid den 2:a Moskvarättegången, där ett påstått mordförsök på honom fick framträdande plats. Se t ex KÅA:s artikel [Om Moskvarättegångarna](#) om detta. MF

Numera motiverar de trotski-sinovjevskas konspiratörerna inte längre sin kamp mot SUKP(b) och sovjetmakten med att partiet och sovjetregeringen skulle föra en oriktig politik, att SUKP(b) och sovjetmakten skulle föra landet till undergång, vilket de tidigare lögnaktigt och med orätt påstod. Huvudmotivet för användandet av terror anser de nu vara framgångarna i det socialistiska uppbygget i Sovjetunionen, framgångarna i landets kulturella och ekonomiska uppsving. Dessa framgångar, vilka demonstrerar trotski-sinovjevsmännens ideologiska och politiska bankrutt, stegrar ytterligare deras raseri mot sovjetmakten och stärker dem i strävan att med användande av terror hämnas på sovjetmakten för sitt eget politiska fiasko.

Trots ihärdigt nekande måste den anklagade *Sinovjev* under trycket av de bevis, som rannsakningsmyndigheterna förelade honom, erkänna att

”Det trotski-sinovjevskas centrum satte som sin huvuduppgift att mörda SUKP(b):s ledare och i främsta rummet *Stalin* och *Kirov*.” (XII b., bl. 16.²)

En annan deltagare i detta centrum, anklagade *Reingold*, yttrade vid förhöret den 3 juli 1936:

”Huvudsaken, som alla blockets deltagare enades om, var ... erkännandet av nödvändigheten att konsolidera alla krafter för att bemäktiga sig partiledningen. Jag måste erkänna, att det trotski-sinovjevskas blockets huvuduppgift var att med våldsmedel avlägsna SUKP(b):s och sovjetregeringens ledning och framför allt *Stalin*. I slutet av 1932 fattade centrum beslutet att organisera terroristisk kamp mot SUKP(b):s och regeringens ledning. Det är mig bekant, att blockets trotskistiska del av L. D. *Trotsky* erhöll direktiv om att slå in på vägen till terror och förberedelse av anslag mot *Stalin*.” (XXVII b., bl. 52.)

Härom gjorde även den anklagade *Kamenjev* ett uttömmande uttalande vid förhöret den 23 juli 1936. Den anklagade *Kamenjev* sade:

”Övervinnandet av svårigheterna, den seger, som SUKP(b):s Centralkommittés politik vunnit, framkallade hos oss en ny våg av förbittring och hat mot partiledningen och främst mot *Stalin*.”

”Vi, d. v. s. den kontrarevolutionära organisationens sinovjevskas centrum, vars sammansättning jag tidigare nämnde, och den trotskistiska kontrarevolutionära organisationen, personifierad i *Smirnov*, *Mratjkovski* och *Ter-Vaganjan*, träffade 1932 överenskommelse om sammanslagning av de båda kontrarevolutionära organisationerna, d. v. s. den sinovjevskas och den trotskistiska, för att gemensamt förbereda utförandet av terrordåd mot Centralkommitténs ledare, i främsta rummet mot *Stalin* och *Kirov*.”

”Huvudsaken består däri, att både *Sinovjev* och även vi: jag – *Kamenjev*, *Jevdokimov* och *Bakajev* samt de trotskistiska ledarna: *Smirnov*, *Mratjkovski* och *Ter-Vaganjan* år 1932 fattade beslut om, att det enda medel, med vars hjälp vi kunde hoppas komma till makten, vore att organisera utförandet av terrordåd mot SUKP(b):s ledare, främst mot *Stalin*. Just på basen av terroristisk kamp mot SUKP(b):s ledare fördes även underhandlingarna mellan oss och trotskisterna om sammanslagning.” (XV b., bl. 10, 12, 13.)

Den anklagade *Kamenjev* yttrade vidare:

”Våra förhoppningar om att de svårigheter, som landet genomgick, skulle vara oövervinnliga, att kristillståndet i ekonomin och sammanbrott för partiledningens ekonomiska politik skulle följa hade redan under första hälften av 1932 tydligt och klart lidit skeppsbrott. Under SUKP(b):s Centralkommittés ledning, övervinnande alla svårigheter, gick landet segerrikt framåt på det ekonomiska uppsvingets väg. Det kunde vi inte undgå att se.

Man kunde tycka, att vi borde ha inställt kampen. Men den kontrarevolutionära kampens logik, den ohöljda idélösa strävan efter makten, förde oss i en annan riktning. Övervinnandet av svårigheterna, den seger, som SUKP(b):s Centralkommittés politik vunnit, framkallade hos oss en ny våg av förbittring och hat mot partiledningen och främst mot *Stalin*.” (XV b., bl. 27.)

² Band XII., bl. 16 i rannsakningsprotokollet.

Detta bekräftade även anklagade *Jevdokimov*, som den 10 augusti gjorde ett utförligt uttalande om det förenade centrums organisering och dess terroristiska inställning. På den under rannsakingen ställda frågan, på vilken grundval det trotski-sinovjevskas blocket uppstått, svarade den anklagade *Jevdokimov*:

”*Mratjkovski* förklarade: ‘Förhoppningarna på ett sammanbrott för partiets politik måste anses vara strandade. De kampmedel, som hittills använts, har inte gett något positivt resultat. Det återstår en enda väg för kampen: att med våldsmedel avlägsna partiets och regeringens ledning ...’ När *Mratjkovski* såg, att jag var ense med honom, fortsatte han utan att befara, att han inte skulle vinna understöd av mig: ‘Man måste undanröja *Stalin* och andra av partiets och regeringens ledare. Häri består huvuduppgiften.’

Mratjkovski meddelade mig samtidigt, att trotskisterna erhållit direktiv av *Trotsky* om nödvändigheten att organisera terrordåd mot partiets och regeringens ledare och att *Trotsky*, som befann sig utanför Unionens gränser, riktigt bestämde uppgifterna i kampen mot SUKP(b):s ledning. Dessutom hade han och de andra trotskisterna genom kampens logik kommit till den slutsatsen, att terrorn väg var den enda återstående kampvägen.

Smirnov uttalade samma åsikter som *Mratjkovski* ... Till slut föreslog *Mratjkovski* och *Smirnov* en sammanslagning av trotskisternas och sinovjevsmännens krafter samt att man skulle ta itu med att bilda konspirativt uppbyggda terroristgrupper för att utföra terrordåd mot partiets och regeringens ledare.” (XXXVI b., bl 10.)

I överensstämmelse härmed uttalade sig även medlemmen av Moskvas terroristcentrum *Reinold*, I. I., som yttrade följande:

”Jag sammanträffade med *Kamenjev* under senare hälften av 1933 ävensom under 1934 i hans lägenhet vid Karmanitski pereulok i Moskva. *Kamenjev* bedömde läget ungefär som *Sinovjev* och bestyrkte sina slutsatser med en analys av den ekonomiska och politiska situationen i landet. *Kamenjev* kom till den slutsatsen, att utvecklingen likväl inte går mot en katastrof utan mot ett uppsving. Därför var det omotiverat att hoppas på ett automatiskt sammanbrott, och den ledning, som utformats, var en alltför fast granit för att man skulle kunna räkna med att den av sig själv skulle sprängas. Härav drog *Kamenjev* den slutsatsen, att man ‘måste spränga ledningen’.

Kamenjev citerade flera gånger *Trotsky*s ord, att ‘allt beror på toppen och att man därför måste avlägsna toppen’.

Kamenjev försökte bevisa nödvändigheten av terroristisk kamp, framför allt mord på *Stalin*, genom att påvisa att det vore den enda framkomliga vägen till makten. Jag minns särskilt hans cyniska förklaring, att ‘huvudena har den egenskapen, att de inte växer ut igen’.

Kamenjev föreslog, att man skulle utbilda aktiva terrorister. Han sade, att det drag som skilde detta block från det förra oppositionsblocket var övergången till aktiva terrordåd.” (XXVII b., bl. 61.)

Han yttrade vidare:

”Jag sade redan tidigare, att det förenade trotski-sinovjevskas blocket inte hade något som helst politiskt program. Man utgick från den gamla murkna plattformen, och ingen av blockets ledare sysselsatte sig med eller intresserade sig för att utarbeta något som helst och i någon mån enhetligt politiskt program. Det enda, som förenade hela detta brokiga block, var idén om terroristisk kamp mot partiets och regeringens ledare.

I verkligheten var blocket ett kontrarevolutionärt terroristiskt mördarband, som strävade efter att med alla tillgängliga medel rycka till sig makten i landet.” (XXVII b., bl. 72-73.)

Anklagade *Smirnov*, I. N., erkände även vid förhöret den 5 augusti 1936, att han redan 1931 under sin vistelse i Berlin sammanträffat med L. *Trotsky*s son *Sedov*.

Smirnov, I. N. yttrade:

”Under vårt samtal analyserade L. *Sedov* läget i Sovjetunionen och uttalade som sin mening, att under nuvarande förhållanden endast det våldsamma avlägsnandet av SUKP(b):s och sovjetregeringens ledande personer kunde medföra en förändring av det allmänna läget i landet ...”

”Jag erkänner, att det var genom samtalet med *Sedov* i Berlin 1931 som jag lärde känna inställningen om terror som den enda åtgärd, vilken kunde ändra läget i Sovjetunionen – och det som hans personliga inställning. Jag erkänner, att denna inställning om terror bekräftades av L. *Trotsky* 1932 i ett personligt direktiv av honom, som J. *Gaven* överlämnade till mig.

Jag erkänner, att *Ter-Vaganjan*, som med min vetskap på trotskisternas vägnar underhandlade med vänstern och med sinovjevsmännen, år 1932 bildade ett block med *Kamenjev*, *Sinovjev* och *Lominadses* grupp för att gemensamt bekämpa SUKP(b) och sovjetregeringen samt att L. *Trotsky*s direktiv om terror mot SUKP(b):s och sovjetstatens ledare lades till grund för detta block.” (XXIX b., bl. 93, 104.)

Anklagade *Ter-Vaganjan* har bekräftat alla dessa uttalanden av anklagade *Smirnov* samt erkänt, att han deltagit i det förenade centrum ävensom att de anklagade *Smirnov*, I. N., *Mratjkovski*, *Sinovjev* och *Kamenjev* deltagit däri.

Anklagade *Ter-Vaganjan* har erkänt, att

”den av I. N. *Smirnov* ledda trotskistiska organisationen i sin kontrarevolutionära verksamhet särskilt kultiverade hatet och förbittringen mot SUKP(b):s ledning ... Det var även på detta hat, som blocket baserades ...” (XXXVIII b., bl. 11.)

Anklagade *Ter-Vaganjan* har även erkänt, att det var redan 1931, som

”*Trotsky* överlämnade till *Sedov* för vidare befordran till I. N. *Smirnov* och till den illegala trotskistiska organisationen i Sovjetunionen ett speciellt direktiv om övergång till de mest aktiva och skarpa metoder i kampen mot partiet och dess ledning.” (XXXVIII b., bl. 27.)

Anklagade *Ter-Vaganjan* bekräftade *Mratjkovskis* uppgifter i denna fråga och yttrade:

”*Mratjkovski* har rätt däri, att själva det trotski-sinovjevskas blocket faktiskt baserades på erkännandet av nödvändigheten att bekämpa partiets och regeringens ledning med terrormetoder.” (XXXVI b., bl. 32.)

Det står således utom allt tvivel, att det trotski-sinovjevskas blocket hade förvandlats till en grupp principlösa politiska äventyrare och mördare, strävande till ett mål: att tillkämpa sig makten, om än med hjälp av terror.

Sådant var det enda och uttömmande ”program”, som detta sällskap av politiska mördare hade.

Om terrorn som den enda grundval, på vilken trotskisternas och sinovjevsmännens sammanslagning försiggick år 1932, uttalade sig även anklagade R. P. *Pikel* under rannsakingen. Vid förhöret den 23 juli yttrade *Pikel*:

”Enligt meddelanden, som vi erhöll av *Reingold* i början av 1934, beslöt det förenade trotski-sinovjevskas blockets kontrarevolutionära unionscentrum att med trotskisternas och sinovjevsmännens ansträngningar tillfoga SUKP(b) ett förintande slag medelst en rad terrordåd, avsedda att beröva ledningen dess anförare och rycka till sig makten.

Det trotski-sinovjevskas blockets unionscentrum ställde då direkt frågan om nödvändigheten av ett ’kirurgiskt ingrepp’ (härmed menades terror) för att på ett avgörande sätt ändra läget i landet. I detta syfte gav centrum direktiv om att börja välja ut personer, som var ytterligt förbittrade på parti-ledningen, som besatt en väldig viljekraft och var i stånd att föröva terroristiska attentat mot SUKP(b):s ledare.” (XXV b., bl. 65.)

I överensstämmelse med det trotski-sinovjevskas illegala blockets linje, som var inriktad på att med alla medel rycka till sig makten, praktiserade blockets deltagare i stor utsträckning dubbelpolitik som den speciella och grundläggande metoden i förhållandet till partiet och regeringen. Denna

dubbelpolitik stegrade de i oerhörd grad och förvandlade den till ett system, vilket varje Aseff och Malinovski, varje hemlig polis med alla dess spioner, provokatörer och diversanter hade kunnat avundas dem.

En av det trotski-sinovjevskas blockets viktigaste uppgifter bestod i att på allt sätt dölja och maskera sin kontrarevolutionära verksamhet och organisering av terrordåd.

Härom har anklagade *Reingold* uttalat följande:

”Hemma i sin våning sade mig *Sinovjev* 1933-34 mellan fyra ögon följande: ” ... den praktiska huvuduppgiften är att bygga upp det terroristiska arbetet så konspirativt, att man på intet sätt komprometterar sig ...”

”Vid rannsakingen är det viktigaste att ihärdigt förneka varje förbindelse med organisationen. Om man beskylls för terroristisk verksamhet, så måste man kategoriskt förneka det och argumentera med att terrorn är oförenlig med bolsjeviker-marxisters åsikter.” (XXVII b., bl. 110, 112.)

Liknande anvisningar gav även L. *Trotsky*, som rekommenderade att i händelse terroristdåd utförts, borde man ta avstånd ifrån dem och ’inta en liknande hållning, som socialistrevolutionärernas Centralkommitté på sin tid intog gentemot fru Kaplan’, vilken sköt på V. I. *Lenin*.

Det förenade centrum tog sin tillflykt till sträng konspiration och omsorgsfull maskering av sin terroristiska verksamhet även av den orsaken, att det hörde till dess uppgifter att dölja sig för arbetarklassens och de arbetande massornas vaksamhet. Samtidigt som det förenade centrum förberedde mord på kamrat *Stalin* och andra av SUKP(b):s ledare, bemödade vederbörande sig om att på allt sätt bedyra sin lojalitet och t. o. m. hängivenhet för partiet och sovjetmakten ävensom sin ånger över de fel de tidigare begått, liksom sin beredvillighet att ärligt tjäna den proletära revolutionen. Ledarna för det förenade centrum räknade med att då de fått ”förlåtelsen” skulle de efter mordet på kamrat *Stalin* utnyttja ”förlåtelsen” till att komma till makten. Härom yttrade den anklagade *Reingold*:

”Man räknade med – jag talar om det trotski-sinovjevskas centrums ledare – att det faktum att vi erhållit förlåtelse redan under *Stalins* livstid och att man visat oss förtroende, skulle göra det möjligt för oss att komma närmare ledningen och makten, och att sedan *Sinovjev*, *Kamenjev* och deras anhängare kommit till makten, skulle de även säkerställa *Trotsky*s återkomst till ledningen och till makten.” (XXVII b., bl. 168.)

Även den anklagade *Kamenjev* uttalade sig härom under rannsakingen:

”Denna fråga behandlade vi flera gånger. Vi hade gjort upp och i förväg fastställt två varianter för det sätt, på vilket det trotski-sinovjevskas blockets ledare skulle komma till makten.

Den första varianten, som syntes oss mest reell, bestod i att partiets och regeringens ledning skulle råka i förvirring efter förövandets av terrordådet mot *Stalin* och att man skulle börja underhandla med oss, det sinovjevskas blockets ledare, i första hand med *Sinovjev*, *Kamenjev* och *Trotsky*.

Vi utgick ifrån, att jag och *Sinovjev* skulle komma att inta en dominerande ställning i partiet och i landet under dessa underhandlingar, emedan vi även under *Stalins* tid med hjälp av vår dubbelpolitik nått därhän, att partiet förlåtit våra fel och återupptagit oss i sina led, medan vår – min, *Sinovjevs* och *Trotsky*s – del i terrordåden skulle förbli en hemlighet för partiet och landet.

Den andra varianten för maktövertagandet, som föreföll oss mindre säker, bestod i att osäkerhet och desorganisation skulle inträda i partiets och landets ledning efter utförandet av terrordådet mot *Stalin*.

Då skulle det lyckas det trotski-sinovjevskas blockets ledare att utnyttja förvirringen och tvinga de återstående partiledarna att ge oss tillträde till makten eller också tvinga dem att avstå sina platser åt oss.

Det ansågs som självklart, att *Trotsky* skulle framträda och deltaga aktivt i kampen för maktövertagandet.” (XV b., bl. 33-34.)

Vägen till terrorn beträdde det förenade trotski-sinovjevskas centrum under direkt inflytande av L. D. *Trotsky*, som personligen gav medlemmarna i det förenade centrum en rad motsvarande muntliga och skriftliga direktiv i denna sak.

Vid förhöret den 20 juli 1936 sade den anklagade *Mratjkovski*, S. V.:

”Vi trotskister slog in på en terroristisk kurs redan långt innan blocket med *Sinovjev* och *Kamenjev* bildades. När I. N. *Smirnov* år 1931 var i Berlin och upptog förbindelse med L. *Trotsky*, gav denne direktiv om att man skulle taga itu med organisering av trotskistiska kampgrupper.” (XVIII b., bl. 40-41.)

Samma *Mratjkovski* yttrade:

”Enligt L. *Trotsky*s direktiv, som I. N. *Smirnov* erhöll 1931, skulle vi mörda *Stalin*, *Vorosjilov* och *Kaganovitj*. I första hand hade man tagit sikte på *Stalin*.”

Beträffande *Trotsky*s förhållande till bildandet av det förenade trotski-sinovjevskas blocket och övergången till terroristiska kampmetoder uttalade anklagade *Mratjkovski* följande:

”I mitten av 1932 riktade I. N. *Smirnov* till vår ledande tremannagrupp frågan om nödvändigheten av att sammansluta vår organisation med *Sinovjev-Kamenjevs* och *Sjatskin-Lominadses* grupper . .

Det beslöts också då att göra en förfrågan hos L. *Trotsky* i denna sak och att få anvisningar av honom. L. *Trotsky* svarade, att han gav sitt samtycke till blockbildningen på det villkoret, att de grupper, som sammanslöt sig till ett block, erkände nödvändigheten av att med våld undanröja SUKP(b):s ledare och i första hand *Stalin*.” (XVIII b., bl. 44-45.)

Dessa *Mratjkovski*s uppgifter bekräftades fullständigt av den anklagade *Dreitzer*, som vid förhöret yttrade:

”Enligt L. *Trotsky*s direkta anvisning skulle vårt trotski-sinovjevskas blocks unionscentrum förbereda och utföra mord på *Stalin* och *Vorosjilov* i syfte att beröva SUKP(b):s och Röda arméns ledning dess anförare.” (X b., bl. 99.)

Genom förmedling av L. *Trotsky*s son *Sedov* erhöll den anklagade *Dreitzer* personligen år 1934 ett skriftligt direktiv av *Trotsky* om förberedelse och utförande av ett terroristdåd mot kamrat *Stalin*. Brevet var skrivet av *Trotsky* själv. Enligt *Dreiters* uppgift hade brevet följande innehåll:

”Kära vän. Meddela, att vi för närvarande står inför följande huvuduppgifter:

1. att undanröja *Stalin* och *Vorosjilov*,
2. att utveckla arbetet på organisering av celler inom armén,
3. att i händelse av krig använda varje motgång och förvirring för att rycka till oss ledningen.”

”Brevet – sade den anklagade *Dreitzer* – slutade med anvisningen att underrätta *Trotsky* om hur arbetet med utförandet av de nämnda direktiven gick. Jag bör tillägga, att dessa *Trotsky*s anvisningar fullkomligt bekräftade de direktiv, som jag erhöll i maj 1934 av *Mratjkovski*. (X b., bl. 102-103.)

Detta brev hade *Trotsky* adresserat till *Dreitzer* personligen, emedan denne var en av hans mest tillgivna anhängare, som en viss tid utövat funktionen av chef för hans livvakt.

Dreitzer överlämnade brevet till *Mratjkovski*. Enligt uppgift av *Dreitzer* och av *Mratjkovski* själv förstörde denne senare brevet av konspirativa skäl.

Förutom ovannämnda brev sände *Trotsky* det trotski-sinovjevskas centrum ytterligare ett antal muntliga och skriftliga direktiv om terrorn. Speciellt hade man gett ett sådant direktiv vid ett personligt sammanträffande med den anklagade *Golzman*, som utgjorde förbindelselänk mellan L. *Trotsky* och det trotski-sinovjevskas centrum.

Det har fastställts genom rannsakingen, att sedan det trotski-sinovjevskas centrum krossats i samband med mordet på kamrat *Kirov*, L. *Trotsky* själv tog hand om ledningen av den terroristiska verksamheten i Sovjetunionen och eftertryckligt började forcera organiserandet av morderna på kamraterna *Stalin* och *Vorosjilov*. För detta ändamål vidtar han en rad åtgärder för att återupprätta terroristgrupperna i Sovjetunionen och att aktivisera deras verksamhet. Han sänder från utlandet sina beprövade agenter till Sovjetunionen och anlitar dessutom för samma ändamål medlemmar av den illegala trotskistiska organisationen, vilka under masken av tjänsteresor kommer från Sovjetunionen till utlandet.

Rannsakingen har fastställt att de anklagade V. *Olberg*, *Berman-Jurin*, *Fritz David (Krugljanski)*, *Moisej Lurie*, *Natan Lurie* och några andra vid olika tider skickades som dylika agenter från Berlin till Moskva. Av L. D. *Trotsky* och hans son *Sedov* (L. L. *Trotsky*) fick de direkt i uppdrag att till varje pris organisera mord på kamraterna *Stalin*, *Vorosjilov*, *Kaganovitj* och andra partiledare.

V. *Olberg*, en av de trotskistiska agenterna, som ankom till Sovjetunionen med pass tillhörande en undersåte av republiken Honduras, har efter sin häktning under rannsakingen uttalat:

”Som jag redan sagt, började min aktiva trotskistiska verksamhet i början av 1930. Förutom de personer jag räknat upp, hade jag personlig förbindelse med *Trotsky* och hans son, *Leo Sedov*. Jag utförde ett antal personliga uppdrag åt *Trotsky* ifråga om de trotskistiska organisationerna och var hans emissarie i Tyskland. Som *Trotsky*s emissarie i Tyskland arbetade jag både inom den trotskistiska organisationen i Berlin och även med illegala förbindelser med Sovjetunionen. Förbindelserna med Sovjetunionen realiserade jag enligt adresser och mötesplatser, som jag fick av *Leo Sedov*.” (XXI b., bl. 24.)

V. *Olberg* har erkänt, att han kommit illegalt till Sovjetunionen för att utföra trotskistiskt, kontrarevolutionärt arbete och organisera ett terrordåd mot kamrat *Stalin*.

Vid förhöret den 21 februari d. å. uttalade V. *Olberg*, att L. *Trotsky*s son, *Sedov*, vid ett sammanträffande visat honom ett brev av *Trotsky*, vari denne föreslog att beordra *Olberg* jämte en grupp tyska trotskister till Sovjetunionen för att förbereda och organisera mord på kamrat *Stalin*.

”I detta brev – sade V. *Olberg* vidare – skrev *Trotsky* till *Sedov*, att han var fullkomligt ense med *Sedov*s förslag att skicka mig till Sovjetunionen. *Trotsky* skrev, att han ansåg mig vara en absolut lämplig person, på vilken man helt kunde lita i en sådan sak.”

Olberg tillade:

”*Sedov* förklarade för mig, att jag vore förpliktad att på allt sätt dölja *Trotsky*s roll i organiserandet av terrordådet mot *Stalin*, och t. o. m. om jag bleve häktad under sådana omständigheter, att min roll som terrorist bleve fullständigt påtaglig, måste jag hemlighålla att jag är trotskist och utförde ett terrordåd på uppdrag av *Trotsky*.” (XXI b., bl. 77, 78.)

Som rannsakingen fastställt, ankom V. *Olberg* till Sovjetunionen med ett pass, tillhörande en undersåte av republiken Honduras, vilket han erhållit med hjälp av den tyska hemliga statspolisen (*Gestapo*).

Vid ett förhör, som Unionens prokurator höll med V. *Olberg* i anledning härav, yttrade denne:

”*Sedov* lovade hjälpa till med anskaffandet av ett pass, så att jag ånyo kunde återvända till Sovjetunionen. Det lyckades mig likväl att skaffa ett pass med hjälp av min yngre bror Paul *Olberg*. Tack vare hans förbindelser med den tyska polisen och dess agent i Prag, *Tukalevski*, V., fick jag mot mutor ett pass av en medborgare i republiken Honduras. Pengarna till passet, 13 000 tjeckoslovakiska kronor, erhöj jag av *Sedov*, eller rättare sagt av den trotskistiska organisationen på *Sedov*s order.” (XXI b., bl. 262.)

Vid ett upprepat förhör den 31 juli d. å. med anledning av förbindelserna med *Gestapo* sade V. *Olberg*:

”Jag bekräftar även uttalandena av den 9 maj d. å. och betonar, att mina förbindelser med *Gestapo* inte alls utgjorde något undantag och att man således inte kan tala om denna förbindelse som något slags syndafall av en enskild trotskist. Det var trotskisternas linje i överensstämmelse med L. *Trotsky*s direktiv, meddelat genom *Sedov*. Förbindelsen gällde organisering av terrordåd i Sovjetunionen mot SUKP(b):s och sovjetregeringens ledare.”

”Jag sammanträffade flera gånger med en framstående tjänsteman i *Gestapo*, vars namn inte nämndes och som jag ansåg det vara opassande att intressera mig för. Med denna tjänsteman talade jag om min första resa till Moskva och om mina planer för terrordådets förberedelse. Han kände min bror som en Gestapoagent och rekommenderade mig att vända mig till honom för att få bistånd, ifall det bleve nödvändigt.” (XXI b., bl. 263, 264.)

Detta uttalande av V. *Olberg* har fullständigt bekräftats av hans bror Paul *Olberg*, som är häktad med anledning av en annan sak och som är en agent för tyska hemliga polisen. Det var just han, Paul *Olberg*, som, enligt vad båda uppgivit, satte sin bror V. *Olberg* i förbindelse med *Gestapo* och hjälpte V. *Olberg* att genom *Gestapo* få pass av en medborgare i republiken Honduras. Detta pass har lagts till handlingarna som ett indicium.

Paul *Olberg* har även bekräftat, att V. *Olbergs* resa till Sovjetunionen blev organiserad i terroristiskt syfte.

”Valentin *Olberg* meddelade mig – sade Paul *Olberg* vid förhöret den 16 maj d. å. – att en medarbetare i tyska hemliga polisen hade förklarat för honom att alla personer, som deltar i förberedelsen och utförandet av terrordådet, kommer att erhålla asylrätt i Tyskland.” (XXIV b., bl. 321.)

Berman-Jurin, en annan trotskistisk agent, som skickats till Sovjetunionen i terroristiskt uppdrag, yttrade:

”Min personliga roll bestod i att jag kom till Sovjetunionen som Leo Davidovitj *Trotsky*s speciella förtrogne och med särskilda uppdrag och direktiv av honom.” (IV b., bl. 30.)

Som det blivit fastställt genom rannsakingen, bestod dessa ”speciella uppdrag och direktiv” i organisering av mordet på kamrat *Stalin*. Det har anklagade *Berman-Jurin* tillstått. Han uppgav att han sammanträffat med L. *Trotsky* i Köpenhamn och av honom erhållit anvisning om nödvändigheten att mörda kamrat *Stalin*.

”Vid detta samtal – sade den anklagade *Berman-Jurin* – förklarade *Trotsky* öppet för mig, att man i kampen mot *Stalin* inte finge rygga tillbaka för ytterligt gående åtgärder och att *Stalin* måste tillintetgöras fysiskt.” (IV b., bl. 36.)

Trotsky betonade, att attentatet måste förberedas utomordentligt omsorgsfullt och varsamt förläggas till tidpunkten för någon stor politisk händelse av internationell betydelse; det bästa vore att, ifall ett tillfälle därtill yppar sig, förlägga attentatet till något plenum eller någon kongress av Komintern. *Trotsky* påvisade, att ett sådant terrordåd på en kongress eller på ett plenum genast skulle ge dådet karaktären av en internationell politisk händelse, som skulle sätta massorna i rörelse långt utanför Sovjetunionens gränser och framkalla en mäktig rörelse.

Trotsky sade mig, att denna terrorakt mot *Stalin* inte får utföras konspirativt och i tysthet, utan att mordet på honom måste utföras offentligt, inför ett internationellt forum.” (IV b., bl. 38, 39.)

Samtidigt med *Berman-Jurin* sände L. *Trotsky* även den anklagade Fritz David (Krugljanski, I. I.) till Sovjetunionen för att förbereda terrordåd.

Fritz David (Krugljanski, I. I.) hade även hösten 1932 ett sammanträffande med L. *Trotsky*, vilket organiserades av *Sedov*. Under samtalet föreslog *Trotsky* Fritz David (Krugljanski, I. I.) att åta sig den, som han uttryckte sig, ”historiska missionen” att mörda *Stalin*.

Fritz David (Krugljanski, I. I.) yttrade:

”*Trotsky* föreslog mig att resa till Sovjetunionen för att mörda *Stalin* samt rekommenderade mig att av konspirativa skäl inte upprätthålla några öppna förbindelser med trotskisterna och till det yttre bibehålla Tysklands Kommunistiska partis Centralkommittés linje.

Detta samtal med *Trotsky* försiggick i november 1932 och jag antog hans förslag att mörda *Stalin*.” (VIII b., bl. 43.)

Anländ till Sovjetunionen fann Berman-Jurin Fritz David (Krugljanski, I. I.) och Berman-Jurin beslöt att utföra mordet på kamrat *Stalin* på Kominterns VII kongress. De lyckades likväl inte verkställa det, emedan Berman-Jurin inte fick tillträde till kongressen och Fritz David (Krugljanski, I. I.), som visserligen kom in på kongressen, inte kunde utföra sin brottsliga avsikt, emedan han satt långt ifrån presidiet och inte hade någon möjlighet att närma sig *Stalin*.

Som båda de anklagade erkänt vid rannsakningen, skulle Fritz David (Krugljanski, I. I.), på VII kongressen skjuta kamrat *Stalin* med en browning, som han fått av Berman-Jurin. (VIII b. bl. 77.)

Rannsakningen har även visat, att den terroristgrupp, som leddes av *Trotsky*s agent Moisej *Lurie*, likaledes sänd av denne från utlandet, faktiskt organiserades av den aktive tyske fascisterna Franz *Weiz*, en representant för *Himmler*, som på den tiden var ledare för de fascistiska SS-trupperna och för närvarande är den tyska hemliga polisens (*Gestapo*) ledare.

Härom uttalade M. *Lurie* vid förhöret den 21 juli d. å. följande:

”Natan *Lurie* svarade, att han liksom förut var en övertygad trotskist samt meddelade, att en till antalet ringa men till sin sammansättning pålitlig terroristgrupp finnes organiserad här i Moskva ända sedan april 1932.”

”På min fråga, på vems direktiv och på vems initiativ kampgruppen organiserats, svarade N. *Lurie* att den bildats av en viss Franz *Weiz*.”

”På min fråga, vem denne Franz *Weiz* är, svarade mig N. *Lurie*, i början högst ogärna: Franz *Weiz* är en aktiv medlem av det nationalsocialistiska partiet i Tyskland och *Himmlers* (f. n. ledare för *Gestapo* i Tyskland) förtrogne. *Himmler* var på den tiden ledare för SS (Skyddstrupperna) . . .”

”Gruppens huvuduppgift var, enligt *Weiz* ord, att förbereda terrordåd mot *Stalin*, *Kaganovitj*, *Vorosjilov* och *Ordsjonikidse* ...” (XXXII b., bl. 243, 244.)

För att klargöra *Sinovjevs* ställning till förbindelsen med fascisterna och den tyska hemliga polisen underrättade anklagade M. *Lurie Sinovjev* utförligt om N. *Luries* meddelande.

Sinovjev hörde på M. *Luries* meddelande och svarade:

”Vad är det som oroar er härvidlag? Ni är ju historiker, Moisej Iljitj, ni känner ju till Lassalles affär med Bismarck, när Lasalle ville använda Bismarck i revolutionens intresse.”

”Med denna historiska parallell – tillade M. *Lurie* – ville *Sinovjev* övertyga mig om möjligheten och nödvändigheten att utnyttja ett förbund med nationalsocialisterna i kampen mot SUKP(b) och sovjetregeringen.” (XXXII b., bl. 252.)

M. *Luries* uppgifter har helt bekräftats av N. *Lurie*, som vid förhöret den 21 juli yttrade:

”Jag måste erkänna, att den terroristiska kampgrupp, som stod under min ledning, ända från hösten 1932 till slutet av 1933 aktivt förberedde ett terrordåd mot Folkkommissarien för försvaret, *Vorosjilov* ...”

”Detta uppdrag erhöj jag av en tysk ingenjör och arkitekt, medlem av Tysklands nationalsocialistiska parti, Franz *Weiz*, en representant för *Himmler*, *Gestapos* nuvarande ledare.”

”I augusti 1932 reste Franz *Weiz* på semester till Tyskland och överlämnade då åt mig ledningen av den terroristiska kampgruppen samt gav mig i uppdrag att förbereda och utföra terroristdåd mot *Stalin*, *Kaganovitj* och *Vorosjilov*.” (XXXIII b., bl. 141–142.)

De anklagade M. *Lurie* och N. *Lurie*, som upptog direkta organisatoriska förbindelser med de tyska fascisterna och den tyska hemliga polisen, begick sålunda förräderi mot sovjetstaten, förräderi mot fosterlandet.

De genom rannsakingen fastställda omständigheterna visar slutligen, att det trotski-sinovjevskas blockets ledare: L. *Trotski*, *Sinovjev*, *Kamenjev* o. a. sjunkit så djupt i sin kamp mot sovjetstaten, att de moraliskt är föraktligare än det mest inrotade kriminella förbrytarband. Ledarna av det förenade centrum, som organiserade terrordåd mot SUKP(b):s och sovjetstatens ledare, förberedde samtidigt undanrödjandet av sina egna terroristagenter för att slutgiltigt utplåna alla spår av det brott de utfört.

Härom har anklagade *Reingold* uttalat följande:

”*Sinovjev* och *Kamenjev* ansåg det inte vara uteslutet, att OGPU³ har trådarna till den av dem förberedda statssammansvärjningen i sina händer. Därför höll de det för en synnerligen viktig uppgift att utplåna varje det ringaste spår av det brott de begått. I detta syfte hade man för avsikt att utnämna *Bakajev* till ordförande för OGPU. Han skulle få i uppdrag att undanröja både dem som direkt utfört terrordåden mot *Stalin* och *Kirov* och även de medarbetare i OGPU, som eventuellt hade trådarna till det utförda brottet i sina händer.” (XXVII b., bl. 163-164.)

II. Det förenade trotski-sinovjevskas centrum och mordet på kamrat S. M. *Kirov*.

Redan i processen mot *Nikolajev*, *Rumjantsev*, *Kotolynov* och andra, vilka blev arkebuserade enligt dom av Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium på grund av anklagelsen för mord på kamrat S. M. *Kirov* den 1 december 1934, blev det fastställt, att det existerade en direkt förbindelse mellan sinovjevsmännens Leningradgrupp, som utfört mordet, och de anklagade *Sinovjev*, *Kamenjev* och *Bakajev*, tidigare dömda i processen mot det s. k. ”Moskvacentrum”.

För närvarande har rannsakningsmyndigheterna till sitt förfogande uppgifter, som utan tvivel bevisar, att mordet på kamrat S. M. *Kirov* förövades enligt beslut av det förenade trotski-sinovjevskas centrum.

Denna omständighet har under rannsakingen erkänts av de flesta aktiva deltagare i de olika trotski-sinovjevskas terroristgrupperna, däribland även av de anklagade *Sinovjev*, *Kamenjev*, *Jevdokimov*, *Bakajev*, *Mratjkovski* o. a.

Vid förhöret den 10 aug. d. å. bekräftade den anklagade *Jevdokimov* det fullständigt. Han sade följande:

”Vid processen om mordet på *Kirov* bedrog jag – *Jevdokimov* samt *Sinovjev*, *Kamenjev*, *Bakajev*, *Gertik* o. a. statsmaktens och domstolens organ, då vi hemlighöll att mordet på *Kirov* blivit förberett och utfört av oss, deltagarna i det trotski-sinovjevskas blocket.

Mordet på *Kirov* utfördes av Leningrads terroristcentrum enligt direkt anvisning av det förenade trotski-sinovjevskas blockets centrum.” (XXXVI b., bl. 6.)

”På den trotski-sinovjevskas organisationens vägnar gav *Sinovjev* 1934 *Bakajev* direkt anvisning att organisera mordet på *Kirov*.

Förutom *Sinovjev*, *Kamenjev*, mig – *Jevdokimov* och *Bakajev* deltog även trotskisternas representer *Mratjkovski* och *Ter-Vaganjan* i beslutet att mörda *Kirov*. *Bakajev* begav sig hösten 1934 till Leningrad för att förbereda mordet. Där satte han sig i förbindelse med de aktiva deltagarna i vår organisation: *Kotolynov*, *Levin*, *Rumjantsev*, *Mandelstam* och *Mjasnikov*, vilka utgjorde det s. k. Leningrads terroristcentrum. Leningradscentrum hade en terroristgrupp, som var sysselsatt med de direkta förberedelserna till mordet på *Kirov*.” (XXXVI b., bl. 6.)

³ O. G. P. U. betyder Statens politiska centralförvaltning. Sorterar under Folkkommissariatet för inrikes angelägenheter. (övers. anm.)

Överbevisad genom en rad uttalanden av andra anklagade, måste den anklagade *Sinovjev* efter ihärdigt nekande erkänna, att det förenade trotski-sinovjevskas centrum redan 1932 fattat beslut om att organisera terrorisdåd mot kamrat *Stalin* i Moskva och kamrat *Kirov* i Leningrad.

”I närvaro av *Kamenjev*, *Bakajev*, *Jevdokimov* och *Karev* – sade den anklagade *Sinovjev* – gav jag hösten 1932 å min villa i Iljinskoje i uppdrag åt *Bakajev* att förbereda ett terrordåd mot *Stalin* samt åt *Karev* ett terrordåd mot *Kirov*.” (XII b., bl. 36.)

Den anklagade *Sinovjev* yttrade även:

”År 1934 – jag minns inte riktigt vilken månad, det var i mitten på året – berättade mig *Jevdokimov* om en av *Gertiks* resor till Leningrad, varvid *Gertik* satt sig i förbindelse med *Kotlynov*. Denne hade härvid förklarat för *Gertik*, att han direkt deltar i förberedelsen av mordet på *Kirov*.” (XII b., bl. 37, 38.)

Härom uttalade sig även den anklagade *Kamenjev*, som bekräftade det faktum, att ett sammanträde hållits i Iljinskoje, varvid fattats beslut om att utföra terrordåd mot kamraterna *Stalin* och *Kirov*. Den anklagade *Kamenjev* sade:

”Jag måste erkänna, att *Sinovjev* före sammanträdet i Iljinskoje underrättade mig om de beslut beträffande förberedelse av terrordåd, vilka planerades av det trotski-sinovjevskas blockets centrum mot *Stalin* och *Kirov*. Härvid förklarade han för mig, att trotskisternas representanter i blockets centrum: *Smirnov*, *Mratjkovski* och *Ter-Vaganjan* kategoriskt vidhåller detta beslut, att de hade en direkt anvisning härom av *Trotski* och att de kräver att man skall övergå till praktiska åtgärder för att realisera de grundsatser, på vilka blocket bildats.” (XV b., bl. 15-16.)

Den anklagade *Kamenjev* tillade dessutom:

”Jag anslöt mig till detta beslut, emedan jag var fullständigt ense därmed.” (XV b., bl. 16.)

Som det fastställts genom rannsakingen uppdrog det förenade centrum åt medlemmen av detta centrum, I. P. *Bakajev*, att praktiskt realisera planen på organiserandet av mordet på kamrat *Kirov*.

Härom har den anklagade *Sinovjev* direkt uttalat sig. Han har erkänt, att just *Bakajev* på det förenade centrum vägnar fick i uppdrag av honom, *Sinovjev*, att organisera terrordåd mot kamrat *Stalin* i Moskva och mot kamrat *Kirov* i Leningrad. (XII b., bl. 36.)

Om *Sinovjevs*, *Bakajevs* och hela det förenade trotski-sinovjevskas centrum roll vid mordet på kamrat S. M. *Kirov* har den anklagade *Reingold* utförligt uttalat sig. Han yttrade följande:

”Jag fick av *Sinovjev* själv veta, att mordet på *Kirov* i Leningrad förbereddes enligt hans direkta anvisning och enligt direktiv av det trotski-sinovjevskas blockets centrum. Under detta samtal med *Sinovjev*, som ägde rum i augusti 1934 i hans våning, förebrådde han, som jag redan sagt, kamporganisationen i Moskva för tröghet och ringa aktivitet.

Sinovjev motiverade nödvändigheten att begå ett terrordåd mot *Kirov* därmed, att *Kirov* måste fysiskt tillintetgöras, emedan han var *Stalins* närmaste medarbetare. Han tillade dessutom, att ”det räcker inte med att fälla eken, man måste även fälla alla de unga skotten, som växer upp omkring eken”. *Sinovjev* motiverade även nödvändigheten att mörda *Kirov* därmed, att *Kirov* var Leningradorganisationens ledare och personligt ansvarig för oppositionens krossande i Leningrad.

Som jag redan sade, leddes kamporganisationen i Leningrad direkt av *Bakajev*. Även *Faivilovitj* upprätthöll organisatorisk förbindelse med denna organisation:” (XXVII b., bl. 70.)

Under trycket av de framlagda bevisen måste även *Bakajevs* bekänna, ehuru han först ihärdigt förnekade sitt deltagande i mordet på kamrat *Kirov*:

”Jag erkänner, att *Sinovjev* uppdrog åt mig personligen att organisera mord på *Stalin* i Moskva och åt *Karev* att organisera mord på *Kirov* i Leningrad. Jag föreslog *Karev*, att han i detta syfte skulle sätta sig i kontakt med organisationens deltagare i Leningrad, Vladimir Levin och Anisjev, medan

Sinovjev i sin tur föreslog mig att även sätta *Karev* i förbindelse med *Rumjantsev* i Leningrad.” (I b., bl. 89.)

Om *Bakajevs* roll som en av huvudorganisatorerna ifråga om mordet på kamrat *Kirov* har även N. A. *Karev*, som häktats i samband med en annan sak, uttalat sig. Vid förhöret den 5 juli 1936 förklarade *Karev*, N. A.:

”*Sinovjev* sade, att förberedelsen av terrordåden mot *Stalin* och *Kirov* uppdragits åt *Bakajev*, som för detta ändamål skulle utnyttja sina förbindelser med de sinovjevskas grupperna i Leningrad och Moskva.” (III b., bl. 11.)

Karev tillade:

”Vid ett samtal med *Bakajev* fick jag reda på, att denne hak för avsikt att vid organiserandet av terrordådet mot *Kirov* anlita *Rumjantsevs* och *Kotolynovs* sinovjevskas grupper i Leningrad med vilka han, *Bakajev*, stod i förbindelse.” (III b., bl. 11.)

Vid rannsakingen bekräftades detta fullständigt av den anklagade *Jevdokimov*, som yttrade följande:

”Jag fick veta av *Bakajev*, att han, *Bakajev*, jämte en trotskistisk terrorist, vars namn jag inte känner, hösten 1934 reste till Leningrad för att sätta sig i förbindelse med Leningrads terroristcentrum och organisera mordet på *Kirov*. (XXXVI b., bl. 7, 8.)

Och vidare:

”*Bakajev* meddelade, att terroristerna uttalat sin övertygelse om att terroristdådet skulle lyckas; de ansåg sig vara säkra. De utgick ifrån att de alla, däribland även sådana aktiva sinovjevsmän som *Rumjantsev*, *Levin*, *Mjasnikov*, *Mandelstam* o. a. åtnjöt förtroende av ett antal ledande funktionärer inom parti- och sovjetorganisationerna i Leningrad. Detta tillförsäkrade dem fullkomlig möjlighet att utan någon som helst fruktan för upptäckt bedriva förberedelserna till terrordådet mot *Kirov*.” (XXXVI b., bl. 9.)

Rannsakingen har fastställt, att sedan det förenade sinovjev-trotskistiska centrum fattat beslut om mord på kamrat S. M. *Kirov*, *Kamenjev* i juni 1934 speciellt reste till Leningrad för att kontrollera hur det stod till med arbetet på organiserandet av terrordådet mot kamrat *Kirov*.

Sinovjev forcerade även på allt sätt verkställandet av mordet på kamrat *Kirov*. Som N. M. *Matorin*, *Sinovjevs* f. d. privatsekreterare och häktad i samband med en annan sak, har uppgett, förebrådde *Sinovjev* deltagarna i terroristgruppen deras tröghet och obeslutsamhet.

Matorin sade:

”*Sinovjev* sade mig, att förberedelsen till terrordådet på allt sätt måste forceras och att *Kirov* måste mördas innan vintern. *Sinovjev* klandrade mig för bristande beslutsamhet och energi. När det gällde terroristiska kampmetoder, sade han, måste man avstå från sina fördomar.” (XIV b., bl. 63, 64.)

III. Det förenade trotski-sinovjevskas centrums organisering av terrordåd mot kamraterna Vorosjilov, Sjdanov, Kaganovitj, Kosior, Ordsjonikidse och Postysjev.

Det har fastställts genom rannsakningsmaterialet, att det förenade trotski-sinovjevskas terroristcentrum efter mordet på kamrat *Kirov* inte inskränkte sig till att organisera mord endast på kamrat *Stalin*. Det trotski-sinovjevskas terroristcentrum bedrev samtidigt arbete på att organisera mord även på andra partiledare, nämligen kamraterna *Vorosjilov*, *Sjdanov*, *Kaganovitj*, *Kosior*, *Ordsjonikidse* och *Postysjev*.

Den anklagade *Reingold* har uppgett, att då *Sinovjev* talade om att *Kirov* måste mördas, emedan han var kamrat *Stalins* närmaste medarbetare, hade han tillagt:

”Det räcker inte med att fälla eken, man måste också fälla alla de unga skotten, som växer upp omkring eken.” (XXVII b., bl. 70.)

Enligt *Reingolds* uppgifter:

”gick *Sinovjevs* huvuddirektiv ut på följande: slaget måste riktas mot *Stalin*, *Kaganovitj* och *Kirov*.” (XXVII b., bl. 63.)

Anklagade *Reingold* bekräftade, att:

”det förenade centrums plan baserade sig på att framkalla fullständig förvirring inom partiet och i landet genom att samtidigt slå ett bedövande slag både i Moskva och Leningrad.” (XXVII b., 163-)

Det var olika terroristgrupper, opererande under det förenade centrums allmänna ledning, som försökte utföra mordet på *Vorosjilov*, *Kaganovitj*, *Sjdanov*, *Kosior*, *Ordsjonikidse* och *Postysjev*.

Med organiserandet av terrordådet mot kamrat *Vorosjilov* sysselsatte sig sålunda *Dreiters* grupp, som fått uppdraget direkt av *Trotski* att mörda *Vorosjilov* och trotskisten M. *Luries* grupp, som för samma ändamål skickats hit från Tyskland.

Om förberedelsen av mordet på kamrat *Vorosjilov* har en av det förenade centrums medlemmar, anklagade *Mratjkovski*, uppgett följande:

”I mitten av 1934 rapporterade *Dreitzer*, J. för mig, att han samtidigt förberedde mord på *Vorosjilov*; för detta ändamål skulle *Dimitri Schmidt* förberedas, vilken tjänstgjorde som kommandör i armén och inte var misstänkt inom partiet. Det planerades, att han skulle mörda *Vorosjilov* antingen när han själv avlade tjänsterapport för *Vorosjilov* eller under en av de närmaste manövrerna, där *Vorosjilov* skulle närvara.” (XVIII b., bl. 49.)

Den anklagade *Dreitzer* har vid förhöret inför Unionens prokurator den 31 juli härom uttalat följande:

”För att verkställa terrordådet värvade jag *Esterman* och *Gajevski* samt år 1935 *Schmidt* och *Kusmitjev*. De senare åtog sig att mörda *Vorosjilov*.” (X b., bl. 195.)

Även den anklagade *Reingold* har bekräftat *Mratjkovskis* och *Dreiters* uppgifter. Han yttrade följande:

”Av *Mratjkovski* och *Dreitzer* har jag fått veta, att sommaren 1933 organiserades en trotskistisk grupp av militärer, som bestod av *Schmidt*, brigadchef i Röda armén, *Kusmitjev*, stabschef för ett truppförband och en rad andra personer, vilkas namn jag inte känner. Av *Dreitzer* fick jag veta att *Schmidt* och *Kusmitjev* blivit utsedda till direkta verkställare av terrordådet mot *Vorosjilov* och att de samtyckt till att utföra dådet. Det planerades, att de skulle använda tillfället härtill antingen vid en mottagning hos *Vorosjilov* eller vid ett besök av *Vorosjilov* i deras truppavdelningar.” (XXVII b., bl. 165, 166.)

Det har även fastställts under rannsakingen, att ett antal terroristgrupper (*Dreitzer*, M. *Lurie* o. a.) samtidigt förberedde attentat mot kamraterna *Sjdanov*, *Kaganovitj*, *Ordsjonikidse*, *Kosior* och *Postysjev*.

Anklagelseformeln.

Analyserande det ovan framställda, anser rannsakningsmyndigheterna det vara fastställt:

1. att under perioden 1932-1936 i staden Moskva organiserats ett förenat trotskistiskt-sinovjevskt centrum, som ställde sig uppgiften att föröva en rad terrordåd mot SUKP(b):s och sovjetregeringens ledare i syfte att rycka till sig makten;
2. att bland dem, som anlagats i föreliggande sak, *Sinovjev*, G. J., *Kamenjev*, L. B., *Jevdokimov*, G. J. och *Bakajev* P. från sinovjevsmännen och *Smirnov*, I. N., *Ter-Vaganjan*, V. A. och *Mratkovski*, S. V. från trotskisterna tillhörde det förenade trotski-sinovjevsk centrum;
3. att det förenade trotski-sinovjevsk centrum under denna period organiserat en rad terroristgrupper och förberett en rad praktiska åtgärder för att mörda kamraterna *Stalin*, *Vorosjilov*, *Sjdanov*, *Kaganovitj*, *Kirov*, *Kosior*, *Ordsjonikidse* och *Postysjev*;

4. att en av dessa terroristgrupper, som opererade enligt *Sinovjevs* och *L. Trotskis* samt det förenade trotski-sinovjevskas centrums direkta anvisningar samt under den anklagade *Bakajevs* omedelbara ledning, den 1 december 1934 förövade det skändliga mordet på kamrat *S. M. Kirov*.

De i föreliggande sak anklagade *Sinovjev*, *G. J.*, *Kamenjev*, *L. B.*, *Jevdokimov*, *G. J.*, *Bakajev*, *I. P.*, *Ter-Vaganjan*, *V. A.*, *Mratjkovski*, *S. V.*, *Dreitzer*, *J. A.*, *Olberg*, *V. P.*, *Fritz David* (*Krugljanski*, *I. I.*), *Golzman*, *E. S.*, *Pikel*, *R. V.*, *Reingold*, *I. I.*, *Berman-Jurin*, *K. B.*, *M. Lurie* och *N. Lurie* har fullständigt erkänt sig skyldiga till den mot dem resta anklagelsen.

Anklagande *I. N. Smirnov*, som erkänt sitt deltagande i det trotski-sinovjevskas blockets förenade centrum, sin personliga förbindelse med *L. Trotski* och sina sammanträffanden med *L. Sedov* under sin vistelse utomlands 1931 även som den omständigheten, att han upprätthållit sin förbindelse med *Trotski* ända tills han häktades 1933, har erkänt, att han 1931 genom *Sedov* erhöll *Trotskis* direktiv om organiserandet av terror mot SUKP(b):s och sovjetregeringens ledare, att detta direktiv bekräftades år 1932 och att det lades till grund för det trotski-sinovjevskas blockets organisering.

Samtidigt förnekar anklagade *I. N. Smirnov* kategoriskt sitt deltagande i det förenade trotski-sinovjevskas centrums terroristiska verksamhet. Anklagade *I. N. Smirnov* är likväl överbevisad om deltagande i det förenade centrums terroristiska verksamhet genom uttalanden av de anklagade: *S. V. Mratjkovski* (XXIX b., bl. 76-84), *Dreitzer* (XXXI b., bl. 63.), *Safonova*, *A. N.* (XXXI b., bl. 295), *Reingold*, *I. I.* (XXXI b., bl. 138, 284), *Sinovjev*, *G. J.* (XII b., bl. 35) *Kamenjev*, *L. B.* (XV b., bl. 28), *Jevdokimov*, *G. J.* (XXXVI b., bl. 9, 10.) och *Pikel*, *R. V.* (XXXI b., bl. 78).

På grund av det framställda reses anklagelse mot:

1. *Sinovjev*, Grigori Jevsejevitj, f. 1883, tjänsteman, dömd 1935 i processen mot sinovjevsmännens "Moskvacentrum";
2. *Kamenjev*, Leo Borisovitj, f. 1883, tjänsteman, dömd 1935 i processen mot samma "Moskvacentrum";
3. *Jevdokimov*, Grigori Jeremejevitj, f. 1884, tjänsteman, dömd 1935 i processen mot samma "Moskvacentrum";
4. *Bakajev*, Ivan Petrovitj, f. 1887, tjänsteman, dömd 1935 i processen mot samma "Moskvacentrum";
5. *Mratjkovski*, Sergej Vitaljevitj, f. 1888, tjänsteman;
6. *Ter-Vaganjan*, Vagarsjak Arutjunovitj, f. 1893, tjänsteman;
7. *Smirnov*, Ivan Nikititj, f. 1880, tjänsteman, för att de första 6 anklagade under tiden från 1932 till 1936 och anklagade *Smirnov*, *I. N.* sedan 1931:
 - a) organiserat en rad terroristgrupper, vilka förberett mord på kamraterna *Stalin*, *Vorosjilov*, *Sjdanov*, *Kaganovitj*, *Kirov*, *Kosior*, *Ordsjonikidse* och *Postysjev*;
 - b) genom *Nikolajevs* och *Kotolynovs* illegala terroristgrupp i Leningrad organiserat och utfört det skändliga mordet på kamrat *S. M. Kirov* den 1 december 1934, d. v. s. för brott mot art. 57-8 och 58-11 av RSFSR:s strafflag;
8. *Dreitzer*, Jefim Alexandrovitj, f. 1894, tjänsteman;
9. *Reingold*, Isak Isajjevitj, f. 1897, tjänsteman;
10. *Pikel*, Richard Vitoldovitj, f. 1896, tjänsteman;
11. *Golzman*, Edvard Solomonovitj, f. 1882, tjänsteman;
12. *Fritz David*, alias *Krugljanski*, Ilja-David Israilavitj, f. 1897, tjänsteman;
13. *Olberg*, Valentin Pavlovitj, f. 1907, tjänsteman;
14. *Berman-Jurin*, Konon Borisovitj (alias Alexander Fomitj), f. 1901, tjänsteman;

15. *Lurie*, Moisej Iljitj (alias Emel, Alexander), f. 1897, tjänsteman;

16. *Lurie*, Natan Lasarevitj, f. 1901, tjänsteman, för att de som medlemmar av den illegala trotski-sinovjevska terroristiska organisationen deltagit i förberedelsen till mord på kamraterna *Stalin*, *Vorosjilov*, *Sjdanov*, *Kaganovitj*, *Kosior*, *Ordsjonikidse* och *Postysjev*, d. v. s. för brott mot art. 19 och 58-8, 58-11 av RSFSR:s strafflag.

L. *Trotski* och hans son *Sedov*, L. L., vilka för närvarande vistas utomlands och vilka genom materialet i föreliggande sak överbevisats om direkt förberedelse och personlig ledning av organiseringen av terrordåd i Sovjetunionen mot SUKP(b):s och sovjetstatens ledare, skall, ifall de anträffas inom Sovjetunionens territorium, omedelbart häktas och ställas till rätta inför Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium.

Med hänsyn till den fortsatta rannsakingen har målen beträffande *Gertik*, *Grinberg*, *Gaven*, *J.*, *Karev*, *Kusmitjev*, *Konstant*, *Motorin*, *Paul Olberg*, *Radin*, *Safonova*, *Faivilovitj*, *Schmidt*, *D.* och *Esterman* avskilts till särskild rättegång.

På grund av det ovan framlagda och i överensstämmelse med Sovjetunionens Centrala Exekutiv-kommittés beslut av den 11 augusti d. å. skall alla ovan anförda personer ställas inför Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegiums domstol vid offentlig rättegångsförhandling.

Föreliggande anklagelseakt är avfattad i Moskva den 14 augusti 1936.

Sovjetunionens prokurator.

A. Vysjinski.

Sedan anklagelseakten upplästs, frågade ordföranden de anklagade om de erkände sig skyldiga i den mening som anklagelsen avsåg. De anklagade *Sinovjev*, *Kamenjev*, *Jevdokimov*, *Bakajev*, *Ter-Vaganjan*, *Mratjkovski*, *Dreitzer*, *Reingold*, *Pikel*, *Olberg*, *Berman-Jurin*, *Fritz David* (*Krugljanski*), *M. Lurie* och *N. Lurie* erkände sig helt skyldiga. Anklagade *I. N. Smirnov* erkände att han deltagit i det trotski-sinovjevska blockets förenade centrum, att han stått i personlig förbindelse med *Trotski* och erhållit direktiv av *Trotski* om organiserandet av terror mot SUKP(b):s och sovjetstatens ledare samt erkände sitt politiska ansvar för det förenade centrumets verksamhet. Han förnekade endast sitt personliga deltagande i förberedelsen och utförandet av terrordåden.

Anklagade *Golzman* erkände att han deltagit i den trotski-sinovjevska terroristiska organisationen, upprätthållit personliga förbindelser med det utländska trotskistiska centrum och meddelat *Trotskis* direktiv om organiserandet av terrordåd i Sovjetunionen. Han förnekade endast sitt personliga deltagande i förberedelsen till terrordåden.

Efter en 15 minuters paus började rätten kl. 13.45 förhöret med de anklagade.

Förhöret med den anklagade *Mratjkovski*.

Den första som förhördes var den anklagade *Mratjkovski*, som varit *Trotskis* närmaste förtrogne och personligen stått honom nära. Tidigare var han en militär av hög rang. Sedan 1923 har han bedrivit sovjetfientlig verksamhet tillsammans med *Trotski*. Han var medlem av den illegala, trotskistiska, terroristiska organisationens ledande centrum. Han arbetade enligt personliga anvisningar av *Trotski*, som genom *I. N. Smirnov* och även direkt gav honom direktiv om organiserandet av terrordåd mot partiets och regeringens ledare. Som en av den kontrarevolutionära, trotskistiska, illegala organisationens ledare inträdde han 1932 jämte *I. N. Smirnov* och *V. A. Ter-Vaganjan* i det förenade trotski-sinovjevska terroristcentrum. *Mratjkovski* berättar utförligt historien om det trotski-sinovjevska terroristcentrums bildande. Han säger, att då han återvände från förvisningen 1929, han endast i ord erkände riktigheten av partiets generallinje. I verkligheten återvände han liksom de andra f. d. oppositionsmännen från förvisningen i det hemliga syftet att fortsätta kampen mot partiet. På kamrat *Vysjinskis* fråga, vem det konkret var fråga om, förklarade *Mratjkovski* att

han, I. N. Smirnov och Ter-Vaganjan gemensamt fattat det fasta beslutet, att organisera fortsatt kamp mot partiet. Mratjkovski erkände, att den kontrarevolutionära gruppen inte hade någon som helst politisk plattform, att ”den plattform, som uppställts under den tidigare perioden, 1925-27, kullkastats genom partiets riktiga generallinje”.

Mratjkovski talar vidare om, att frågan om terrorn öppet ställdes i denna trotskistiska grupp redan 1931. I. N. Smirnov, som gjort en resa till Berlin, medförde ett direktiv av Trotski, som han erhållit genom dennes son, L. Sedov, och som lydde: ”Innan vi undanröjt Stalin, kan vi inte återvända till makten”.

Vysjinski: Vad betyder ert uttryck ”Innan vi undanröjt Stalin”?

Mratjkovski: Innan vi dödat Stalin. På detta sammanträde fick jag i Smirnovs, Ter-Vaganjans och Safonovas närvaro i uppdrag att organisera en terroristisk grupp, d. v. s. utvälja pålitligt folk. Jämte mig skulle Dreitzer utföra detta uppdrag. Perioden 1931 och 1932 försiggick under bearbetande och utbildande av folk för terroristdåd. Jag utvalde för detta ändamål Jazek och Judin. Dreitzer utvalde ytterligare en grupp, bland vars medlemmar befann sig Schmidt, Kusmitjev och någon till, som jag inte minns. Som jag redan sade, var denna period ägnad åt utbildandet av folk för att organisera terrordåd mot Stalin, Vorosjilov och Kaganovitj.

Mratjkovski berättar vidare, att frågan om nödvändigheten av att sammanslå den trotskistiska terroristiska gruppen med sinovjevsmännen togs upp under senare hälften av 1932. Frågan om sammanslagningen väcktes av I. N. Smirnov, och han motiverade den med att de trotskistiska krafterna ensamma var alltför svaga, varför det vore nödvändigt att sammansluta alla kontra-revolutionära grupper. Vid denna tid sände Smirnov genom Golzman ett brev till Trotski, vari han underrättade denne om den trotskistiska organisationens tillstånd och förelade honom frågan om sammanslutning med sinovjevsmännen. Hösten 1932 erhöll man skriftligt svar från Trotski, som godkände beslutet om sammanslutning med sinovjevsmännen. Samtidigt meddelade Trotski genom sitt ombud Gaven, att sammanslutningen måste företas på basen av terrorn, varjämte Trotski ånyo betonade, att Stalin, Vorosjilov och Kirov måste dödas.

Vysjinski: Ännu en fråga till Smirnov. Bekräftar ni Mratjkovskis uttalande, att ni 1932 erhöll svar från Trotski genom Gaven?

Smirnov: Jag erhöll svar från Trotski genom Gaven.

Vysjinski: Fick ni dessutom ett muntligt meddelande om ett samtal med *Trotski*?

Smirnov: Ja, även om ett muntligt samtal.

Vysjinski: Ni, Smirnov, bekräftar inför Högsta domstolen, att ni 1932 genom Gaven erhöll Trotskis anvisning om förövande av terror?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Mot vem?

Smirnov: Mot ledarna.

Vysjinski: Vilka?

Smirnov: Stalin och andra.

Mratjkovski fortsätter sitt uttalande och anmärker, att sedan Smirnov erhållit Trotskis direktiv, vari denne godkände bildandet av ett block med sinovjevsmännen, gav Smirnov Ter-Vaganjan i uppdrag att verkställa blockbildningen. Trotskisternas och sinovjevsmännens terroristiska block bildades i slutet av 1932. Mratjkovski berättar, att Smirnov före sin avresa från Moskva 1932 föreslagit honom att gå till Reingold, som ledde terroristgruppen i Moskva, och i samråd med honom åstadkomma en förening av alla krafter.

Vysjinski: På vilken grundval?

Mratjkovski: Grundvalen var organisering av mord på Stalin.

Vysjinski: Smirnov sade: Gå till Reingold och överenskom med honom om ...

Mratjkovski: ... sammanslagning av våra terroristiska krafter i syfte att döda Stalin, Vorosjilov och Kaganovitj.

Mratjkovski meddelar vidare, att han i samband med sin avresa från Moskva gav Reingold i uppdrag att sätta sig i förbindelse med Dreitzer, som skulle leda Moskvacentrums terroristiska verksamhet. Vid återkomsten till Moskva sommaren 1934 träffade han Dreitzer, som underrättade honom om det terroristiska centrums arbete. På kamrat Vysjinskis fråga bekräftar Dreitzer detta Mratjkovskis uttalande.

Mratjkovski påvisar vidare, att Dreitzer underrättat honom om organiserandet av det trotski-sinovjevskas blockets terroristiska Moskvacentrum, som bestod av Dreitzer samt av Reingold och Pikel. På kamrat Vysjinskis frågor bekräftar Reingold och Pikel, att de varit medlemmar av terroristcentrum i Moskva.

Sommaren 1934 träffade Mratjkovski samman med Kamenjev. ”Kamenjev – säger Mratjkovski – bekräftade, att ett terroristiskt centrum organiserats i Moskva. Kamenjev uttalade sitt missnöje över att arbetet med förberedelsen till terrordåden gick så långsamt. Under samtalet yttrade han, att Bakajev, som det syntes, tämligen framgångsrikt om än långsamt höll på att organisera ett terrordåd mot Kirov i Leningrad.”

I fortsättningen av sitt uttalande påvisar Mratjkovski, att då han i december 1934 befann sig i Kasakstan, fick han genom Dreitzer ett med osynligt bläck skrivet brev från Trotski, med ungefär följande innehåll: Kära vän, i dag står vi inför uppgiften att forcera mordet på Stalin och Vorosjilov. I händelse av krig måste man träda in för nederlag och utnyttja förvirringen. I Röda armén måste celler organiseras. – Brevet var undertecknat av ”Gubben”. Mratjkovski betonar, att han mycket väl känner Trotskis handstil och inte det ringaste tvivlar på, att brevet verkligen var skrivet av Trotski. Med betonande av att han stått Trotski särdeles nära, påvisar Mratjkovski att under de senaste åren av hans samarbete med Trotski, åren 1923-27, ända till hans häktning 1927, ingen kunnat komma i förbindelse med Trotski annat än genom honom och att hela Trotskis korrespondens även gick genom hans händer.

Kamrat Vysjinski frågar Mratjkovski, vilken roll I. N. Smirnov spelat i det trotski-sinovjevskas terroristcentrum. Mratjkovski betonar, att han gjort allt i samförstånd med Smirnov och att Smirnov kände de personer, vilka Mratjkovski förberedde till terrordåden.

På kamrat Vysjinskis fråga, om Smirnov bekräftar Mratjkovskis uttalanden, försöker denne neka och påstår, att Mratjkovskis utsago inte motsvarar verkligheten.

Vysjinski: Ni var medlem av det trotski-sinovjevskas centrum. Det har ni erkänt. Här har *Mratjkovski* inte försyndat sig mot sanningen. Det är det första. För det andra: centrum organiserades på grundvalen av terror mot partiets och regeringens ledare. Är det riktigt?

Smirnov: Det är riktigt.

Vysjinski: Fick ni av Trotski direktiv om terror som kampmedel?

Smirnov: Ja.

Mratjkovski uttalar sig sedan om det trotski-sinovjevskas terroristcentrums verksamhet. Medlemmar i centrum var Sinovjev, Kamenjev, Lominadse, Mratjkovski, Ter-Vaganjan o. a.

Kamrat Vysjinski riktar nu frågor till Sinovjev.

Vysjinski: När organiserades det förenade centrum?

Sinovjev: Sommaren 1932.

Vysjinski: Under vilken tid var det i verksamhet?

Sinovjev: Faktiskt ända till 1936.

Vysjinski: Vari kom gruppens verksamhet till uttryck?

Sinovjev: Det huvudsakliga i dess verksamhet bestod i förberedelse av terrordåd.

Vysjinski: Mot vem?

Sinovjev: Mot ledarna.

Vysjinski: D. v. s. mot kamraterna Stalin, Vorosjilov och Kaganovitj? Var det ert centrum, som organiserade mordet på Kirov? Blev mordet på Sergej Mironovitj Kirov organiserat av ert centrum eller av någon annan organisation?

Sinovjev: Ja, av vårt centrum.

Vysjinski: Var ni, Kamenjev, Smirnov, Mratjkovski och Ter-Vaganjan medlemmar av detta centrum?

Sinovjev: Ja.

Vysjinski: Således har ni alla organiserat mordet på kamrat *Kirov*?

Sinovjev: Ja.

Vysjinski: Således har ni alla mördat kamrat Kirov?

Sinovjev: Ja.

Vysjinski: Sitt ned.

I samband med Mratjkovskis uttalanden förhöordes den anklagade Ter-Vaganjan. Denne erkänner att underhandlingar om bildandet av ett förenat trotski-sinovjevskt terroristblock började redan i juni 1932, varvid han, Ter-Vaganjan, i första stadiet av underhandlingarna spelade rollen av förmedlare mellan Lominadse och Kamenjev och mellan Smirnov och Sinovjev.

I. N. Smirnov försöker bestrida Mratjkovskis uppgifter om att han, Smirnov, skulle ha förmedlat Trotskis direktiv om terrorn till trotskisternas Moskvacentrum.

Vysjinski: Jag anhåller om tillstånd att ur handlingarna föreläsa bl. 115, XXIV b. av protokollet över förhöret med Smirnov den 13 augusti, hållet av rannsakningsdomaren för särskilt viktiga angelägenheter, Sjeinin, där Smirnov talar om, att Sedov gav honom anvisning om terror år 1931. Smirnovs uttalande lyder: "Vid återkomsten till Moskva meddelade jag detta åt Safonova och Mratjkovski."

Vysjinski: Nå, hur är det? Motsvarar det vad ni sade för 5 minuter sedan?

Smirnov: tiger.

Vysjinski: Jag anhåller om tillstånd för Smirnov att själv läsa upp detta ställe i protokollet. Då Smirnov ihärdigt nekar och försöker att slingra sig undan ansvaret, anhåller jag att han själv läser upp detta ställe i protokollet för alla närvarande.

Smirnov (läser sitt uttalande): "År 1931 meddelade mig *Sedov* anvisning om terrorn. Vid återkomsten till Moskva meddelade jag detta åt Safonova och Mratjkovski."

Vysjinski (till Mratjkovski): Mratjkovski, fick ni genom Smirnov kännedom om denna Sedovs anvisning om terror?

Mratjkovski: Ja, det fick jag.

Vysjinski: Träffade ni Smirnov efter hans återkomst från Berlin?

Mratjkovski: Ja.

Vysjinski: Talade ni med honom?

Mratjkovski: Ja.

Vysjinski: Tillsammans med Safonova?

Mratjkovski: Ja.

Vysjinski: Och ni hade kännedom om denne *Sedovs* anvisning?

Mratjkovski: Ja, jag bekräftar det.

Vysjinski: Smirnov, hörde ni det?

Smirnov: tiger.

Tillfrågad av rättens ordförande, kamrat Ulrich, bekräftar Smirnov, att han underrättat även Ter-Vaganjan om Trotskis direktiv. På kamrat Vysjinskis fråga bekräftar den anklagade Kamenjev än en gång, att ”de anvisningar om terror, som Smirnov personligen erhöll av Trotski, befordrades vidare av Smirnov och spelade en avgörande roll inom organisationen”. Vid slutet av förhöret med Mratjkovski ställer Vysjinski till Bakajev frågan, när han reste till Leningrad år 1934.

Bakajev: På hösten.

Vysjinski: För vilket ändamål?

Bakajev: För att kontrollera, om organisationen var redo till mordet på Kirov.

Vysjinski (till Kamenjev): Gav ni uppdraget att förbereda mordet på Kirov?

Kamenjev: Ja, på hösten.

Vysjinski: Gav ni och Jevdokimov på hösten i uppdrag åt Bakajev att bege sig till Leningrad och kontrollera, om den trotski-sinovjevskas gruppens förberedelse till mordet på *Kirov* gick med framgång? Är det riktigt, bekräftar ni det?

Kamenjev: Ja, det är riktigt. Jag bekräftar det.

Förhöret med den anklagade *Jevdokimov*.

På fråga av rättens ordförande, kamrat Ulrich, om Jevdokimov bekräftar de uppgifter han gett under rannsakningen, svarar Jevdokimov jakande. Därefter besvarar Jevdokimov en rad frågor av kamrat Vysjinski.

Vysjinski: Var ni medlem av centrum?

Jevdokimov: Ja, det var jag.

Vysjinski: Visste ni, att trotski-sinovjevskas centrum förberedde mord på SUKP(b):s och sovjetstatens ledare?

Jevdokimov: Ja.

Vysjinski: Godkände ni personligen förberedelsen av mordet?

Jevdokimov: Ja, jag var ense därmed.

Vysjinski: Deltog ni däri och var det er åsikt, att man måste slå in på vägen till mord?

Jevdokimov: Ja.

Vysjinski: Erkänner ni, att mordet på kamrat *Kirov* förbereddes med er hjälp?

Jevdokimov: Ja, jag erkänner det.

Vysjinski: Vid processen i Leningrad den 15-16 januari 1935 stod ni liksom nu inför rätta och påstod kategoriskt, att ni inte hade någonting att göra med detta mord. Talade ni osanning den gången?

Jevdokimov: Ja, jag bedrog rätten.

Vysjinski: Ni trodde att ni bedragit den. I verkligheten lyckades inte bedrägeriet, nu är det upptäckt.

Jevdokimov: Ja.

Jevdokimov skildrar därefter utförligt för rätten, att mordet på Kirov utfördes på direkt anvisning av den trotski-sinovjevskas organisationens terroristcentrum. Direktivet om terror utgick från Trotski. Vi talade flera gånger med Smirnov om denna sak, sade Jevdokimov. Sommaren 1932 hölls exempelvis ett rådslag i Mratjkovskis järnvägsvagn, då han ankommit till Moskva. Närvarande var jag, Mratjkovski, Smirnov och Ter-Vaganjan. Samtalet rörde sig om terrorn. Särskilt uttalade sig Smirnov för terror.

Smirnov försöker bestrida Jevdokimovs uppgifter. Av Mratjkovskis och Jevdokimovs svar på kamrat Vysjinskis frågor framgår det likväl, att samtalet rört sig om terrorn och att Smirnov helt understött inställningen om utförandet av terrordåd.

”Kort efter samtalen i Mratjkovskis järnvägsvagn – fortsätter Jevdokimov – hölls ett rådslag i en villa i Iljinskoje, där Kamenjev och Sinovjev vid den tiden gemensamt bodde. I detta rådslag deltog Karev, Sinovjev, Kamenjev, Jevdokimov och Bakajev. Det fattades ett beslut, som även omsattes i verkligheten, att bilda ett Moskvacentrum och ett Lenin-gradcentrum för att sammanslå terroristgrupperna. Vid rådslaget i Iljinskoje 1932 talades det öppet om nödvändigheten av att använda terror, i främsta rummet mot Stalin och Kirov. På Sinovjevs förslag erhöll Bakajev i uppdrag att organisera dessa terrordåd.”

Vysjinski: Anklagade Bakajev, bekräftar ni det?

Bakajev: Under rådsslaget sade Sinovjev, att trotskisterna på Trotskis förslag tagit itu med att organisera mordet på Stalin och att vi måste ta initiativet i våra händer ifråga om mordet på Stalin.

Vysjinski: Det sade Sinovjev?

Bakajev: Ja.

Vysjinski: Sinovjev sade, att ni måste ta initiativet?

Bakajev: På detta rådslag fick jag i uppdrag att organisera ett terrordåd mot *Stalin*.

Vysjinski: Och det åtog ni er?

Bakajev: Ja.

Jevdokimov kommer sedan in på de konkreta förberedelserna för mordet på Kirov och berättar, att sommaren 1934 ett sammanträde hölls i Kamenjevs bostad i Moskva, varvid Kamenjev, Sinovjev, Jevdokimov, Sokolnikov, Ter-Vaganjan, Reingold och Bakajev var närvarande. På detta sammanträde fattades beslut om att påskynda mordet på Kirov.

Vysjinski: Sades det rent ut så? ”Påskynda mordet på Kirov”?

Jevdokimov: Ja, så sade man.

I detta syfte – fortsätter Jevdokimov – reste Bakajev hösten 1934 till Leningrad för att kontrollera hur långt Leningradterroristernas förberedelse till terrordådet mot Sergej Mironovitj Kirov hunnit. Dessa terrorgrupper organiserade skuggning av Sergej Mironovitj Kirov och avvaktade ett gynnsamt ögonblick för att utföra dådet.

Vysjinski: Blev mordet på Sergej Mironovitj Kirov förberett av det trotski-sinovjevskas centrum?

Jevdokimov: Ja.

Vysjinski: Deltog ni personligen i förberedelsen?

Jevdokimov: Ja.

Vysjinski: Deltog Sinovjev och Kamenjev jämte er i förberedelsen?

Jevdokimov: Ja.

Vysjinski: Reste Bakajev till Leningrad på uppdrag av centrum för att på ort och ställe kontrollera hur långt förberedelsen hunnit?

Jevdokimov: Ja.

Genom fortsatta frågor fastställer kamrat Vysjinski, att Bakajev under sin resa till Leningrad sammanträffade med Kirovs mördare, Nikolajev, med vilken han samtalat om förberedelsen till mordet.

Vysjinski (till Bakajev): Träffade ni Nikolajev i Leningrad?

Bakajev: Ja.

Vysjinski: Överenskom ni om mordet på *Kirov*?

Bakajev: Jag behövde inte träffa någon överenskommelse, ty Sinovjev och Kamenjev hade gett direktiv om mordet.

Vysjinski: Men sade er Nikolajev, att han beslutat utföra mordet på *Kirov*?

Bakajev: Ja, det sade både han och andra terrorister: Levin, Mandelstam, Kotolynov och Rumjantsev.

Vysjinski: Talades det om mordet på *Kirov*?

Bakajev: Ja.

Vysjinski: Han uttalade sin beslutsamhet. Och hur förhöll ni er därtill?

Bakajev: Positivt.

Genom fortsatta frågor av kamrat Vysjinski till Bakajev kommer det i dagen, att den senare efter återkomsten från sin resa till Leningrad avlade rapport för Jevdokimov och Kamenjev om hur förberedelsen till mordet på *Kirov* fortgick. På kamrat Vysjinskis fråga till den anklagade Kamenjev, om Bakajev verkligen avlagt en sådan rapport, svarade denne jakande.

Vysjinski (till Kamenjev): Vad meddelade han er?

Kamenjev: Han sade, att organisationen var beredd att utdela slaget och att det också skulle ske.

Vysjinski: Och hur förhöll ni er därtill?

Kamenjev: Dådet hade blivit planerat och förberett av det centrum jag tillhörde, och jag betraktade det som fullgörandet av den uppgift vi ställt oss.

Härmed avslutades förmiddagens sammanträde.

Eftermiddagssammanträdet den 19 augusti 1936.

Förhöret med den anklagade *Dreitzer*.

På eftermiddagssammanträdet den 19 augusti förhöordes först den anklagade *Dreitzer*.

Dreitzer är en av de mest kända trotskisterna. Han var chef för Trotskis livvakt. Jämte Trotski hade han organiserat den kontrarevolutionära demonstrationen den 7 november 1927. När Trotski var förvisad till Alma-Ata, organiserade *Dreitzer* förbindelse mellan Trotski och det trotskistiska Moskvacentrum.

Anklagade *Dreitzer* påvisar, att den trotski-sinovjevskas illegala organisationen var en strängt centraliserad och disciplinerad kontrarevolutionär organisation. *Dreitzer* avvisar kategoriskt och bestämt varje möjlighet att någon som helst av deltagarna i det trotski-sinovjevskas kontrarevolutionära blocket inte skulle helt ha gått in för den terroristiska verksamheten.

”Det kunde inte finnas något fuskverk, inget spel utan dirigent – förklarade Dreitzer. Jag är förvånad över I. N. Smirnovs påståenden, vilken, som han säger, har vetat och inte vetat, har sagt och inte sagt, har gjort och inte gjort. Det stämmer inte!”

Dreitzer skildrar utförligt sin terroristiska verksamhet och förklarar, att den trotskistiska delen av det kontrarevolutionära blocket erhållit direktiven om terrorn mot partiets och regeringens ledare från utlandet av L. D. Trotski och här av hans ställföreträdare i Sovjetunionen, I. N. Smirnov.

Hösten 1931 reste Dreitzer på tjänstens vägnar till Berlin. Detta tillfälle använde han till att på I. N. Smirnovs uppdrag upprätta förbindelse med Trotski.

Smirnovs konkreta uppdrag bestod i att ta reda på Trotskis ställningstagande till frågan om ett block mellan trotskisterna och sinovjevsmännen. I Berlin sammanträffade han två gånger med Sedov (Trotskis son) i ett kafé på Leipziger Strasse. Sedov sade honom då, att Trotskis direktiv skulle sändas efteråt.

I oktober 1934 medförde Dreitzers syster från Warschau en tysk filmjournal, som hon fått av Sedovs agent för att överlämnas åt Dreitzer. I journalen upptäckte Dreitzer med lätthet – då han redan i Berlin överenskommit med Sedov om en sådan förbindelsemetod – ett brev, som Trotski egenhändigt skrivit med osynligt bläck. Brevet innehöll direktivet om att omedelbart förbereda och utföra terrordåd mot Stalin och Vorosjilov. Dreitzer sände genast brevet vidare till Mratjkovski, som av konspirativa grunder brände upp det, sedan han tagit del av innehållet.

Redan i september-oktober 1931 hade I. N. Smirnov i Sovjetunionen talat om nödvändigheten att sätta kurs på terroristiska kampmetoder. Och hösten 1932 hade Dreitzer i Smirnovs bostad av denne fått direkt anvisning om att organisera terrordåd mot Stalin och Vorosjilov. Åberopande sig på Trotskis anvisningar, hade Smirnov vid detta sammanträffande föreslagit Dreitzer, att denne för den praktiska förberedelsen och utförandet av terrordåden skulle sätta sig i förbindelse med Mratjkovski. ”Mitt nästa sammanträffande med Ivan Nikititj Smirnov – sade Dreitzer – försiggick år 1932. Det var på hösten. Vid detta möte meddelade han, att frågan om blocket var avgjord, att blocket redan kommit till stånd och att det bildats på basen av Trotskis anvisningar om terror”.

Våren 1933 upprepade Mratjkovski det trotski-sinovjevskas centrums anvisningar om forcerad användning av terror mot SUKP(b):s och sovjetregeringens ledning. Inte nog därmed, vid sin avresa från Moskva överlämnade Mratjkovski i Dreitzers hand den terroristkader som han utbildat. Förutom med Smirnov och Mratjkovski stod Dreitzer i den intimaste förbindelse med Reingold och Pikel, som jämte honom tillhörde det trotski-sinovjevskas blockets terroristcentrum.

Fullgörande L. D. Trotskis och det trotski-sinovjevskas terroristcentrums direktiv, som han erhållit av Smirnov och Mratjkovski, organiserade Dreitzer två terroristgrupper: Gajevskis grupp, som fick i uppdrag att utföra terrordådet mot kamrat Stalin, och Estermans grupp, som fick uppdraget att mörda kamrat Vorosjilov.

I samband med Dreitzers uttalanden riktar prokuratorn frågor till Mratjkovski och I. N. Smirnov. Mratjkovski bekräftar fullständigt Dreitzers uppgifter.

Smirnov fortsätter sin taktik att neka. Han säger, att han verkligen tagit emot Dreitzer i sin bostad som en aktiv trotskist, men att han inte talat med honom om terrorn utan om ”det allmänna läget i landet”.

Härpå invänder Mratjkovski och Dreitzer: ”Smirnov ljuger!”

Sedan förhöret med Dreitzer avslutats, ställer kamrat Vysjinski några frågor till den anklagade Sinovjev.

Vysjinski: Anklagade Sinovjev, hade ni redan sommaren 1932 kommit överens om att det vore nödvändigt att organisera terrordåd, eller var det endast fråga om dessa terrordåd?

Sinovjev: Så vitt jag minns var saken så: hos trotskisterna var detta redan ett moget beslut, som stödde sig på ett alldeles exakt direktiv av Trotski av tämligen gammalt datum, och de hade vidtagit en rad praktiska åtgärder.

Vysjinski: Hur förhöll sig den trotskistiska delen av ert block till terrorn?

Sinovjev: I våra underhandlingar om bildandet av ett förenat centrum spelade denna fråga den avgörande rollen. Den s. k. sinovjevskas delen i blocket var vid denna tidpunkt fullständigt mogen för dylika beslut.

Vysjinski: Utvecklade Smirnov någon slags aktivitet i detta av seende eller inte?

Sinovjev: Enligt min mening utvecklade Smirnov större aktivitet än någon annan och han betraktades av oss som den obestridda ledaren för den trotskistiska delen av blocket, som den som var bäst informerad om Trotskis inställning, vilken han själv fullkomligt delade.

Vysjinski: Och har ni personligen hört Smirnov göra några förslag?

Sinovjev: Jag har personligen haft samtal med honom två, tre gånger.

Vysjinski: Och visade sig Smirnov under dessa samtal påträngande, krävde han terrordåd?

Sinovjev: Som jag redan sagt, vidhöll han energiskt och övertygande sitt krav på utförandet av terrordåd ehuru det inte alls var nödvändigt att övertyga oss, ty vi var redan övertygade.

Vysjinski: Jag anhåller, att rätten riktar sin uppmärksamhet på att det genom Sinovjevs, Reingolds och Dreitzers uttalanden fastställes, att efter 1932 försiggick en praktisk förberedelse av terrordåd, att Dreitzer utförde detta enligt Smirnovs direkta anvisningar och att Smirnov inför Sinovjev vidhöll kravet på övergång till terroristisk verksamhet. Jag ber er hålla detta i sikte som slutresultat av den undersökning vi hittills utfört.

Förhöret med den anklagade *Reingold*.

I. I. Reingold var en av de aktivaste deltagarna i den sinovjevskas, kontrarevolutionära organisationen. Han stod hela tiden i direkt förbindelse med G. J. Sinovjev och L. B. Kamenjev, deltog i alla sinovjevsmännens illegala sammanträden, blev på sin tid anmodad av Sinovjev och Kamenjev att utarbeta en plattform för den kontrarevolutionära organisationen som de ledde. Han var medlem av det trotski-sinovjevskas Moskvacentrum, organiserade terroristgrupper och ledde personligen en av grupperna, som förberedde mordet på kamrat Stalin.

Jag stod – säger Reingold – organisatoriskt och personligt i förbindelse med ett antal medlemmar av det trotski-sinovjevskas centrum, nämligen med Sinovjev, Kamenjev, Sokolnikov och andra. Med en del av dem redan långt före 1926. Så är jag bl. a. bekant med Kamenjev sedan 1923 och med Sokolnikov sedan 1919. Vad beträffar den trotskistiska delen av detta centrum, så var Dreitzer min personliga vän, och med Mratjkovski stod jag i mycket nära förbindelse i tjänsten, emedan Mratjkovski arbetade hos mig i Glavhlopkom (bomullsindustrins huvudstyrelse). Även I. N. Smirnov kände jag väl. Jag hade också nära förbindelse med Sinovjev. Jag kan bekräfta – fortsätter Reingold – att Sinovjev, Kamenjev, Bakajev, Jevdokimov, Smirnov, Mratjkovski, Ter-Vaganjan och Sokolnikov tillhörde det trotski-sinovjevskas centrum. Det fördes underhandlingar om gemensam verksamhet med ”vänstermännen” – Sjatskin, Lominadse och Sten – ävensom med representanterna för högeravvikelsen, Rykov, Bucharin och Tomski. Tanken på en sammanslagning av sinovjevsmännen och trotskisterna – säger Reingold – förefanns redan 1931. På de sammankomster, som hölls med Sinovjev 1931 i hans bostad och i hans villa, hörde jag honom förklara, att vi onödigtvis hade skilt oss från Trotski. Reingold påvisar, att Sinovjev i ett samtal över det allmänpolitiska läget hade betonat, att Sovjetunionens ekonomiska läge hade konsoliderats och att man på intet sätt kunde tala om ett sammanbrott. Det vore nödvändigt att sammansluta alla krafter, som står i opposition till den nuvarande ledningen. Så förbereddes blocket med trotskisterna. Härvid var terrorn grundvalen för trotskisternas sammanslutning med sinovjevsmännen, betonar Reingold.

Vysjinski: Hur fick Sinovjev och Kamenjev den terroristiska verksamheten att gå ihop med marxismen?

Reingold: I närvaro av ett antal medlemmar av det förenade trotski-sinovjevskas centrum motiverade Sinovjev 1932 i Kamenjevs bostad nödvändigheten av att använda terror därmed, att ehuru terrorn inte är förenlig med marxismen, så måste man på nuvarande tidpunkt kasta detta argument överbord. Andra kampmetoder mot partiets och regeringens ledare finns det för närvarande inte. Stalin förenar nu hela partiets fasthet och styrka. Därför måste i främsta rummet Stalin undanröjas. Kamenjev utvecklade samma teori och sade, att de tidigare kampmetoderna, nämligen erövring av massorna, toppkombinationer med högern ävensom förhoppning på ekonomiska svårigheter, hade gjort bankrutt. Därför är terrordåd mot Stalin och hans närmaste medarbetare: Kirov, Vorosjilov, Kaganovitj, Ordsjonikidske, Postysjev, Kosior och andra, den enda kampmetoden.

”I detta syfte – fortsätter Reingold – beslöts att bilda en organisation av de mest utvalda och beslutsamma personer, vilka vore i stånd att slutföra denna uppgift. Samtidigt fördes underhandlingar med högerns ledare: Bucharin och Tomski. Efter dessa underhandlingar sade Sinovjev rent ut, att han funnit ett gemensamt politiskt språk med Tomski i omdömet om vårt lands politik. Dessa samtal fortsattes även 1932; det var Kamenjev som underhandlade med Tomski och Rykov. Förbindelsen med Bucharin upprätthölls genom Karev, en aktiv sinovjevman, som stod i nära förbindelse med två terroristgrupper, nämligen Slepkovs och Eismonts grupper.”

Reingold övergår sedan till sin egen kontrarevolutionära verksamhet, vilken bestod i organisering av terroristgrupper för utförandet av mord på kamrat Stalin och andra av partiets och regeringens ledare. Reingold räknar upp en rad sådana grupper, vilka stod under Bakajevs ledning.

I vår terroristiska verksamhet – fortsätter Reingold – inträdde en paus från hösten 1932 till sommaren 1933. Den var förorsakad av att Sinovjev och Kamenjev råkade fast i samband med målet mot Rjutin. I samband härmed meddelade Jevdokimov i början av 1933 på ett sammanträde hemma hos Bogdan, Sinovjevs förre privatsekreterare, ett direktiv av förenade centrum, nämligen att inställa den terroristiska verksamheten till dess Sinovjev och Kamenjev återvänt från förvisningen och avgett en deklaration om bot och bättring samt blivit återupptagna i partiet och vunnit ett visst förtroende.

Vysjinski: Det sade Jevdokimov?

Reingold: Härom talade Jevdokimov.

Vysjinski: Visste Jevdokimov, att Sinovjev och Kamenjev skulle lova bot och bättring?

Reingold: Det visste han. Han visste, att det ligger i den sinovjevskas organisationens natur, ty den har under förfluten tid haft en icke ringa erfarenhet av sådana deklarationer om bot och bättring.

Reingold berättar vidare för rätten om den oerhörda dubbelpolitik, som Sinovjev och Kamenjev upphöjt till system. Sinovjev och Kamenjev vidhöll – sade Reingold – att man på allt sätt måste utnyttja alla legala möjligheter för att krypa på magen in i partiet – det var Sinovjevs älsklingsuttryck – och vinna partiets och i synnerhet Stalins förtroende. Sedan förtroendet blivit återställt, skulle man parallellt härmed utföra ett strängt konspirativt terroristiskt arbete. Just i förknippandet av dessa båda metoder bestod det förfaringssätt som, enligt Sinovjevs och Kamenjevs beräkningar, skulle kunna föra dem till makten. Sinovjev och Kamenjev tänkte – fortsätter Reingold – att då de blivit återupptagna i partiet och erhållit Stalins förlåtelse, skulle de på ”naturlig” väg återvända till makten, ifall deras terroristiska planer lyckades.

Vysjinski: Jag förstår er så, att både Kamenjev och Sinovjev följde två linjer: å ena sidan försökte de på allt sätt bevisa sin lojalitet och hängivenhet för partiet, å andra sidan förberedde just de terrordåd mot partiets ledare. Stämmer det?

Reingold: Ja.

Vysjinski: Anklagade Sinovjev, detta Reingolds uttalande överbevisar er om en svår förbrytelse. Erkänner ni er skyldig?

Sinovjev: Ja.

Vysjinski: Anklagade *Kamenjev*, jag ställer er samma fråga.

Kamenjev: Jag svarar jakande.

Kamrat Vysjinski påminner Kamenjev om, att han erkänt detta först efter Reingolds uttalanden. Under rannsakingen hade han likväl förtigit det, ända tills han blev överbevisad av andra. På en rad frågor av kamrat Vysjinski erkänner Kamenjev, att det existerat en ohygglig plan om att komma till makten med hjälp av dubbelpolitik och terror.

Vysjinski: Ni bekräftar således, att ni hade en sådan ohygglig plan?

Kamenjev: Ja, denna ohyggliga plan existerade.

Vysjinski: Ni hade utarbetat denna ohyggliga plan och bekräftar det nu?

Kamenjev: Ja, jag bekräftar det.

Under det fortsatta förhöret med Reingold framgår det, att Reingold erhållit en rad ansvarsfulla uppdrag av Kamenjev och Sinovjev, i synnerhet uppgiften att bilda en specialfond i utlandet för att finansiera den terroristiska organisationen, ifall Kamenjev och Sinovjev skulle landsförvisas.

Vysjinski: Anklagade Kamenjev, ägde ett sådant samtal rum?

Kamenjev: Det var år 1929, när Sinovjev och jag antog, att vi kunde bli landsförvisade liksom Trotski. Vi ansåg det därför vara nödvändigt att bilda en viss fond i utlandet för att understödja och fortsätta det arbete, som vi förde här.

Vysjinski: Av vilka medel tänkte ni bilda fonden?

Kamenjev: Vi hade utsett medel härför.

Vysjinski: Vände ni er till Reingold för att få hjälp?

Kamenjev: Det var inte fråga om hjälp, utan vi gav helt enkelt Reingold och Arkus i uppdrag att bilda fonden. Reingold och Arkus var finansfunktionärer, underställda Sokolnikovs ledning.

Vysjinski: Denna fond hade ni för avsikt att organisera på statens bekostnad?

Kamenjev: I varje fall inte av Reingolds privata medel.

Vysjinski: Rättare sagt, ni ville bestjäla staten.

På kamrat Vysjinskis fråga, hur det trotski-sinovjevsk centrum ämnade sopa igen spåren av de terroristiska brotten, svarade anklagade Reingold att det trotski-sinovjevsk centrum hade för avsikt att, ifall det kom till makten, undanrödja alla de medarbetare i GPU, vilka enligt förmodande kunde ha kännedom om trådarna till den planerade "terroristiska statssammansvärjningen", ävensom alla sina egna anhängare som direkt och indirekt deltagit i terrorn.

"Såväl Sinovjev som Kamenjev planerade (härom talade de med mig) – sade Reingold – att Bakajev dagen efter omstörtningen, efter maktövertagandet, skulle träda i spetsen för GPU som dess ordförande. Stödd på GPU:s apparat skulle han hjälpa till att sopa igen spåren och undanrödja, mörda inte endast de medarbetare och funktionärer i Folkkommissariatets för inrikes angelägenheter (GPU) som kunde ha kännedom om några av sammansvärjningens trådar, utan även alla som direkt utfört terrordåd mot Stalin och hans närmaste medarbetare. Den trotski-sinovjevsk organisationen skulle genom Bakajev undanrödja sina egna aktiva medarbetare, sina egna terroristiska kämpar, vilka var inblandade i denna sak."

”Man hade också för avsikt – fortsätter Reingold – att efter maktövertagandet inkalla Trotski från utlandet och med Trotskis stöd avlägsna från parti- och sovjetposterna alla personer, som var Stalin mesthängivna, och på så vis helt rycka till sig makten i landet.

Av Reingolds uttalanden och även av kamrat Vysjinskis frågor till Bakajev och Sinovjev fastställdes Bakajevs roll som organisatör av terroristgrupper, till vilka särskilt ”pålitligt” folk utvaldes.

Bland dylika ”pålitliga” personer nämndes: Bogdan, Sinovjevs f. d. sekreterare, de aktiva sinovjev-männen Radin och Faivilovitj samt terroristerna Rumjantsev och Kotolynov, arkebuserade för mordet på Kirov.

Vysjinski (vänd till Bakajev): Hade Bogdan några uppdrag?

Bakajev: Ja.

Vysjinski: Av vem?

Bakajev: Av Sinovjev. På Sinovjevs uppdrag skulle Bogdan skjuta Stalin i Centralkommitténs sekretariat.

Vysjinski: Anklagade Sinovjev, hörde ni vad Bakajev sade?

Sinovjev: Det är riktigt, att jag rekommenderade Bakajev att använda Bogdan för attentat däribland även mot Stalin.

I detta sammanhang uttalar Bakajev: ”Sedan jag fått i uppdrag att organisera mordet, kom jag på Sinovjevs uppmaning följande dag till honom. Där träffade jag Reingold och Bogdan. Sinovjev hälsade på mig och sade: Här är en aktiv medlem för er grupp. Dessutom rekommenderar Reingold även Faivilovitj, jag känner honom också från den goda sidan.”

Vysjinski: Vad menas med ”den goda sidan”?

Bakajev: En absolut pålitlig person.

Vysjinski: För att utföra terrordåd?

Bakajev: Ja.

Förhöret med den anklagade *Bakajev*.

Efter Reingold tages Bakajev i förhör. På kamrat Vysjinskis frågor skildrar han för rätten, hur förberedelsen till terrordåden försiggått. I augusti 1932 och på hösten 1934 bedrevs en särskilt forcerad terroristisk verksamhet. Bakajev nämner namnen på dem som deltagit i förberedelsen till terrordåden. De är: Reingold, Pikel, Faivilovitj, Radin o. a.

Bakajev skildrar för rätten, hur terroristerna i det trotski-sinovjevska centrum bemödade sig om att sopa igen spåren och strävade efter att bevara sin konspiration. Hösten 1932 uteslöts Sinovjev och Kamenjev ur partiet. Det blev då fråga om vad man skulle göra. Bakajev hade då ett möte med Sinovjev, Jevdokimov, Kuklin, Sjarov, Dreitzer o. a. och det beslöts att för en tid inställa den terroristiska verksamheten. Hösten 1934 upptogs den åter.

Bakajev säger att man i oktober 1934 i Moskva förberedde ett attentat mot Stalin, vari Bakajev själv direkt deltog. Förberedelserna leddes av Kamenjev, Jevdokimov och Bakajev. Attentatet kom inte till stånd. Efter det misslyckade attentatet begav sig Bakajev till Kamenjev och underrättade honom härom.

”Kamenjev – fortsätter Bakajev – sade: Det var synd, men vi skall hoppas att det lyckas bättre nästa gång. Härpå frågade han Jevdokimov hur saken låg till i Leningrad. Jevdokimov svarade, att man måste kontrollera hur saken förhöll sig i Leningrad och att Bakajev borde sändas dit. Kamenjev instämde – ja, Bakajev måste ovillkorligen resa. Jag samtyckte härtill. Före avresan frågade jag Jevdokimov, hos vem jag borde inställa mig där och med vem jag skulle tala. Jevdokimov svarade, att jag skulle infinna mig hos Levin. Jag påpekade, att jag inte kände till

Levins adress, då jag inte träffat honom på många år. Jevdokimov lovade styra om, att Levin eller Mandelstam skulle möta mig vid stationen. Jag reste, och vid stationen mötte mig verkligen Levin, som sade: Grigori Jevsejevitj (Sinovjev) litar väl varken på Gertik eller Kuklin eller ens på själva Jevdokimov utan skickar hit folk för att kontrollera vår stämning och vårt arbete – nåja, vi är inte stolta av oss . . . Jag bad dem kalla ihop folket. Om en stund samlades i Levins bostad förutom honom själv och Mandelstam även Sositski, Vladimir Rumjantsev, Kotolynov och Mjasnikov. Kotolynov sade att han regelbundet lät skugga Kirov. Kirov var så inringad, att man utan svårighet kunde döda honom. Jag bad dem göra mig bekant med någon av de personer, som var utsedda att verkställa terrordådet. Levin bad Kotolynov kalla dit Leonid Nikolajev. Jag visste, att Leonid Nikolajev tillhörde Leningradorganisationen. Levin sade att Nikolajev var en gammal medlem i Kommunistiska Ungdomsförbundet och att Jevdokimov känt honom i många år och rekommenderat honom som den allra bästa, som en absolut pålitlig person. Nikolajev gjorde intryck av att vara en beslutsam och övertygad terrorist. Han sade att han lyckats exakt fastställa tiden, då Kirov åkte från sin bostad till Smolny och att han kunde döda Kirov antingen i närheten av Smolny eller i Smolny. Han hade försökt att komma med på en mottagning hos Kirov för att vid detta tillfälle skjuta honom, men man hade inte släppt in honom. Nikolajev meddelade vidare att han skuggade Kirov tillsammans med två andra terrorister.”

Bakajev försökte i sitt uttalande att förmildra sin skuld. Av hela terroristcentrums verksamhet sade han sig endast känna till beslutet att mörda Stalin och Kirov, medan han fått kännedom om de andra terroristdåden som förbereddes först genom anklagelseakten.

Vysjinski: Bakajev, var ni medlem av terroristcentrum? Är det riktigt?

Bakajev: Ja, det stämmer.

Vysjinski: 1932 fick ni i uppdrag att organisera mordet på kamrat Stalin. Var det så?

Bakajev: Ja.

Vysjinski: Ni vidtog en rad praktiska åtgärder för att utföra det, d. v. s. ni organiserade några försök att föröva attentat mot kamrat Stalin, vilka utan er förskyllan inte kom till stånd?

Bakajev: Riktigt.

Vysjinski: Dessutom deltog ni i mordet på kamrat Kirov?

Bakajev: Ja.

Vysjinski: Dessutom reste ni på terroristcentrums uppdrag till Leningrad för att kontrollera förberedelsen till mordet?

Bakajev: Ja.

Vysjinski: Återkommen från Leningrad rapporterade ni, att allt var i ordning och att förberedelsen till mordet sköttes med framgång. Under resan sammanträffade ni med Kotolynov, Rumjantsev och andra?

Bakajev: Ja.

Vysjinski: Inte nog därmed. Ni träffade Nikolajev, instruerade honom för mordet och övertygade er om att Nikolajev var en beslutsam person och kunde utföra de uppdrag han fått?

Bakajev: Ja.

Vid det fortsatta förhöret försöker Bakajev likväl ånyo att förringa sin roll och menar, att han endast var ”medorganisatör” vid förberedelsen av det skändliga mordet på kamrat S. M. Kirov.

Vysjinski: Ni ger signaler, kontrollerar tiden, ni kontrollerar allt vad som sker på er signal, ni utför dådet – betyder inte det att vara brottets organisatör?

Bakajev: Ja, det betyder att vara brottets organisatör.

Vysjinski: Är det då riktigt, när vi säger att ni var organisatör av mordet på kamrat Kirov?

Bakajev: Nåja, men jag var inte ensam.

Vysjinski: Ni var inte ensam, Jevdokimov var med er. Anklagade Sinovjev, var ni också organisatör av mordet på kamrat Kirov?

Sinovjev: Enligt min mening har Bakajev rätt, när han säger att jag – Sinovjev samt Trotski och Kamenjev i främsta rummet är de verkliga och egentliga upphovsmännen till det skändliga mordet på Kirov, emedan vi organiserade det förenade terroristiska centrum. Bakajev spelade härvid en betydande, men alls inte den avgörande rollen.

Vysjinski: Den avgörande rollen tillhör er, Trotski och Kamenjev. Anklagade Kamenjev, ansluter ni er till Sinovjevs förklaring, att ni, Trotski och Sinovjev var huvudorganisatörerna, medan Bakajev spelade den praktiske organisatörens roll?

Kamenjev: Ja.

Förhöret med den anklagade *Pikel*.

Högsta domstolen övergår till förhör med den anklagade Pikel. Pikel är en av Sinovjevs allra närmaste förtrogna; han ledde under årtal dennes sekretariat. Pikel erkänner, att han var en aktiv medlem av det terroristiska Moskvacentrum och som sådan hade kännedom om alla det förenade centrumets grundläggande beslut och terroristiska åtgärder. Hösten 1932 inträdde Pikel i den terroristiska kamporganisation, vars ledare Bakajev var, och samtyckte till att delta i attentatet på kamrat Stalin. Pikel bekräftar Reingolds och Bakajevs uppgifter, att Sinovjev direkt ledde förberedelsen av detta attentat. Samtidigt ger den anklagade Pikel en träffande karakteristik av den terroristiska verksamhetens huvudledare, bland dem även Sinovjev, vilka mästerligt förstod att utnyttja varje enskild medarbetares egenkärlek och säregna karaktärsdrag. Att underblåsa förbittringen och hatet, att till det yttersta upphetsa sina meningsfränder – det var enligt Pikels påstående det enda, vari anförarna för det kontrarevolutionära trotski-sinovjevskas terroristblocket besatt ett mästarskap.

Pikel kompletterar Bakajevs uppgifter och framhåller, att Bogdan hösten 1933 gjorde ett nytt attentatförsök mot kamrat Stalin. I samband härmed skildrar Pikel den ruskiga atmosfär, som rådde i terroristcentrum, vars medlemmar inte skydde att använda de nedrigaste medel för att sopa igen spåren av sin brottsliga verksamhet.

Pikel erkänner, att Bogdans självmord i själva verket var ett mord, utfört på terroristcentrumets beslut. I denna förbrytelse spelade Bakajev en särskilt aktiv roll. Före Bogdans självmord tillbragte Bakajev hela natten tillsammans med honom och intalade Bogdan att han antingen måste utföra attentatet på Stalin eller begå självmord. Bogdan begick självmord. Enligt anvisning efterlämnade han en skrivelse, i vilken han framställde sig som ett offer för partirensningen.

Pikel berättar vidare om förberedelsen till terrordådet mot kamrat Stalin 1934. Här bestod Pikels deltagande däri, att han satte Bakajev i förbindelse med Radin, som Pikel förberett till att utföra terrordådet.

Ännu ett synnerligen karakteristiskt drag som visar, hur trotskisterna och sinovjevsmännen bemödade sig om att sopa igen spåren och rädda sin terrororganisation. Pikel erkänner, att han 1934 fick order att för en tid resa bort till någon avlägsen plats för att förebygga att organisationen blev upptäckt. Pikel var medlem av Sovjetförfattarnas förbund och skaffade sig med lätthet ett uppdrag att som skriftställare göra en studieresa till – Spetsbergen. Återkommen från Spetsbergen inställde Pikel dock inte sin terroristiska verksamhet. Som den anklagade erkänner, sammanträffade han kort efter sin återkomst med Dreitzer och återupptog terrorarbetet. Dreitzer meddelade honom, att man höll på att förbereda attentat mot Kaganovitj, Vorosjilov och andra av partiets och regeringens ledare.

Med förhöret med Pikel avslutades Högsta domstolens eftermiddagssammanträde den 19 augusti.

Förmiddagssammanträdet den 20 augusti.

Förhöret med den anklagade *Kamenjev*.

Förmiddagssammanträdet den 20 augusti inledes med förhör av den anklagade L. B. Kamenjev.

”Den terroristiska sammansvärjningen – säger Kamenjev – organiserades och leddes av mig, Sinovjev och Trotski. Jag hade kommit till den övertygelsen att partiets, dess lednings politik har segrat i den enda mening, som en politisk seger är möjlig i socialismens land, nämligen att denna politik godkänts av de arbetande massorna. Vår förhoppning på möjligheten av en sprängning inom partiledningen visade sig även ha strandat. Vi hade räknat med Rykovs, Bucharins och Tomskis högergrupp.

Gruppens avlägsnande från ledningen och diskreditering inför de arbetande slog även den trumfen ur händerna på oss. Man kunde inte heller räkna med några allvarliga inre svårigheter, vilka skulle kunna medföra störtandet av den ledning, som fört landet genom de svåraste etapper, genom Industrialiseringen och kollektiviseringen. Det återstod två vägar: antingen ärligt och fullständigt inställa kampen mot partiet eller fortsätta den, men då utan att räkna med något som helst massunderstöd, utan politisk plattform, utan fana, d. v. s. med hjälp av individuell terror. Vi valde den senare vägen. Härvid lät vi oss ledas av ett gränslöst agg mot partiets och landets ledning och av törst efter makten, som vi en gång stått så nära och från vilken vi vräcks undan genom den historiska utvecklingens gång.”

Till svar på kamrat Vysjinskis frågor berättar Kamenjev för rätten om, hur sinovjevsmännen bildade block med trotskisterna för att organisera terroristisk kamp mot partiet och sovjetstaten.

”Vi underhandlade inte med Smirnov, Mratjkovski och Ter-Vaganjan om blocket som om de varit upphovsmän till självständiga politiska direktiv. För oss hade de värde som personer, vilka exakt framförde Trotskis direktiv. Då vi kände Smirnov och Mratjkovski som aktiva trotskister, då vi visste om Smirnovs resa till utlandet och att han där satt sig i förbindelse med Trotski, var vi absolut säkra på att direktivet om terror, som Mratjkovski och Smirnov förmedlade och försvarade, var Trotskis exakta direktiv. På grund härav och då Trotskis direktiv om terror överensstämde med vår egen inställning, bildade vi det som här kallas ”block”, och som bör kallas en snäv terroristisk sammansvärjning. Sammansvärjningen kom till stånd 1932 som en organiserad sammanslutning, vilken inte hade någon som helst plattform och genom vilken vi beräknade att kunna rycka till oss makten genom terroristisk desorganisation av regeringen, genom att undanröjda och döda Stalin som partiets och landets ledare samt även hans närmaste medarbetare.”

Den anklagade Kamenjev bekräftar fullständigt I. N. Smirnovs ledande roll inom den trotskistiska delen av det trotskistisk-sinovjevskas terroristcentrum samt förklarar med anledning av dennes nekande följande:

”Det är löjliga undanflykter, som gör ett komiskt intryck.”

Kamenjev uttalar sig vidare inför rätten om de kontrarevolutionära terroristernas praktiska verksamhet.

”Sommaren 1932 höll vårt sinovjevskas centrum ett rådsslag i vår villa i Iljinskoje. Närvarande var jag, Sinovjev, Jevdokimov, Bakajev, Kuklin och Karev. På sammanträdet meddelade Sinovjev, att sammanslagningen med trotskisterna, som erhållit personliga direktiv av Trotski om utförande av terrordåd, var ett fullbordat faktum. Samtidigt fick Bakajev i uppdrag att föröva ett terrordåd i Moskva och Karev ett i Leningrad. Sinovjevs och min förvisning fördröjde i viss mån verkställandet av våra terroristiska planer. Återvända till Moskva reviderade vi ingenting i blockets grundval. Tvärtom, vi tog itu med att forcera den terroristiska sammansvärjningen. Forcerandet förorsakades av två omständigheter. För det första emedan Sinovjevs dubbelpolitik misslyckats. Han blev nämligen avlägsnad från ”Bolsjeviks” redaktion, vilket gjorde att vi befارade att partiledningen fått kännedom om vår förbindelse med Trotski. För det andra krävde trotskisterna, som fått direktiv

härom av Trotski, energiskt att terrorn skulle forceras. Organisatoriskt kom detta till uttryck däri, att det beslöts att påskynda mordet mot Stalin och Kirov.”

”I juni 1934 – fortsätter den anklagade Kamenjev – reste jag själv till Leningrad, där jag uppdrog åt den aktiva sinovjevanhängaren Jakovlev att parallellt med Nikolajevs och Kotolynovs grupp förbereda ett attentat mot Kirov. I början av november 1934 fick jag genom Bakajevs rapport kännedom om alla detaljerna beträffande Nikolajevs-gruppens förberedelse av mordet på Kirov.”

Vysjinski: Är mordet på Kirov ett direkt verk av er?

Kamenjev: Ja.

Om sammansättningen av det trotski-sinovjevskas terroristcentrum ger Kamenjev följande uppgifter:

”Sammansvärjningens centrum bestod av följande personer: från sinovjevmännens sida – jag, Sinovjev, Jevdokimov, Bakajev och Kuklins; från trotskisternas sida – Smirnov, Mratjkovski och Ter-Vaganjan. Bland sammansvärjningens ledare kan nämnas ytterligare en person, som faktiskt tillhörde ledarna men som på grund av våra särskilda beräkningar i samband med hans person inte drogs med i de praktiska åtgärderna. Jag talar om Sokolnikov.”

Vysjinski: Som var medlem av centrum, ehuru strängt konspirativt?

Kamenjev: Ja.

Då vi visste, att vi kunde bli upptäckta – fortsatte Kamenjev – utsåg vi en helt liten grupp, som i sådant fall skulle kunna fortsätta den terroristiska verksamheten. För detta ändamål hade vi bestämt Sokolnikov. Det syntes oss, som om Serebrjakov och Radek med framgång skulle kunna utföra denna roll för trotskisternas räkning. På vår förfrågan härom svarade Mratjkovski: Ja, enligt vår mening kan Serebrjakov och Radek fortsätta vår verksamhet, ifall vår ledande grupp mot all förväntan skulle bli upptäckt.”

Kamenjev berättar, att sinovjevmännen underhandlade och anknöt kontakt även med andra kontrarevolutionära grupper.

”1932 underhandlade jag personligen med den s. k. ”vänsterns” grupp, Lominadse-Sjatskingruppen. Inom denna grupp fann jag fiender till partiledningen, vilka var absolut beredda att övergå till de mest energiska kampmetoder mot den. Samtidigt upprätthöll både jag och Sinovjev ständig förbindelse även med den f. d. ”arbetaroppositionen” – Sjlapnikovs och Medvedjevs grupp. Under åren 1932-33-34 underhöll jag personliga förbindelser med Tomski och Bucharin för att få kännedom om deras politiska inställning. De sympatiserade med oss. Då jag frågade Tomski hurudan stämning Rykov befann sig i, svarade han: ‘Rykov tänker precis jag!’ På frågan, vad Bucharin tänker, svarade han: ‘Bucharin tänker detsamma som jag, men han använder en något annan taktik; han är inte med partiets linje, men han följer den taktiken att energiskt nästla in sig i partiet och vinna ledningens personliga förtroende.”

Vid förhöret med den anklagade Kamenjev uppehåller sig rätten ingående vid den dubbelpolitik, jämte terrorn som konspiratörerna använde i kampen mot partiet.

Vysjinski: Hur skall man bedöma de artiklar och deklarationer, ni skrev 1933 och i vilka ni gav uttryck åt er hängivenhet för partiet. Bedrägeri?

Kamenjev: Nej. Värre än bedrägeri.

Vysjinski: Trolöshet?

Kamenjev: Värre.

Vysjinski: Värre än bedrägeri, värre än trolöshet – kan ni finna ordet. Förräderi?

Kamenjev: Ni har funnit det.

Vysjinski: Anklagade Sinovjev, bekräftar ni det?

Sinovjev: Ja.

Vysjinski: Förräderi, trolöshet, dubbelpolitik?

Sinovjev: Ja.

Den anklagade Kamenjev uppehåller sig i fortsättningen vid motiven till sitt uppförande. Han säger:

”Jag kan erkänna endast ett, nämligen att då vi ställt oss det ohyggligt brottsliga målet att desorganisera det socialistiska landets regering, så använde vi oss av kampmetoder, vilka motsvarade detta mål och var lika nedriga och skändliga, som själva det mål vi ställts oss.” Under det fortsatta förhöret uttalar sig den anklagade Kamenjev ändå tydligare och bestämdare om sinovjevsmännens motiv i deras verksamhet.

Vysjinski: Er kamp mot partiets och regeringens ledning leddes således av personliga och nedriga motiv – av personlig maktlystnad?

Kamenjev: Ja, av vår grupps maktlystnad.

Vysjinski: Finner ni inte, att här ingenting gemensamt finnes med samhällseliga ideal?

Kamenjev: Det finnes det gemensamma, som revolutionen och kontrarevolutionen har gemensamt med varandra.

Vysjinski: Ni står således på kontrarevolutionens sida?

Kamenjev: Ja.

Vysjinski: Ni är således klart medveten om, att ni kämpar mot socialismen?

Kamenjev: Vi är klart medvetna om, att vi kämpar emot partiets och regeringens ledning, vilka för landet till socialismen.

Vysjinski: Därigenom är ni också mot socialismen.

Kamenjev: Ni drar historikernas och åklagarens slutsats.

Vid slutet av förhöret med den anklagade Kamenjev påminner kamrat Vysjinski honom om, att han i sina uttalanden den 10 augusti uppgivit att konspiratörerna hade för avsikt att efter maktövertagandet utnämna Bakajev till ledare för OGPU för att utplåna spåren av sina förbrytelser.

Kamenjev försöker göra troligt, att det trotski-sinovjevsk centrum härvid inte hade i sikte att fysiskt tillintetgöra dem som direkt verkställt terrordåden, utan endast att leda undersökningen av terrordåden in på falskt spår.

Den anklagade Reingold påstår kategoriskt, att det trotski-sinovjevsk centrum haft för avsikt att undanröjda sina aktiva terrorister för att skydda de trotski-sinovjevsk anförarna och sopa igen spåren av brotten. Upprörd över Kamenjevs undanflykter, säger Reingold:

”Det är inte värt, att Kamenjev här försöker spela oskuld. Han är en durkdriven politiker, som skulle gå över berg av lik för att nå makten. Och inte skulle han väl heller rygga tillbaka för att undanröjda en eller två terrorister? Ingen kommer att tro honom!”

Förhöret med vittnet *Jakovlev*.

Rätten övergår till förhör med vittnet Jakovlev, som inkallats efter anhållan av prokuratorn.

Kamrat Vysjinski ber Jakovlev berätta om Kamenjevs förbindelse med honom, Jakovlev, ifråga om den terroristiska verksamhet som Kamenjev bedrev.

Jakovlev berättar, att Karev, som jämte honom arbetade inom den kontrarevolutionära gruppen i Vetenskapsakademien, hade meddelat honom följande: hösten 1932 hade sinovjevsmännen organiserat ett block med trotskisterna; det bildades ett förenat trotski-sinovjevskt centrum; som

huvudmetod för kampen mot partiet och sovjetmakten antog detta centrum terrorn; det beslöts att rikta terrorn mot partiets och regeringens ledare och i främsta rummet mot Stalin och Kirov.

”Detsamma bekräftade Kamenjev själv för mig år 1934 – fortsätter Jakovlev. Kamenjev uppdrog åt mig att organisera en terroristgrupp inom Vetenskapsakademin. Jag antog uppdraget. Samtidigt meddelade mig Kamenjev, att även andra grupper erhållit i uppdrag att förbereda terrordåd. I Moskva arbetade man på ett attentat mot Stalin, och i Leningrad hade man för avsikt att utföra ett terrordåd mot Kirov; detta uppdrag hade tilldelats Rumjantsev-Kotolynovgruppen.”

Vysjinski: Den anklagade Kamenjev nämnde i sitt uttalande Jakovlev. (Vändande sig till Kamenjev:) Är detta just samma Jakovlev?

Kamenjev: Det är han själv.

Vysjinski: Har ni sammanträffat med honom?

Kamenjev: Ja, det har jag.

Vysjinski: Har ni gett honom i uppdrag att arbeta på förberedandet av ett terrordåd parallellt med Rumjantsev-Kotolynovgruppen? Bekräfta ni det?

Kamenjev: Ja.

Vysjinski: Även ni, Jakovlev, bekräfta ni det?

Jakovlev: Ja.

Efter några frågor, som Ter-Vaganjan och Smirnov riktade till Kamenjev och av vilka det framgår, att Kamenjev år 1932 upprepade gånger talat med Ter-Vaganjan om terrorn, övergår rätten till förhör med den anklagade Sinovjev.

Förhöret med den anklagade Sinovjev.

Sinovjev började sina uttalanden med historien om, hur det förenade trotski-sinovjevska centrum återupprättades år 1932. Sinovjev betonar, att det i själva verket aldrig funnits några meningsskiljaktigheter mellan trotskisterna och sinovjevmännen.

”Våra differenser med Trotski efter XV partikongressen – säger Sinovjev – då. Trotski använde ordet ”förräderi” ifråga om mig och Kamenjev, var i själva verket en liten avstickare, ett gräl. Det var inget förräderi mot Trotski vi då begick, utan vi begick ytterligare ett förräderi mot det bolsjevistiska partiet, som vi tillhörde.”

Men just i det ögonblicket – fortsätter Sinovjev – gick vi fullständigt över till den dubbelpolitik, som börjat redan tidigare, som förefanns både 1926 och 1927. Och redan 1928, efter SUKP(b):s XV partikongress, kunde vi inte ta ett enda steg, inte säga ett enda ord utan att på ett eller annat sätt förråda partiet, på ett eller annat sätt använda dubbelpolitik. ”Från 1928 till 1932 fanns det inte ett enda ögonblick någon verklig skillnad mellan oss och trotskisterna, säger Sinovjev. Och därför hamnade vi fullständigt följdriktigt i terrorismen.

Vi räknade med att svårigheterna skulle växa, vi hoppades att de skulle öka i sådan grad, att det bleve möjligt för både oss, högern, trotskisterna och de mindre grupperna, som anslöt sig till dem, att framträda öppet. Vi drömde om att framträda i enig front. Vi räknade då med, att högern hade de största chanserna, att deras prognoser främst skulle gå i uppfyllelse och att deras namn skulle få en särskild dragningskraft. Vid denna tidpunkt bemödade vi oss särskilt om att betona, att vi stod dem nära. . .”

”Samtidigt – fortsätter Sinovjev – sökte enskilda illegala grupper både av högerriktningen och av den s. k. vänsterriktningen att anknyta förbindelse med mig och Kamenjev. Resterna av ‘arbetaroppositionen’, Sjlapnikov och Medvedjev hörde sig för. Den s. k. ‘vänster’-gruppen, d. v. s. Lominadse, Sjatskin, Sten o. a., hörde sig för. Det kom hänvändelse även från de s. k. ‘individuella’. Till dem hörde Smilga och i viss mån Sokolnikov.”

”Under senare hälften av 1932 – säger Sinovjev – insåg vi, att våra förhoppningar på att svårigheterna i landet skulle ökas hade strandat. Vi började inse, att partiet och dess Centralkommitté övervinna dessa svårigheter. Men både under förra och senare hälften av 1932 hyste vi hat mot partiets Centralkommitté och mot Stalin.”

”Vi var övertygade om – säger Sinovjev – att ledningen till varje pris måste avsättas, måste avlösas av oss jämte Trotski. I denna situation försiggår mina sammanträffande med Smirnov, som här har beskyllt mig för att jag ofta talar osanning. Ja, jag har ofta talat osanning. Jag har talat osanning från det ögonblick, då jag beträdde vägen att bekämpa det bolsjevistiska partiet. För så vitt även Smirnov beträtt denna väg, talar även han osanning. Men skillnaden mellan honom och mig består tydligen däri, att jag är fast och fullständigt besluten att i denna minut säga hela sanningen, medan han tydligen fattat ett annat beslut.”

Vysjinski: Men nu säger ni hela sanningen?

Sinovjev: Nu säger jag oförbehållsamt hela sanningen.

Vysjinski: Kommer ni ihåg, att ni på Högsta domstolens Militärkollegiums sammanträde den 15-16 januari 1935 likaledes påstod, att ni talade hela sanningen?

Sinovjev: Ja, den 15-16 januari sade jag inte hela sanningen.

Vysjinski: Ni försäkrade, att ni talade hela sanningen, men ni gjorde det inte.

Sinovjev fortsätter sina uttalanden och berättar, att han under samtalen med Smirnov 1931 kom överens med honom om att sammanslå trotskisterna och sinovjevmännen på basen av terrorn, och att detta skedde på Trotskis direktiv. ”I. N. Smirnov – säger Sinovjev – gillade helt och fullt detta direktiv och genomförde det med glödande iver. Smirnov och jag talade mycket om urvalet av folk för den terroristiska verksamheten och bestämde även vilka personer det terroristiska vapnet skulle riktas emot. I främsta rummet nämndes Stalins namn och därefter Kirov, Vorosjilov och andra av partiets och regeringens ledare. För att realisera dessa planer bildades det trotski-sinovjevskas terroristiska centrum, i vilket jag, Sinovjev, och för trotskisterna Smirnov spelade den ledande rollen.”

Vysjinski: Som resultat av edra uttalanden kan man således dra den slutsatsen, att å ena sidan ni som sinovjevmännens ledare och å andra sidan Trotski genom sina representanter spelade den avgörande rollen vid organiserandet av det trotski-sinovjevskas terroristiska blocket och centrum?

Sinovjev: Riktigt.

Vysjinski: Under denna period var I. N. Smirnov Trotskis representant och t. o. m. ställföreträdare i Sovjetunionen?

Sinovjev: Riktigt.

Vysjinski: Var erkännandet av nödvändigheten att använda terror den avgörande förutsättningen för trotskisternas och sinovjevmännens sammanslutning?

Sinovjev: Ja.

Vysjinski: Hade ni och Smirnov bestämt, vilka personer som man i främsta rummet skulle rikta terrorn mot? Är det sant, att dessa personer var kamrat Stalin, kamrat Kirov och kamrat Vorosjilov?

Sinovjev: Det var den centrala frågan.

Till svar på Vysjinskis fråga, vilka praktiska åtgärder man vidtagit för att förbereda mordet på partiets och regeringens ledare berättar Sinovjev, att hösten 1932 ett sammanträde ägde rum i Iljinskoje, i vilket Sinovjev, Kamenjev, Jevdokimov, Bakajev och Karev deltagit. Vid detta sammanträde uppdrogs åt Bakajev att praktiskt leda de terroristiska angelägenheterna.

”När Kamenjev och jag blev förvisade efter Rjutingruppens upptäckt – fortsätter Sinovjev – så lämnade vi kvar Jevdokimov, Bakajev och Smirnov som ledare. Särskilt fäste vi förhoppningarna

vid Smirnov.” ”Till denna tid – säger Sinovjev – hänför sig även mina underhandlingar med Tomski, vilken jag underrättade om vårt block med trotskisterna. Tomski uttalade sin fullständiga solidaritet med oss. Efter vår återkomst från förvisningen var våra första åtgärder inriktade på att, om man så får säga, reparera bränschen i vår terroristiska sammansvärjningsfront och att återställa förtroendet till oss, så att vi sedan skulle kunna fortsätta den terroristiska verksamheten. Vi fortsatte att tillämpa en taktik, som bestod i att förknippa och kombinera en allt mera raffinerad och lömsk dubbelpolitik med förberedandet av sammansvärjningen.”

”Efter mordet på Sergej Mironovitj Kirov – säger Sinovjev – gick vi så långt i perfiditet, att jag sände in till ”Pravda” en nekrolog över Kirov. Nekrologen blev inte publicerad. Så vitt jag minns, skrev även Kamenjev och, som jag tror, Jevdokimov nekrologer över Kirov. I varje fall visste Kamenjev, att jag skulle sända in en nekrolog.”

Vysjinski: Det betyder, att Ni i förväg kom överens härom?

Sinovjev: Så vitt jag minns, talade jag om för Kamenjev att jag skulle sända en nekrolog. Han sade, vill jag minnas, att han antingen skulle sända in en självständig nekrolog, eller att man kollektivt skulle sända in en nekrolog från hans arbetsplats, vilken han skulle underteckna.

Vysjinski: Minns ni inte det, anklagade Kamenjev?

Kamenjev: Det minns jag inte. Jag visste inte heller av, att Sinovjev hade för avsikt att skicka in en nekrolog. Jag visste, att Sinovjev efter händelserna den 1 december och sedan Bakajev och Jevdokimov blivit häktade kom till mig med utkastet till ett brev till Jagoda, generalkommissarien för den statliga säkerheten, vari han förklarade att han kände sig oroad av dessa häktningar och anhöll att man skulle inkalla honom för att fastställa att han (Sinovjev) inte hade någonting att göra med mordet.

Vysjinski: Förhöll det sig så, anklagade Sinovjev?

Sinovjev: Ja, så förhöll det sig.

Kamenjev: Därpå sade jag, att man inte skulle göra det, emedan ansåg att man måste iakttaga litet kallblodighet efter det vi hade gjort.

Vysjinski: Lyckades det er att bevara kallblodigheten?

Kamenjev: Ja, jag har inte skrivit något sådant brev.

Sinovjev berättade sedan, att han 1934 sändt Bakajev till Leningrad för att kontrollera, hur långt förberedelserna till mordet på Kirov hunnit. ”Jag sände – säger Sinovjev – Bakajev till Leningrad för att kontrollera folket, situationen och hur långt förberedelsen hade hunnit o. s. v., emedan han var en person, som åtnjöt vårt förtroende och som personligen kände terroristkadern synnerligen väl. Återkommen till Moskva, rapporterade Bakajev, att allt var i ordning.”

Vysjinski: Ni var säker på, att allt var väl beställt?

Sinovjev: Jag ansåg, att allt arbete var utfört.

Vysjinski: Ni skyndade på och forcerade mordet på Kirov? Förekom det tillfällen, då ni uttryckte ert missnöje med anledning av en viss tröghet hos edra terrorister?

Sinovjev: Ja, jag uttalade ett visst missnöje.

Vysjinski: Kan man säga att ni inte endast var organisatör och inspiratör av mordet på Kirov, utan även organisatör av ett mer forcerat utförande av dådet?

Sinovjev: Det var ett ögonblick, då jag försökte påskynda saken. I fortsättningen talar Sinovjev om sina sammanträffanden med M. Lurie (Emel), som medförde terroristiska direktiv från Trotski. ”Jag visste – säger Sinovjev – att M. Lurie är trotskist och inte endast trotskist, ty när han talade bröt det fascistiska uttrycksättet igenom.”

Vysjinski: Vari bröt hans fascism igenom?

Sinovjev: Det fascistiska gick ut på att han sade: i en sådan situation som nu måste vi vara beredda på att betjäna oss av alla slags medel.

Genom Vysjinskis fråga till M. Lurie blir det klarlagt, att Sinovjev sammanträffat med M. Lurie tre gånger efter dennes ankomst från Berlin. Under M. Luries möte med Sinovjev i dennes bostad ägde ett öppenhjärtligt samtal rum mellan honom och Sinovjev. Samtalet rörde sig om Trotskis terror-direktiv, vilka M. Lurie erhållit i Berlin genom Ruth Fischer och Maslov och sedan överlämnat till Sinovjev genom Gerzberg. Jag frågade Sinovjev – säger M. Lurie – om han kände till Natan Luries sak. Sinovjev svarade jakande.

Lurie hade vidare meddelat Sinovjev, att Natan Lurie stod i förbindelse med en viss Franz Weiz. På Sinovjevs fråga, vem denna Franz Weiz var, hade M. Lurie uppgett, att Franz Weiz är Himmlers, Gestapos nuvarande ledare, specielle förtrogne.

Jag frågade honom ånyo – säger M. Lurie – om han kände till denna grupp. Sinovjev svarade jakande. På min tveksamma fråga, om det vore varit tillåtet för marxister att tillämpa individuell terror och upprätthålla förbindelser med fascistiska grupper, fick jag svaret: ”Ni är ju en historiker, Moisej Iljitj”, varpå Sinovjev drog upp en parallell med Bismarck och Lassalle samt tillade: ”Varför skulle vi inte nu använda oss av Himmler?”

Efter Luries svar försöker Sinovjev tillskriva Lurie själv satsen om Lassalle och Bismarck. Han kan likväl inte förneka det faktum, att Lurie verkligen var hemma hos honom i bostaden och hade ett samtal med honom om terrorn.

Till svar på en fråga av ordföranden, kamrat Ulrich, beträffande hans, Sinovjevs, andel i förberedelsen till terrordådet mot kamrat Stalin svarar Sinovjev, att han deltagit däri och att han kände till två attentatförsök mot kamrat Stalins liv, i vilka Reingold, Dreitzer och Pikel deltagit. Sinovjev bekräftar även, att han rekommenderat sin privatsekreterare Bogdan åt terroristgruppernas ledare, Bakajev, som verkställare av mordet på kamrat Stalin.

Vysjinski: Ni rekommenderade Bogdan åt Bakajev för att han skulle utföra mordet på kamrat Stalin. Bekräfta ni det?

Sinovjev: Jag bekräftar det.

Förhöret med vittnet Safonova.

Rätten övergår till förhör med vittnet Safonova, som inkallats på anhållan av prokuratorn och vars mål blivit avskilt till särskild rättegång.

Safonova uppger, att hon varit medlem av det trotskistiska centrum och deltagit aktivt i detta centrums arbete. Hon säger vidare, att I. N. Smirnov 1931 underrättat den trotskistiska organisationens centrum, bestående av Ter-Vaganjan, Mratjkovski och henne – Safonova – om anvisningen att övergå till terroristiska kampmetoder, vilken anvisning Smirnov erhållit i Berlin genom Sedov. När han meddelade detta direktiv, betonade I. N. Smirnov att det härrörde från Trotski. ”På samma sammanträde – uppger Safonova vidare – meddelade oss Smirnov, att centrum fattat beslut om att övergå till terror och i första hand utföra ett terrordåd mot Stalin. År 1932 erhöll Smirnov ett direktiv av Trotski, vilket Gaven medfört. Detta direktiv utgjorde en direkt bekräftelse på Trotskis direktiv om terror, som Smirnov tidigare erhållit genom Sedov. Även om detta direktiv underrättade oss I. N. Smirnov. Direktivet var inte endast en bekräftelse på de anvisningar, som Sedov förmedlat, utan det utgjorde samtidigt en anvisning om att forcera terrordådet mot Stalin.”

Safonova anför ytterligare ett faktum, som är utmärkande för I. N. Smirnovs inställning till terrorn: ”En gång – säger han – berättade oss Mratjkovski, då han återvände från en mottagning hos Stalin, om sitt samtal med Stalin. Vid detta tillfälle var jag och I. N. Smirnov tillstädes. När Mratjkovski berättade oss om sitt samtal med Stalin, satte han det i förbindelse med perspektiven för vår

fortsatta kamp och förklarade, att den enda utvägen vore att mörda Stalin. I. N. Smirnov understödde kraftigt Mratjkovskis slutsats.”

”Före min avresa till Amur-Bajkalbanans bygge i december 1932 – fortsätter Safonova – hade jag ett samtal med Smirnov om organisationens fortsatta arbete i samband med de beslut om terror som fattats. I. N. Smirnov bekräftade i kategorisk form, att Stalin måste undanröjas och att man komme att döda Stalin.”

Smirnov försöker förneka, att han meddelat Trotskis direktiv om övergång till terrorn åt Ter-Vaganjan, Mratjkovski och Safonova. Smirnov försöker även förneka, att han talat om nödvändigheten att döda Stalin, då Mratjkovski återvände från sitt samtal med Stalin. Genom kamrat Vysjinskis frågor till Ter-Vaganjan, Safonova och Mratjkovski blir det likväl fastställt, att så faktiskt varit fallet.

I samband med att Safonovas uttalanden slutgiltigt överbevisar Smirnov, bringar kamrat Vysjinski klarhet i förhållandet mellan Smirnov och Safonova.

Vysjinski: I hurudant förhållande stod ni till Safonova?

Smirnov: I gott förhållande.

Vysjinski: Och vidare?

Smirnov: Vi stod varandra mycket nära.

Vysjinski: Var ni man och hustru?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Hade ni inga personliga konflikter?

Smirnov: Nej.

Genom alla de anklagades och vittnenas uttalanden blir Smirnov fullständigt överbevisad om att vara en av huvudledarna för terrorn mot partiets och sovjetregeringens ledare, samt att han handlat enligt Trotskis direkta anvisningar.

Eftermiddagssammanträdet den 20 augusti 1936.

Förhöret med den anklagade I. N. Smirnov.

Största delen av Högsta domstolens Militärkollegiums eftermiddagssammanträde den 20 augusti upptogs av förhöret med den anklagade I. N. Smirnov.

Smirnov, I. N. är en av ledarna för den trotskistiska organisationen ända sedan dess bildande. Han är en av Trotskis närmaste vänner, den faktiska organisatören och ledaren av den trotskistiska kontrarevolutionära illegala organisationen i Sovjetunionen, och upprätthöll personligen förbindelse med Trotski och de trotskistiska organisationerna utomlands.

Trotskis ställföreträdare i Sovjetunionen – som de anklagade betecknar honom – det trotskistiska centrums ledare, Smirnov, bestrider envist sitt direkta deltagande i den terroristiska verksamheten och erkänner endast delvis sina förbrytelser.

I maj 1931 företog Smirnov en tjänsteresa till utlandet. I Berlin träffade han Trotskis son och agent, Sedov. Smirnov försöker att framställa detta som ”tillfälligt” sammanträffande. Vid detta ”tillfälliga” sammanträffande skyndade sig Smirnov att komma överens med Sedov om ett följande möte, vilket ägde rum i Smirnovs bostad. Sedov talade med Smirnov om nödvändigheten att ändra de gamla formerna för kampen mot partiet och att det vore på tiden att övergå till terroristiska kampmetoder. Smirnov försöker att framställa denna inställning som Sedovs personliga mening, med vilken han, Smirnov, inte skulle varit ense. Icke förty gav Smirnov här Sedov löfte om att upprätthålla förbindelse med honom och att upprätta ”informations”-förbindelse med Trotski. Han

fick av Sedov två adresser för brevväxling och kom överens med honom om lösen för de agenter som skulle sändas. Återkommen till Moskva underrättade Smirnov genast sina meningsfränder om sitt samtal med Sedov beträffande terrorn.

Vysjinski: Ehuru ni inte var ense med Sedov, ansåg ni det likväl vara nödvändigt att underrätta er illegala organisation om denna terroristiska inställning?

Smirnov: Ja, jag förutsatte inte, att de skulle uppfatta informationen som en anvisning av Trotski.

Detta påstående blir likväl vederlagt genom anklagade Mratjkovskis uttalande. Smirnov hade nämligen meddelat denne, att han i Berlin genom Sedov kommit i förbindelse med Trotski, från vilken även anvisningen om terror härrörde.

Vysjinski: När Smirnov berättade för er om sitt samtal med Sedov, uppfattade ni innehållet i samtalet som direktiv och inte som ett enkelt meddelande?

Mratjkovski: Ja.

Vysjinski: Varom talades det i detta direktiv?

Mratjkovski: Det påvisades, att de direktiv som gällt dithills, d. v. s. före 1931, redan var föråldrade. Trotski ansåg att man borde övergå till en annan kampmetod, en skarpare metod.

Vysjinski: Vem föreslog det, Sedov eller Trotski?

Mratjkovski: Trotski.

Vysjinski: Talade Smirnov om Trotski?

Mratjkovski: Han talade om Trotski. Sedov var ju varken för honom eller för oss någon auktoritet.

Vysjinski: Anklagade Smirnov, stämmer det, att Sedov inte var någon auktoritet för er?

Smirnov: Ja, Sedov var ingen auktoritet för mig.

Den anklagade Smirnov försöker först påstå, att inte heller Trotski varit någon auktoritet för honom 1931 och 1932. Men här blir han överbevisad om lögn och måste erkänna, att han 1932 genom Juri Gaven erhållit Trotskis direktiv om att man måste övergå till terror mot partiets och regeringens ledare. Dessa direktiv accepterade han till verkställande och förmedlade dem till centrum.

Vysjinski: Blev centrum organiserat på grundval av terroristisk verksamhet?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Var ni medlem av centrum?

Smirnov: Ja, det var jag.

Vysjinski: Direktivet gällde således även för er?

Smirnov: Ja, det överlämnades till mig.

Vysjinski: Direktivet blev inte endast förmedlat genom er, utan det var även gällande för er?

Smirnov: Det överlämnades som ett direktiv.

Vysjinski: Accepterade ni det?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Hur påstår ni då, att Trotski, som utgivit detta direktiv, inte var någon auktoritet för er?

Smirnov har ingenting att svara på denna direkta fråga. Han försöker att reducera sin roll till att han helt enkelt förmedlat Trotskis direktiv till centrum och försöker att slingra sig undan ansvaret för centrums arbete.

Smirnov: Jag åhörde detta direktiv och förmedlade det åt centrum. Centrum antog det, men jag tog ingen del i dess arbete.

Vysjinski: När utträdde ni då ur centrum?

Smirnov: Jag tänkte inte ens på att utträda. Där fanns ingenting att utträda ifrån.

Vysjinski: Fanns det ett centrum?

Smirnov: Vad för ett centrum ...

Vysjinski: Mratjkovski, fanns det ett centrum?

Mratjkovski: Ja.

Vysjinski: Sinovjev, fanns det ett centrum?

Sinovjev: Ja.

Vysjinski: Jevdokimov, fanns det ett centrum?

Jevdokimov: Ja.

Vysjinski: Bakajev, fanns det ett centrum?

Bakajev: Ja.

Vysjinski: Smirnov, hur kan ni tillåta er att påstå, att det inte fanns något centrum?

Smirnov försöker ånyo att slingra sig. Han påstår, att centrum inte höll några sammanträden, men här blir han återigen överbevisad om lögn genom Sinovjevs, Ter-Vaganjans och Mratjkovskis uttalanden. På prokuratorns frågor bekräftar Sinovjev, att han stått i oavbruten förbindelse med Smirnov. Ter-Vaganjan bekräftar Smirnovs roll som ledare av blockets trotskistiska del samt att han arbetat på att organisera, konsolidera och sammanslå blockets båda delar. Mratjkovski säger i sin tur: ”Smirnov vill här utmåla sig som en oskuld från landet, men vi betraktade Smirnov rent av som Trotskis ställföreträdare.”

I samband med Smirnovs uttalanden meddelar den anklagade Olberg rätten om sina upprepade sammanträffanden med Trotskis son Sedov i Berlin 1931. Vid ett av dessa möten i november-december 1931 berättade Sedov för Olberg om sitt möte med I. N. Smirnov. Sedov talade om Smirnov med stor aktning, betecknade honom som ledare för den trotskistiska organisationen i Sovjetunionen och sade att han, Sedov, överlämnat till Smirnov Trotskis direktiv om att man måste övergå till terrordåd. Olberg meddelar vidare att han, liksom även de andra trotskisterna både utomlands och i Sovjetunionen, betraktade Sedov uteslutande som en förmedlare av Trotskis vilja, uppdrag och politik.

Under det fortsatta förhöret med Smirnov bekräftas det, att den anklagade erhållit och vidare befordrat kompletterande direktiv om terrorn av Trotski.

Vysjinski: Kan det anses som fastställt, att ni 1932 erhöll ett nytt direktiv av Trotski genom Gavens förmedling?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Innehöll direktivet en direkt anvisning om att man måste övergå till terroristisk kamp mot partiledningen?

Smirnov: Alldeles riktigt.

Vysjinski: Mot vem i första hand?

Smirnov: Där nämndes inga namn.

Vysjinski: Men ni uppfattade det så, att den terroristiska kampen framför allt måste riktas mot kamrat *Stalin*?

Smirnov: Ja, så uppfattade jag det.

Vysjinski: Och så meddelade ni det till edra kamrater?

Smirnov: Ja.

Den anklagade försöker envist att slingra sig och att förneka sin roll som ledare för den trotskistiska organisationen. Den rättsliga undersökningen sysselsätter sig ingående med denna fråga. Av förhöret med de anklagade framgår, att Ter-Vaganjan på direkt uppdrag av Smirnov underhandlade om ett block med sinovjevsmännen. Det framgår, att Mratjkovski förberedde terroristgrupper på direkt uppdrag av Smirnov. Det bekräftas, att vare sig Ter-Vaganjan eller Mratjkovski gett Smirnov några uppdrag, utan själva fått uppdrag av honom. Det framgår slutligen, att Smirnov ända tills han blev häktad personligen upprätthöll direkt förbindelse med Trotski. Under trycket av alla dessa ovederläggliga fakta måste Smirnov sist och slutligen erkänna, att det var just han och ingen annan, som varit den trotskistiska organisationens huvudman.

Den anklagade avlägger likväl denna bekännelse ytterst motsträvt, först sedan han blivit avslöjad av åklagarmakten genom fullständigt obestridliga fakta.

I sin önskan att utplåna spåren av sin verksamhet vid organiserandet av det trotski-sinovjevsk blocket försöker Smirnov att konstruera en ny version av, hur blocket organiserats utan hans direkta deltagande. Det framgår likväl av de anklagades uttalanden, att blockets bildande utgjorde resultatet av Smirnovs direkta underhandlingar med Sinovjev, Kamenjevs med Ter-Vaganjan och Jevdoki-movs med Mratjkovski, och att underhandlingarna om blockets organiserande förts på basen av det första direktivet om terror, som Smirnov medfört från Trotski genom Sedovs förmedling år 1931.

Prokuratorn klarlägger Smirnovs förbindelse med Trotski?

Vysjinski: Hade ni direkt förbindelse med Trotski?

Smirnov: Jag hade två adresser.

Vysjinski: Jag frågar er: hade ni förbindelse

Smirnov: Jag hade två adresser.

Vysjinski: Svara: fanns det en förbindelse?

Smirnov: Om det kallas förbindelse, att man har adresser ...

Vysjinski: Och hur kallar ni det?

Smirnov: Jag sade, att jag fick två adresser.

Vysjinski: Hade ni förbindelse med Trotski?

Smirnov: Jag hade två adresser.

Vysjinski: Hade ni personlig förbindelse?

Smirnov: Personlig förbindelse hade jag inte.

Vysjinski: Hade ni postförbindelse med Trotski?

Smirnov: Jag hade postförbindelse med Trotskis son.

Vysjinski: Och det brev, som ni fick genom Gaven, var det från Sedov eller Trotski?

Smirnov: Gaven överlämnade ett brev från Trotski.

Vysjinski: Det är just därom jag frågar er: hade ni förbindelse med Trotski, ja eller nej?

Smirnov: Jag säger, att jag skrev ett brev till Trotski och fick svar av honom.

Vysjinski: Är det förbindelse eller inte?

Smirnov: Det är förbindelse.

Vysjinski: Ni hade således förbindelse?

Smirnov: Ja.

Det fastställs även andra obestridliga fakta. Ter-Vaganjan, Mratjkovski, Sinovjev och Jevdokimov meddelar om samtal med Smirnov 1931 beträffande de uppdrag om utbildande av terrorister, vilka uppdrag Smirnov utdelat under denna period.

Vysjinski: Har ni gett gruppen uppdrag?

Smirnov: Nej, det har jag inte gjort.

Vysjinski (till Mratjkovski): Mratjkovski, har Smirnov gett er sådana direktiv?

Mratjkovski: Att man måste börja välja ut folk, som vi känner väl, att man ställer oss en allvarlig uppgift och att vi måste välja ut viljestarka personer. Han talade om det hemma i sin bostad.

Smirnov: Var det i min bostad? Var är min bostad?

Mratjkovski: Det var 1931 i Presnja.

Vysjinski: Var han hos er i Presnja?

Smirnov: Inte i själva Presnja men i det distriktet.

Vysjinski: Anklagade Sinovjev, ni sade, att Smirnov flera gånger talat med er om terrorn, om nödvändigheten att forcera terrorakterna.

Sinovjev: Riktigt.

Vysjinski: Det är således riktigt, vad Mratjkovski säger om terroristgrupperna?

Sinovjev: Ja.

Vysjinski: Anklagade *Smirnov*, menar ni, att Ter-Vaganjan, Mratjkovski och Jevdokimov talar osanning?

Smirnov tiger.

Vysjinski: Vad erkänner ni då?

Smirnov: Jag erkänner, att jag deltog i den illegala trotskistiska organisationen, att jag inträdde i blocket, att jag inträdde i detta blocks centrum, att jag träffade Sedov i Berlin 1931 och hörde hans mening om terrorn, vilken jag sedan vidare befordrade till Moskva. Jag erkänner, att jag av Gaven fick Trotskis direktiv om terrorn och förmedlade det till sinovjevsmännen genom Ter-Vaganjan, ehuru jag inte var ense därmed.

Vysjinski: Och ehuru ni inte var ense härom, stannade ni kvar som medlem av blocket och arbetade där?

Smirnov: Formellt utträdde jag inte ur blocket, men faktiskt deltog jag inte i arbetet.

Vysjinski: När ni överlämnade direktivet, deltog ni således inte i arbetet?

Smirnov tiger.

Vysjinski: Vad menar ni, när organisatören förmedlar ett direktiv – är det inte att deltaga?

Smirnov: Naturligtvis.

Vysjinski: Deltog ni i blocket?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Och ni erkänner, att blocket stod på terrorns grundval?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Ni erkänner också, att det stod på denna grundval i samband med det direktiv som erhållits från Trotski?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Och det var ni, som mottog direktivet?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Följaktligen var det ni, som ställde blocket på terrorns grundval?

Smirnov: Jag förmedlade direktivet om terrorn.

Vysjinski: Om ni bekräftar, att blocket stod på terrorns grundval, sedan det erhållit Trotskis direktiv, så måste man fastställa, att blocket ställde sig på terrorns grundval, sedan det mottagit det direktiv, som ni erhöll av Trotski och meddelade åt blockets medlemmar.

Smirnov: Jag erhöll detta direktiv samt meddelade det åt trotskisterna och sinovjevsmännen, och de bildade centrum. Fastän jag inte var ense härmed, trädde jag formellt inte ut ur blocket, men faktiskt var jag inte medlem av blocket.

Vysjinski: Ter-Vaganjan, utträdde Smirnov ur blocket?

Ter-Vaganjan: Nej.

Vysjinski: Mratjkovski, utträdde Smirnov ur blocket?

Mratjkovski: Nej.

Vysjinski: Dreitzer, känner ni till att Smirnov utträdde ur blocket?

Dreitzer: Om att ge uppdrag att organisera terroristgrupper är detsamma som att utträda ur blocket, ja.

Vysjinski: Jevdokimov, har ni hört, att Smirnov utträdde ur blocket?

Jevdokimov: Nej, alldeles tvärtom, han förblev medlem av centrum och arbetade aktivt där.

Vysjinski: Delade han de terroristiska åsikterna?

Jevdokimov: Ja, det gjorde han.

Vysjinski: Anklagade Kamenjev, vad vet ni om Smirnovs utträde ur blocket?

Kamenjev: Jag bekräftar, att Smirnov hela tiden tillhörde blocket.

Vysjinski: Anklagade Smirnov, kedjan är sluten.

Förhöret med den anklagade Olberg.

Rätten övergår till förhör med den anklagade Olberg.

Ordföranden: Anklagade Olberg, bekräftar ni edra viktigaste uttalanden om det terroristiska arbetet?

Olberg: Jag bekräftar dem fullständigt.

Vysjinski: Hur lång tid har ni haft förbindelse med trotskismen?

Härpå följer ingående uppgifter av Olberg om, att han tillhört den tyska trotskistiska organisationen sedan 1927-28. 1930 inledde han förbindelse med Trotski och Trotskis son Sedov. Förbindelsen organiserades av en aktiv deltagare i den tyska trotskistiska organisationen, Anton Grilevitj, förläggare av Trotskis broschyrer. Först upprättades en skriftlig förbindelse med Sedov, som meddelade honom Trotskis uppdrag, men våren 1931, i maj, när Sedov ankom till Berlin, inleddes även personlig bekantskap.

Vysjinski: Träffade ni ofta Sedov?

Olberg: Från maj 1931 till slutet av 1932 träffades vi nästan varje vecka, ibland två gånger i veckan. Vi möttes i ett kafé Nürnberger Platz eller också gick jag hem till honom.

Olberg börjar nu skildra de händelser, som föregick hans första resa till Sovjetunionen.

Olberg: Första gången talade Sedov med mig om min resa efter Trotskis appell i samband med att han berövats medborgarskapet i Sovjetunionen. I appellen utvecklade Trotski den tanken, att det vore nödvändigt att döda Stalin. Denna tanke kom till uttryck i följande ord: "Stalin måste röjas ur vägen."

Sedov visade mig ett maskinskrivet exemplar av denna appell och sade: "Nå väl, här ser ni det, tydligare kan det inte sägas. Det är en diplomatisk formulering." Sedov förklarade, att man måste skicka ett antal personer till Sovjetunionen. Samtidigt föreslog han mig att resa till Sovjetunionen. Sedov visste, att jag talar ryska och var säker på, att jag skulle kunna få fast fot där.

Så blev det svårigheter med passet. Jag hade intet bestämt medborgarskap och kunde på grund härav inte få något visum. Jag lyckades likväl snart få saken i ordning, och sedan jag fått ett pass på namnet Freudigmann reste jag till Sovjetunionen.

Det var min avsikt att före avresan till Sovjetunionen resa med Sedov till Köpenhamn och besöka Trotski. Vår resa till Köpenhamn blev likväl inte utav. Sedovs fru, Susanna, reste till Köpenhamn och medförde vid återkomsten ett brev från Trotski, adresserat till Sedov. I brevet gav Trotski sitt samtycke till min resa till Sovjetunionen och uttalade sin förhoppning, att jag skulle lyckas att utföra den mission som anförtrotts mig. Sedov visade mig brevet.

Vysjinski: Vad vet ni om Friedmann?

Olberg: Friedmann var medlem av den trotskistiska organisationen i Berlin och blev likaledes skickad till Sovjetunionen.

Vysjinski: Känner ni till, att Friedmann stod i förbindelse med den tyska polisen?

Olberg: Jag har hört om det.

Vysjinski: Var de tyska trotskisternas förbindelse med den tyska polisen ett system?

Olberg: Ja, det var ett system och skedde med Trotskis samtycke.

Vysjinski: Hur vet ni, att det skedde med Trotskis vetskap och samtycke?

Olberg: En av dessa förbindelselinjer gick genom mig personligen. Min förbindelse organiserades med Trotskis sanktion.

Vysjinski: Er personliga förbindelse med vem?

Olberg: Med den fascistiska hemliga polisen.

Vysjinski: Kan man således säga, att ni själv erkänner förbindelsen med Gestapo?

Olberg: Jag bestrider den inte. 1933 började ett organiserat förbindelsesystem mellan de tyska trotskisterna och den tyska fascistiska polisen.

I fortsättningen skildrar anklagade Olberg de omständigheter och fakta, som direkt hänför sig till hans resor till Sovjetunionen. Han företog tre resor till Sovjetunionen.

Första gången reste Olberg till Sovjetunionen i slutet av mars 1933 på ett falskt pass, utställt på en viss Freudigmanns namn. Passet erhöll han i Berlin. Olberg stannade i Sovjetunionen till slutet av juli 1933. Ändamålet med hans resa var att förbereda och utföra mordet på kamrat *Stalin*.

Ankommen till Sovjetunionen, dolde sig Olberg halvannan månad i Moskva och reste sedan till Stalinabad, där han fick plats som historielärare. Då han inte hade några dokument över sin värnpliktstjänst, måste han återvända till utlandet och reste till Prag.

Från Prag skrev Olberg till *Sedov* och meddelade honom sitt misslyckande. *Sedov* svarade, att han inte skulle tappa humöret, han skulle försöka skaffa honom ett bättre pass.

Under tiden lyckades Olberg själv skaffa sig ett pass i Prag. Där bodde hans yngre bror, Paul Olberg, som hade förbindelse med en Gestapoagent i Prag, Tukalevski. Paul Olberg tröstade sin bror med att Tukalevski kunde hjälpa honom i "hans bekymmer".

Olberg: Efter 1933 begav jag mig med min yngre bror till Tukalevski.

Vysjinski: Vem är denne Tukalevski?

Olberg: Tukalevski är direktör för utrikesdepartementets slaviska bibliotek i Prag. Jag visste av min bror, att han är agent för den fascistiska hemliga polisen. Tukalevski hade blivit underrättad om mitt besök och förklarade, att han skulle försöka skaffa mig de nödvändiga dokumenten.

Sedan, fortsätter Olberg, skrev jag ett brev till Sedov i Paris, förelade honom det erbjudande som Gestapos agent hade gjort och bad honom meddela, om Trotski godkände en överenskommelse med en dylik agent. Om en tid fick jag ett svar, vari mitt företag, d. v. s. överenskommelsen med Tukalevski, godkändes. Sedov skrev, att man måste iakttaga den största konspiration och att ingen av de andra medlemmarna i den trotskistiska organisationen finge veta någonting om överenskommelsen. Passet erhöll Olberg genom Tukalevski och genom en viss Bend av republiken Honduras generalkonsul i Berlin, Lucas-Paradez, som just då ankom till Prag.

Olberg: Han sålde mig passet för 13 tusen tjeckoslovakiska kronor. Pengar härtil fick jag av *Sedov*.

Vysjinski: Hade ni några slags relationer med republiken Honduras?

Olberg: Nej, aldrig.

Vysjinski: Tillåter ni att jag visar passet. Är det detta pass? (En av rättens tjänstemän visar fram passet).

Olberg: Ja, det är det. Passet är verkligen utställt av en riktig konsul i republiken Honduras namn. Det existerar en sådan republik i Centralamerika.

Vysjinski: Kanske edra föräldrar haft några relationer med denna republik?

Olberg: Nej.

Vysjinski: Edra förfäder?

Olberg: Nej.

Vysjinski: Och varifrån är ni?

Olberg: Jag är från Riga.

Efter denna korta dialog mellan prokuratorn och den anklagade fortsätter denne att berätta om resan till Sovjetunionen.

Olberg: Denna gång tänkte jag resa genom Tyskland till Sovjetunionen. Tukalevski förklarade, att ha rådde mig att träffa Slomovitz i Berlin. Henne kände jag redan tidigare. Tukalevski sade mig, att trotskisterna i Berlin träffat överenskommelse med Gestapo och att jag i nödfall kunde få understöd och hjälp av Slomovitz, ifall jag träffade henne i Berlin.

I Berlin besökte jag Slomovitz, som meddelade mig följande: Under den tid jag varit borta hade endast en ringa trotskistisk kader blivit kvar. Nu stod man inför ett dilemma: antingen skulle trotskisterna själva likvidera sig, eller måste de träffa en överenskommelse med de tyska fascisterna. Grundvalen för överenskommelsen skulle vara frågan om förberedelse och utförande av terror mot SUKP(b):s och sovjetregeringens ledare. Trotski hade sanktionerat Berlintrotskisternas överenskommelse med Gestapo, och trotskisterna befann sig verkligen på fri fot.

Ur Berlintrotskisternas synpunkt kunde man tänka sig att störta sovjetsystemet och bekämpa sovjetregeringen på två sätt: antingen genom intervention eller genom enskilda terroristdåd. Mordet på Kirov visade, som Slomovitz sade, att terrordåd mot partiets och regeringens ledare kunde utföras i Sovjetunionen.

I Slomovitz' bostad träffade jag en medarbetare i Gestapo, som hon gjorde mig bekant med. Han meddelade mig, att om jag behövde hjälp, så skulle de gärna hjälpa mig vid förberedelsen av terrordåd, främst mot Stalin.

I mars 1935 kom Olberg andra gången till Sovjetunionen. Inte heller denna resa gav några resultat, då han endast hade turistvisum och efter några dagar måste återvända till Tyskland. Här stannade han tre månader. Så fick han ånyo anvisning av Sedov att göra ännu ett försök. I juli 1935 reste Olberg än en gång till Sovjetunionen.

Efter ett kort uppehåll i Minsk reste Olberg till Gorki, satte sig i förbindelse med trotskisterna Jelin och Fedotov och fick snart arbete i pedagogiska institutet i Gorki, där han stannade ända tills han blev häktad.

Här i Gorki utarbetades även en plan för attentat mot kamrat Stalin.

Vysjinski: Fick ni ett Honduraspass efter er andra återkomst?

Olberg: Jag kom också andra gången hit med ett Honduraspass.

Vysjinski: Kom ni hit med turistvisum?

Olberg: Ja, men jag hade ett Honduraspass.

Vysjinski: På vilket sätt lyckades ni andra gången förlänga passet?

Olberg: Det lyckades mig ... Jag har glömt att tala om, att min bror vid denna tid flyttat över till Sovjetunionen.

Vysjinski: Här har det uppstått en lucka. I vilken egenskap kom er bror Paul Olberg hit?

Olberg: Jag vet inte, vilka uppdrag han fått av Tukalevski. Men jag hade rekommenderat honom att resa till Sovjetunionen för att hjälpa mig att få fast fot här.

Vysjinski: Varför skulle han hjälpa er att få fast fot?

Olberg: Han är ingenjör, han kunde lättare få plats. Han hade äkta dokument. I varje fall hade han inte sådana fantastiska papper som jag.

Vysjinski: Er bror kom alltså till Sovjetunionen med sitt äkta tyska pass och kunde som ingenjör lättare få fast fot här?

Olberg: Ja.

Vysjinski: Hade er bror några slags förbindelser med Gestapo?

Olberg: Han var Tukalevskis agent.

Vysjinski: Den fascistiska polisens agent?

Olberg: Ja.

Vysjinski: När hade ni samtalat med Sedov om att den trotskistiska organisationen inte fick komprometteras?

Olberg: Det var vid min andra resa. Han sade, att om jag bleve häktad av organen för Sovjetunionens statliga säkerhet, så finge jag i intet fall säga, att terrordådet utfördes på uppdrag av Trotski och att jag i varje fall måste bemöda mig om att dölja Trotskis roll.

Vysjinski: På vem rådde han er att skylla terrordådet organisering?

Olberg: På vitgardisterna och Gestapo.

Vysjinski: Man kan således fastställa: ni, Valentin Olberg, stod i förbindelse med Trotski genom hans son Sedov och blev på direkt uppdrag av Trotski genom Sedov sänd till Sovjetunionen som Trotskis agent för att förbereda och utföra ett terrordåd mot kamrat Stalin?

Olberg: Ja.

Vysjinski: För att med framgång kunna utföra detta arbete stod ni genom er bror i förbindelse med tyska polisen?

Olberg: Ja, så är det.

Vysjinski: Berätta nu om, hur ni förberedde terrordådet.

Olberg berättar, att han redan före ankomsten till Gorki fått veta av Sedov, att det fanns en illegal trotskistisk organisation i Sovjetunionen, som leddes av Smirnov och Mratjkovski. Han hade också reda på Bakajev, om vilken Sedov yttrade, att han var "ytterst terroristiskt" sinnad. I Gorki fick Olberg veta av Fedotov, att kampgrupper blivit organiserade redan före hans ankomst. Det återstod för Olberg endast att utarbeta själva planen för attentatet.

Terrordådet skulle förövas den 1 maj 1936 i Moskva.

Vysjinski: Vad var det, som hindrade planens utförande?

Olberg: Jag blev häktad.

Vysjinski: Underrättade ni Sedov om, hur förberedelsen av terrordådet gick?

Olberg: Ja, jag skrev några gånger under Slomovitz adress. Jag fick ett brev av henne, i vilket det stod, att vår gamla vän står fast vid att diplomarbetet måste utföras till den 1 maj.

Vysjinski: Vilket diplomarbete?

Olberg: Mordet på Stalin.

Vysjinski: Och vem är den gamla vännen?

Olberg: Den gamla vännen är Trotski.

Förhöret med den anklagade *Berman-Jurin*.

Rätten övergår till förhör med den anklagade Berman-Jurin.

Ulrich: Berman-Jurin, tala om, vilket uppdrag ni fick i utlandet före er resa till Sovjetunionen.

Berman-Jurin: Jag fick i uppdrag av Trotski att resa till Sovjetunionen för att utföra ett terrordåd mot Stalin. Jag träffade Trotski personligen i Köpenhamn i november 1932. Sedov ordnade mötet.

På kamrat Vysjinskis frågor berättar Berman-Jurin om sin mångåriga bekantskap med Trotskis son Sedov och om sin trotskistiska verksamhet, som började 1931. Han hade blivit bekant med Sedov genom en av de tyska trotskisternas ledare, Grilevitj. Berman-Jurin berättar även om sina möten med Sedov.

Berman-Jurin: Jag talade med Sedov flera gånger. Sedov bemödade sig systematiskt om att övertyga och övertygade mig också om, att kampen mot kommunistiska partiet var en kamp mot Stalin. I slutet av 1931 kallade Sedov på mig och frågade, om jag inte kände en pålitlig, trovärdig tysk, som skulle kunna utföra ett viktigt uppdrag i samband med en resa till Moskva. Jag nämnde Alfred Kunt, vilken jag kände som en övertygad trotskist.

På Sedovs förslag träffade Berman-Jurin Alfred Kunt, meddelade honom sitt samtal med Sedov och erhöll hans samtycke att resa till Moskva. Uppdraget bestod i följande: man skulle föra två dokument av Trotski till Moskva till ett bestämt ställe. Ett av dokumenten utgjorde Trotskis direktiv om den terroristiska illegala organisationens i Sovjetunionen uppgifter. I Moskva skulle Alfred Kunt personligen sätta sig i förbindelse med Smirnov och överlämna till honom de båda dokumenten.

Berman-Jurin: Det ena dokumentet innehöll Trotskis senaste riktlinjer i fråga om det internationella läget, mest om Tyskland. Det andra dokumentet läste jag synnerligen uppmärksamt igenom. Det var skrivet med Sedovs hand och innehöll Trotskis direktiv beträffande den trotskistiska illegala organisationens i Sovjetunionen uppgifter. Det sades där, att man måste förbereda sig till att övergå till avgörande och ytterligtgående kampmetoder och med hänsyn härtill välja ut beslutsamma personer, som var ense med Trotskis direktiv. Särskild uppmärksamhet, hette det i brevet, måste man ägna sådana trotskister, som var medlemmar av SUKP(b) men icke blivit komprometterade i

partiet som trotskister. Organisationen måste byggas upp enligt strängaste konspirativa principer, i små grupper, som inte stod i förbindelse med varandra, så att inte hela organisationen skulle ramla, ifall en grupp råkade fast.

Alfred Kunt reste till Moskva i januari-februari 1932. Om några dagar fick man veta, att han infunnit sig i den våning, som bestämts till träffpunkt, att han avlämnat dokumenten och mottagit ett svar, som det var överenskommet. Smirnov hade han inte träffat personligen, emedan denne inte befann sig i Moskva. Kunt meddelade även, att han bosatt sig i närheten av Moskva, att han hade framgång i sitt arbete och att "allt gick bra".

Berman-Jurin skildrar därefter utförligt omständigheterna vid hans möte och samtal med Trotski i Köpenhamn.

Berman-Jurin: I november 1932 hade jag ett möte med Sedov, som jag minns bra, emedan det var första gången som Sedov öppet talade om nödvändigheten att förbereda mord på SUKP(b):s ledare. Sedov observerade tydligen min tvekan och sade, att Trotski under den närmaste tiden komme att vara i Köpenhamn samt frågade, om jag inte ville resa dit och träffa honom. Jag samtyckte naturligtvis gärna.

Till Köpenhamn kom jag tidigt på morgonen. Det var i slutet på november, den 25-28 november 1932. Vid stationen mötte mig Grilevitj och vi åkte till Trotski. Där presenterade mig Grilevitj för Trotski varpå han själv gick ut och jag blev ensam med Trotski i rummet.

Jag skall nu berätta om samtalet med Trotski. Jag hade två samtal med honom. Allra först började han känna sig för angående mitt arbete under förgångna tiden. Han frågade, varför jag övergått till trotskismen. Jag informerade honom mycket ingående. Sedan övergick Trotski till sovjetfrågorna. Han sade: huvudfrågan är frågan om Stalin. Stalin måste fysiskt tillintetgöras. Han sade, att andra kampmetoder nu är ineffektiva.

Han sade, att härtill behövs folk, som är redo till allt, som är beredda att offra sig själva för denna, som han uttryckte sig, historiska uppgift.

Härmed slutade det första samtalet. Trotski gick ut. Berman-Jurin stannade kvar i lägenheten och väntade på att han skulle komma tillbaka.

Berman-Jurin: På kvällen fortsatte vi vårt samtal. Jag ställde honom frågan, hur den individuella terrorn kan förenas med marxismen. Härpå förklarade Trotski: man får inte betrakta frågorna dogmatiskt. Han sade, att i Sovjetunionen uppstått en sådan situation, som Marx inte kunnat förutse. Trotski sade vidare, att förutom Stalin måste även Kaganovitj och Vorosjilov dödas.

Vysjinski: Vilka frågor berörde Trotski ytterligare, utom dessa frågor av terroristisk natur?

Berman-Jurin: Trotski talade dessutom om sina åsikter beträffande det läge, som skulle uppstå i händelse av en intervention mot Sovjetunionen. Han intog alldeles tydligt ställning för ett nederlag. Han sade även, att trotskisterna måste gå in i armén, men att de inte komme att försvara Sovjetunionen.

Vysjinski: Övertygade han er?

Berman-Jurin: Under samtalet gick han nervöst av och an i rummet och talade om *Stalin* utomordentligt hatfullt.

Vysjinski: Gav ni ert samtycke?

Berman-Jurin: Ja.

Vysjinski: Härmed slutade ert samtal?

Berman-Jurin: Jag talade dessutom med Trotski om följande. Sedan jag gett mitt samtycke, sade han mig, att jag måste förbereda mig för resan till Moskva och att då jag kommer att ha förbindelse med Komintern, måste jag förbereda terrorakten just i samband härmed.

Vysjinski: Trotski gav er således inte bara allmänna anvisningar, utan konkretiserade även er uppgift?

Berman-Jurin: Han sade, att man om möjligt måste utföra terrorakten under ett av Kominterns plenum eller kongresser, så att skottet mot Stalin skulle skalla på ett stort möte. Då skulle det få en väldig resonans vida utöver Sovjetunionens gränser och utlösa en massrörelse i hela världen. Det skulle bli en världshistorisk politisk händelse. Trotski sade, att jag inte skulle sätta mig i förbindelse med någon av trotskisterna i Moskva, utan att jag måste arbeta självständigt. Jag svarade, att jag inte hade några bekanta i Moskva och svårligen kunde föreställa mig, hur jag skulle handla under sådana omständigheter. Jag sade att jag hade en bekant, Fritz David, och frågade om jag inte kunde sätta mig i förbindelse med honom. Trotski svarade, att han skulle ge Sedov i uppdrag att klargöra denna fråga och ge honom erforderliga anvisningar härom.

Detta samtal ägde rum i slutet av november 1932. I mars 1933 avreste Berman-Jurin till Moskva. Före avresan fick han instruktion av Sedov om att sätta sig i förbindelse med Fritz David och tillsammans med honom förbereda terrordådet. Kort efter ankomsten till Moskva träffade Berman-Jurin Fritz David. De överlade gemensamt om terrorplanen och började träffa förberedelser för den. Ursprungligen hade man tänkt sig, att det skulle lyckas att utföra attentatet på kamrat Stalin under Kominterns Exekutivkommittés XIII plenum. Fritz David skulle skaffa ett inträdeskort åt Berman-Jurin, som skulle skjuta Stalin. Men dagen före plenum visade det sig, att man inte lyckats skaffa ett kort åt Berman-Jurin, så att planen strandade. Det beslöts att uppskjuta mordet på kamrat Stalin till Kominterns kongress.

Berman-Jurin: I september 1934⁴ skulle kongressen äga rum.

Jag gav Fritz David browningen och patronerna för att han skulle hålla dem gömda hos sig. Före kongressens öppnande meddelade mig Fritz David, att han inte heller nu kunde skaffa mig ett kort, men att han själv skulle vara närvarande på kongressen. Vi kom överens om, att han själv skulle utföra terrordådet.

Några dagar därefter träffade jag Fritz David och han sade, att han inte kunnat skjuta. Han, Fritz David, hade suttit i en loge. I logen fanns mycket folk, och det var ingen möjlighet att skjuta. På så vis strandade vår plan även denna gång.

I december meddelade mig Fritz David, att ett bud från Sedov och Trotski nyligen varit hos honom och fordrat förklaring över att terrordådet inte blivit utfört. Fritz David hade utförligt informerat honom och fått direktivet att använda ett annat tillfälle, att påskynda terrordådet förberedelse och döda Stalin vid någon konferens eller någon mottagning, dit jag eller Fritz David till varje pris måste skaffa oss tillträde.

I maj 1936 meddelade mig Fritz David att ett bud från Trotski åter ankommit och varit hos honom, en tysk, som hade fört ett ytterst skarpt språk och beskyllt oss för överksamhet, obeslutsamhet och brist på mod samt bokstavligen fordrat, att varje tillfälle att döda Stalin skulle utnyttjas. ”Man måste skynda på, det är ingen tid att förlora”, hade han sagt.

I slutet på maj 1936 blev jag häktad, och därmed blev min terroristiska verksamhet avbruten.

I slutet av förhöret med Berman-Jurin tar kamrat Vysjinski än en gång upp frågan om Berman-Jurins sammanträffanden med Trotskis son, Sedov. Berman svarade, att han träffat honom flera gånger under tiden från slutet av 1931 till mars 1933.

Vysjinski: Både Trotski och Sedov ställde er inför frågan om terror och påverkade er för att få ert samtycke till att utföra terrordådet? *Berman-Jurin:* Alldeles riktigt.

Vysjinski: Ni samtyckte och blev sänd av Trotski?

Berman-Jurin: Av Trotski genom Sedov.

⁴ Kongressen skulle ha ägt rum i september 1934 men blev uppskjuten och öppnades först i slutet av juli 1935.

Eftermiddagssammanträdet den 20 augusti avslutades med förhöret med Berman-Jurin.

Förmiddagssammanträdet den 21 augusti 1936.

Förhöret med den anklagade *Golzman*.

Förmiddagssammanträdet den 21 augusti börjar med förhör med den anklagade *Golzman*.

Golzman är en av de aktivaste deltagarna i den trotskistiska kontrarevolutionära organisationen. Han stod i personlig förbindelse med I. N. Smirnov, ledaren av det trotskistiska centrum i Sovjetunionen. På uppdrag av Smirnov underhöll han förbindelser med det trotskistiska centrum i utlandet.

1932 erhöll han personligen av L. Trotski direktiv om att förbereda terrordåd mot SUKP(b):s och sovjetregeringens ledare.

Golzman uppger, att han är bekant med Smirnov ända sedan 1918. 1926 anslöt sig *Golzman* till den trotskistiska organisationen. Senare bröt han formellt med trotskisterna men fortsatte att sammanträffa med dem, i synnerhet med Smirnov. Han försökte länge slingra sig undan erkännandet av sin illegala trotskistiska verksamhet, men då kamrat *Vysjinski* kom honom in på livet med sina frågor, uppgav han, att han 1931 "händelsevis" träffat Smirnov på gatan. Smirnov föreslog honom, att de skulle träffas hemma hos dennes mor. 1932 hade *Golzman* kommit till ett möte och meddelat Smirnov, att man ville skicka honom, *Golzman*, på en tjänsteresa till utlandet, men att han "vägrade och ogärna ville resa". Smirnov rådde honom att resa. *Golzman* hade då samtyckt till att göra en tjänsteresa till utlandet. Smirnov föreslog honom att före avresan ännu en gång komma till honom.

Under ett korsförhör med *Golzman* och Smirnov fastställdes det, att Smirnov omgav *Golzman* med särskild konspiration och använde honom för särskilda konspirativa uppdrag.

Vysjinski: Jag frågar: var ni en hemlig medlem av den trotskistiska organisationen, som arbetade under Smirnovs ledning? Erkänner ni er skyldig härtill eller inte, här inför den proletära domstolen?

Golzman: Ja.

Statsåklagaren fastställer vidare, att mötena hemma hos Smirnovs mor inte var tillfälliga och att denna lägenhet tjänade som ständig mötesplats för *Golzman* och Smirnovs sammanträffanden. För att fastställa omständigheterna vid *Golzman*s möten med Smirnov hemma hos dennes mor, riktar kamrat *Vysjinski* en rad frågor till *Golzman*.

Vysjinski: Ni visste således, att ni kunde träffa Smirnov vid en viss tid hemma hos hans mor?

Golzman: Ja.

Vysjinski: Var det Smirnovs trotskistiska mötesplats?

Golzman: Ja, som det nu visat sig.

Det lyckas inte heller den anklagade *Golzman* att vederlägga det faktum, att han på anvisning av det trotskistiska centrum stannade kvar inom partiet som en hemlig trotskist.

Vysjinski: Tillhörde ni formellt partiet?

Golzman: Ja.

Vysjinski: Var ni samtidigt trotskist?

Golzman: Ja, jag var trotskist.

Vysjinski: Och...

Golzman: Kontrarevolutionär.

Vysjinski: Och bedrev dubbelpolitik?

Golzman: Ja.

Före avresan till utlandet kom Golzman till mötesplatsen och träffade där Smirnov. Smirnov sade till Golzman, att han under sin vistelse i Berlin skulle söka upp Trotskis son Sedov. Smirnov meddelade Golzman, att han skulle skicka med honom en rapport, som skulle överlämnas åt Sedov för Trotskis räkning. Både Golzman och Smirnov bekräftar, att rapporten skulle tillställas Sedov personligen för att vidare befordras till Trotski. Smirnov gav Golzman ett telefonnummer, vilket han skulle ringa för att komma i förbindelse med Sedov. Samtidigt gav honom Smirnov lösen, vilket lydde: "Jag har hälsningar från Galja att överlämna". Genom de fortsatta uttalandena fastställdes det, att Smirnov även meddelade Golzman en chiffer för korrespondensen med Trotski, för vilken användes bestämda sidor ur boken "Tusen och en natt".

Vid ankomsten till Berlin, berättar Golzman, ringde han Sedov och kom överens om ett möte, vilket ägde rum i närheten av Zoologiska trädgården. Då Golzman och Sedov inte kände varandra, kom de överens om att båda skulle hålla i handen ett nummer av "Berliner Tageblatt" och "Vorwärts". När de möttes, föreslog Sedov, att de skulle ta en bil.

"Vi åkte i väg – fortsätter Golzman. – Gatan minns jag inte. Sedov förde mig in i en lägenhet, där vi var ensamma. Det var i fjärde våningen, och där överlämnade jag till honom rapporten och även chiffern... På samma sätt träffade jag honom sex-åtta gånger under loppet av fyra månader. I november ringde jag återigen Sedov, och vi träffades ånyo. Sedov sade till mig: "Då ni nu ämnar resa till Sovjetunionen, så vore det bra om ni kunde följa med mig till Köpenhamn, där min far befinner sig."

Vysjinski: Det vill säga?

Golzman: Det vill säga Trotski.

Vysjinski: Reste ni?

Golzman: Jag samtyckte, men jag förklarade för honom, att vi av konspirativa orsaker inte borde resa tillsammans. Jag kom överens med Sedov, att jag om två eller tre dagar skulle komma till Köpenhamn och ta in på hotell "Bristol", där vi kunde träffas. Från stationen åkte jag direkt till hotellet och där träffade jag Sedov i foajén.⁵

Omkring kl. 10 på morgonen åkte vi till Trotski. När vi kom till Trotski, intresserade han sig framför allt för partimassornas ställning och förhållande till Stalin. Jag sade, att jag samma dag ämnade resa från Köpenhamn och några dagar senare till Sovjetunionen. Trotski befann sig i tämligen upprört tillstånd och gick av och an i rummet. Han sade mig, att han förberedde ett brev till Smirnov, men då jag skulle resa samma dag kunde han inte få det färdigt. Jag måste säga, att hela mitt samtal med Trotski försiggick mellan fyra ögon. Trotskis son, Sedov, kom och gick ofta.

Golzman uppger, att Trotski under det fortsatta samtalet med honom hade uttalat sig för, att "Stalin måste undanröjas".

Vysjinski: Vad menas med att "undanröja Stalin"? Förklara det!

Golzman: Det skall jag säga. Trotski sade vidare, att om Stalin blir röjd ur vägen, så blir det däri-genom möjligt för trotskisterna att komma till makten och till SUKP(b)s ledning. Hari sade, att den enda metoden att undanröja Stalin vore terrorn.

Vysjinski: Sade Trotski rent ut så?

Golzman: Ja. Härför, sade han, måste man välja ut kadrer av ansvarsfulla och lämpliga personer. Vidare sade han, att jag skulle meddela Smirnov detta, men inte tala med någon annan härom.

⁵ Historien om hotellet Bristol, som i själva verket inte existerade vid den påstådda tidpunkten, är den detalj i första Moskvarättegången som det skrivits mest om. Det gjordes flera försök att bortförklara denna uppenbara fadäs, men inget av dessa var särskilt trovärdiga. Historien kommenteras kortfattat ovan i K-ÅA:s inledning och utförligare i K-ÅA:s artikel [Om Moskvarättegångarna](#). – MF anm

Vysjinski: Endast Smirnov?

Golzman: Ja. I detta ögonblick kom Sedov in i rummet och började skynda på, att vi skulle sluta samtalet. Härmed slutade vårt samtal och jag gick min väg.

Vysjinski: Trotski sade er alltså rent ut, att huvuduppgiften nu (d. v. s. hösten 1932) vore att mörda kamrat Stalin? Minns ni det säkert?

Golzman: Ja.

Vysjinski: Det var således innehållet i Trotskis direktiv?

Golzman: Ja, Trotski kunde inte ge det i skriftlig form, och därför mottog jag det i muntlig form och meddelade dess exakta innehåll vid ankomsten till Moskva.

Vysjinski: Var det ett muntligt direktiv av Trotski?

Golzman: Ja.

Under det fortsatta förhöret försöker Golzman att slingra sig ifrån ansvaret och påstår, att han inte delade Trotskis synpunkt på terrorn. Den anklagade blir på stället överbevisad om, att han efter återkomsten till Sovjetunionen stannade kvar i den trotskistiska organisationen och fortfor att sammanträffa med trotskisterna.

Vysjinski: Vi vet, att Smirnov någon tid senare fick direktiv om terrorn även utan er förmedling. Jag anklagar er för, att ni mottagit detta direktiv. Ni visste, att trotskisterna redan satt kurs på terrorn, och under dessa omständigheter förblev ni trotskist?

Golzman: Ja.

Vysjinski: Upprätthöll ni förbindelsen med trotskisterna?

Golzman: Ja.

Vysjinski: Ni var alltså fortfarande medlem av den trotskistiska organisationen?

Golzman: Ja.

Förhöret med den anklagade *N. Lurie*.

Den anklagade Natan Lurie tages i förhör. Han har kommit från Berlin till Sovjetunionen för att på speciellt uppdrag av den trotskistiska organisationen föröva terrordåd. Ända sedan 1927 har hela hans trotskistiska verksamhet varit inriktad på att undergräva sovjetstatens makt.

Vysjinski: Med vem har ni varit mest förtrogen, sedan ni blev trotskist?

N. Lurie: Med Moisej Lurie.

Vysjinski: När kom detta närmande till stånd?

N. Lurie: I slutet av sommaren 1927.

Vysjinski: När började de terroristiska strömningarna, avsikterna och planerna uppstå hos er?

N. Lurie: Alla de år, som jag tillbragt inom den trotskistiska organisationen i Tyskland, ledde sist och slutligen därhän – så uppfostrade mig den trotskistiska organisationen – att hatet till *Stalin* och SUKP(b)s ledning väcktes hos mig. I början av 1932 sade Moisej till mig, att det vore på tiden att resa till Sovjetunionen och utföra terroristiskt arbete där. Hans anvisning kom inte oväntat för mig. Den framgick logiskt av hela det föregående arbetet. I april 1932 kom jag till Sovjetunionen med uppdraget att där sätta mig i förbindelse med trotskister, som jag kände från Tyskland, och att tillsammans med dem bedriva terroristisk verksamhet.

N. Lurie började med att inleda förbindelse med trotskisterna i Moskva, framför allt med dem som han kände från Tyskland: Konstant och Lipschitz.

N. Lurie: Jag berättade för Konstant om anvisningen om terrorn, som jag erhållit av den trotskistiska organisationen genom Moisej Lurie. Konstant sade, att det inte var någon nyhet för honom. Även de hade fått anvisning om terror och hade t. o. m. praktiskt börjat realisera den. Han berättade mig, att de hade en terroristisk grupp, vilken Konstant och Lipschitz, ävensom en tysk ingenjör, en arkitekt Franz Weiz tillhörde.

Vysjinski: Vem är Franz Weiz?

N. Lurie: Franz Weiz var medlem av Tysklands nationalsocialistiska parti och kom till Sovjetunionen på uppdrag av Himmler, som då var stabchef för SS-trupperna och numera är ledare för Gestapo.

Vysjinski: Var Franz Weiz Himmlers representant?

N. Lurie: Franz Weiz kom till Sovjetunionen på uppdrag av Himmler för att föröva terrordåd.

Vysjinski: Hur vet ni det?

N. Lurie: Det berättade mig först Konstant och sedan Franz Weiz själv.

Den omständigheten, att en direkt agent för den tyska politiska polisen stod i spetsen för terroristgruppen, oroadde inte det ringaste N. Lurie och hans trotskistiska kompanjoner.

Jag kom till den slutsatsen – säger N. Lurie – att när trotskisterna övergått till den väpnade kampens metoder, så har detta sin logik, d. v. s. om en fascist erbjuder sig att hjälpa till med att föröva terror, så måste man antaga hans tjänster. Jag fortsatte att upprätthålla förbindelsen med Franz Weiz och arbetade under hans praktiska ledning.

I augusti 1932 meddelade Franz Weiz N. Lurie, att det fanns möjlighet att föröva ett attentat mot kamrat Vorosjilov, folkkommissarie för Sovjetunionens försvar.

Terroristgruppen fick i uppdrag av den fascistiska hemliga polisens agent att träda i aktion. Under lång tid förberedde sig N. Luries grupp att utföra attentatet mot kamrat Vorosjilov.

Rättens ordförande: När ni förberedde attentatet mot kamrat Vorosjilov, iakttog ni under en längre tid hans färder och hans bil? Hur lång tid ägnade ni åt förberedelsen av attentatet mot kamrat Vorosjilov?

N. Lurie: Vi höll på därmed från september 1932 till våren 1933.

Rättens ordförande: Att döma av edra uppgifter begav ni er flera gånger till Frunsegatan och kringliggande gator och var då beväpnade med revolverar?

N. Lurie: Ja.

Rättens ordförande: Var ni alla tre beväpnade?

N. Lurie: Ja.

Rättens ordförande: Ni skulle alltså ha utfört terrordådet, om ni hade fått ett gynnsamt tillfälle? Varför lyckades det inte?

N. Lurie: Vi såg Vorosjilovs automobil, när den körde på Frunsegatan. Den körde allt för fort. Det är hopplöst att skjuta på en automobil som kör fort; vi kom till den slutsatsen, att det var meningslöst.

Rättens ordförande: Ni lyckades få se kamrat Vorosjilovs bil?

N. Lurie: Både jag och en annan medlem av vår grupp, Paul Lipschitz, såg den.

Rättsordföranden: Upphörde ni att skugga kamrat Vorosjilovs bil?

N. Lurie: Ja.

Rättsordföranden: På vilka grunder?

N. Lurie: Emedan vi övertygat oss om, att det var meningslöst att skjuta med revolver.

Rättsordföranden: På vad riktade ni sedan er uppmärksamhet?

N. Lurie: På att anskaffa sprängämnen.

Rättsordföranden: Vad för ett terrordåd tänkte ni utföra?

N. Lurie: Ett terrordåd medelst en bomb.

Rättsordföranden: Ni sade att ni riktade uppmärksamheten på att anskaffa sprängämnen för att utföra terrordåd. Mot vem?

N. Lurie: Mot Vorosjilov.

Rättsordföranden: På gatan eller inomhus?

N. Lurie: På gatan.

I juni 1933 blev N. Lurie kommenderad till Tjeljabinsk för att arbeta som kirurg (det var hans yrke).

I Tjeljabinsk fortsätter N. Lurie sin terroristiska verksamhet och uppger inte sina terroristiska planer. N. Lurie berättar för rätten, att då han fick kännedom om, att kamraterna Kaganovitj och Ordsjonikidse skulle komma till Tjeljabinsk, gjorde han ett försök att träffa dem i fabriken och utföra ett terrordåd. Han lyckades likväl inte att utföra sin avsikt.

I januari 1936 lämnade N. Lurie Tjeljabinsk, då han blivit kommenderad till Leningrad för vetenskapligt arbete. På genomresan i Moskva träffade man Moisej Lurie, som gav honom i uppdrag att utföra ett attentat mot kamrat Sjdjanov.

Rättsordföranden: Vilka anvisningar om terror har Moisej Lurie gett er under åren 1934-35-36?

N. Lurie: Jag meddelade honom att jag planerade ett attentat mot Ordsjonikidse och Kaganovitj. Senare i januari 1936, gav han mig uppdrag att skjuta Sjdjanov på majdemonstrationen i Leningrad.

Rättsordföranden: Beträktade ni Moisej som en ledare, eftersom ni mottog sådana anvisningar?

N. Lurie: Ja.

Rättsordföranden: Åtog ni er att utföra M. Luries anvisningar, när ni reste till Leningrad?

N. Lurie: Jag visste, att jag skulle komma att delta i majdemonstrationen och om det bleve möjligt, skulle jag utföra uppdraget.

Rättsordföranden: Deltog ni i majdemonstrationen?

N. Lurie: Ja.

Rättsordföranden: Var ni beväpnad?

N. Lurie: Ja, med en revolver.

Rättsordföranden: Varifrån fick ni vapnet i år?

N. Lurie: Det förvarades hos Konstant.

Rättsordföranden: När tog ni hand om vapnet?

N. Lurie: I mars 1936.

Rättsordföranden: Vad slags revolver var det?

N. Lurie: Det var en browning.

Rättsordföranden: En hurudan? En mellankalibrig?

N. Lurie: Ja.

Rättsordföranden: Lyckades ni komma in på Urtskitorget med demonstrationståget?

N. Lurie: Ja.

Rättsordföranden: Varför lyckades ni inte utföra attentatet mot Sjdjanov?

N. Lurie: Vi gick för långt ifrån.

Förhöret med den anklagade *M. Lurie*.

På ordförandens fråga förklarade M. Lurie, att han fullständigt bekräftar de uttalanden han gjort under rannsakingen.

Vysjinski: Säg mig, anklagade Lurie, vilka konkreta åtgärder ni vidtagit i er terroristiska verksamhet.

M. Lurie: När jag den 4 mars 1933 reste från Berlin till Moskva, fick jag ett uppdrag som hade formen av direktiv. Detta uppdrag erhöll jag av Ruth Fischer och Maslov, men faktiskt var det ett uppdrag av Trotski själv. Jag stod i förbindelse med Ruth Fischer ända sedan 1924, genom det oppositionella arbetet i sinovjevfraktionen sedan oktober 1925. Med Maslov åter stod jag i förbindelse sedan 1927, efter min återkomst från Moskva till Berlin. Mitt uppdrag hade följande karaktär: Trotski anser och vidhåller, och vi, d. v. s. Maslov och Ruth Fischer, är solidariska med Trotskis direktiv, som går ut på att man måste påskynda organiserandet av terrordåd mot SUKP(b):s och sovjetregeringens ledare och främst mot Stalin. Detta direktiv mottog jag själv i muntlig form av Ruth Fischer och Maslov den 4 mars 1933.

Vysjinski: Jag väntar på förklaring angående edra praktiska åtgärder i denna riktning.

M. Lurie: Ankommen till Moskva den 9 mars 1933 överlämnade jag enligt order detta muntliga direktiv till Sinovjevs f. d. personliga emissarie i Berlin, A. V. Gerzberg. Med Gerzberg hade jag stått i förbindelse i arbetet för Sinovjev ända sedan november 1927 till hans avresa till Moskva i slutet av 1931. Direktivet överlämnade jag senast under senare hälften av april. Gerzberg mottog uppdraget och sade, att detta direktiv av *Trotski*, Ruth Fischer och Maslov fullkomligt överensstämde med de identiska beslut, vilka redan fattats av vårt centrum inom landet.

Till svar på prokuratorns frågor om de praktiska åtgärder, som den anklagade vidtagit för att organisera terrordåd, berättar M. Lurie om tre möten, som han haft med Sinovjev. Vid ett av dessa möten, som ägde rum i början av augusti 1934 hemma hos Sinovjev, informerade Lurie Sinovjev ingående om Trotskis direktiv, vilka han erhållit genom Ruth Fischer och Maslov, och vilka gällde förberedelsen av terrordåd och i synnerhet den verksamhet som Natan Luries grupp skulle utföra.

Vysjinski: Stod ni i förbindelse med Natan Lurie?

M. Lurie: Ja, jag har stått i förbindelse med Natan Lurie ungefär från april 1933 till den 2 januari 1936.

Vysjinski: Kände ni Natan Lurie som medlem av den illegala trotskistiska organisationen?

M. Lurie: Alldeles riktigt.

Vysjinski: Ni visste, att Natan Lurie vid denna tid sysslade med att förbereda en rad terrordåd?

M. Lurie: Alldeles riktigt.

M. Lurie berättar vidare, hur han organiserat ett attentat mot kamrat Ordsjonikidse. Detta terrordåd skulle utföras vid ett tillfälle, då kamrat Ordsjonikidse befann sig i traktorfabriken i Tjeljabinsk. I detta syfte uppdrog han åt N. Lurie, som begav sig till traktorfabriken i Tjeljabinsk, att begagna tillfället vid ett eventuellt besök av kamrat Ordsjonikidse till att utföra terrordådet.

Vysjinski: Vilka andra åtgärder till förövande av terrordåd har ni deltagit i?

M. Lurie: Jag deltog i förberedelsen till attentatet mot kamrat Sjdjanov.

Den anklagade skildrar utförligt, hur han den 2 januari 1936 gav Natan Lurie det konkreta uppdraget att organisera ett terrordåd mot kamrat Sjdanov och lovade honom att dessutom uppges mötesplatser och sätta honom i förbindelse med Seidels terroristgrupp i Leningrad.

Kamrat Vysjinski ställer M. Lurie frågan, vad han ytterligare har att tillägga till sina uttalanden.

M. Lurie: Jag kan ge några uppgifter till komplettering av Natan Luries uttalanden och om mitt verkliga samtal med Sinovjev beträffande gruppen Weiz. Natan Lurie gav mig konkreta uppgifter om det arbete, som den av Weiz organiserade gruppen utförde. Då Natan Lurie observerade min förvåning över en sådan bundsförvant, frågade han mig, hur jag förhöll mig till denna sak. Jag svarade, att min personliga inställning inte spelade någon roll här och att jag omedelbart skulle meddela vederbörande härom. ”Om du inte får ett negativt svar, sade jag N. Lurie, så betyder det, att du arbetar med centrums vetskap.”

Vysjinski: Vem syftade ni egentligen på?

M. Lurie: Jag stod i förbindelse med Sinovjevs speciella förtrogne, A. V. Gerzberg. Natan Lurie fick intet negativt svar av mig. Ända sedan mitt samtal med N. Lurie i april 1933 arbetade han i den av fascisten Franz Weiz organiserade gruppen med min vetskap och tvivelsutan med samtycke av centrum och Sinovjev personligen.

Vysjinski: Ni erkänner således, att ni under loppet av många år varit medlem av den illegala trotskistiska organisationen?

M. Lurie: Ja, det erkänner jag fullkomligt.

Vysjinski: Hade denna organisation terroristiska syften?

M. Lurie: Jag erkänner, att jag medförde ett sådant direktiv.

Vysjinski: Bekräfta ni, att ni fick direktiv om terrorn av Trotski genom Ruth Fischer och Maslov samt att ni överlämnade det till Sinovjev?

M. Lurie: Ja.

Vysjinski: Ni känner till, att detta direktiv blev vidare befordrat?

M. Lurie: Alldeles riktigt.

Vysjinski: Ni stod i förbindelse med Natan Luries grupp och samtidigt med den fascistiska agenten Franz Weiz?

M. Lurie: Ja.

Vysjinski: Tillsammans med Natan Lurie har ni förberett en rad attentat och gett anvisning om att förbereda ett attentat mot kamrat Stalin?

M. Lurie: Jag deltog inte i förberedelsen, men jag överlämnade direktiv om attentatet.

Vysjinski: Ni gav uppdraget att förbereda attentatet mot Ordsjonikidse och Sjdanov. Dessutom har ni inte endast gett uppdraget, utan även gett anvisning om förbindelse?

M. Lurie: Ja, jag sade Natan Lurie att han skulle få uppgift om mötesplats.

Förhöret med den anklagade Ter-Vaganjan.

Rätten går över till förhör med den anklagade Ter-Vaganjan.

Till svar på kamrat Vysjinskis frågor erkänner den anklagade Ter-Vaganjan, att han var en av det trotski-sinovjevska centrums organisatörer och även att detta centrum organiserades på basen av Trotskis direktiv om terrorn.

Vysjinski: Direktiv, som på sin tid överlämnades åt er som en av centrums organisatörer?

Ter-Vaganjan: Ja.

Vysjinski: Erkänner ni, att ni även personligen sysselsatt er med att förbereda en del terroristdåd?

Ter-Vaganjan: Jag sysslade inte med att förbereda terrordåd, men jag deltog i centrums arbete.

Vysjinski: Ni deltog i det terroristiska arbetet?

Ter-Vaganjan: Hela arbetet var terroristiskt.

Vysjinski: Vid förhöret den 14 augusti uttalade ni följande: ”Av de personer, som tillhörde det förenade trotski-sinovjevskas centrum, vilket jag talade om utförligt i mina uttalanden den 16 juni d. å., var det I. N. Smirnov, Mratjkovski, Sinovjev och Kamenjev, som praktiskt ledde organiseringen och utbildningen av terroristgruppen”. – Bekräftat ni det?

Ter-Vaganjan: Ja.

Vysjinski: Och ni tillade: ”Jag själv arbetade på uppdrag av Smirnov och Kamenjev.” – Bekräftat ni det?

Ter-Vaganjan: Ja.

Vysjinski: Var Smirnov 1931 inställd på våldsamma kampmetoder?

Ter-Vaganjan: Ja, liksom alla andra trotskister i Smirnovs omgivning.

I sina fortsatta uttalanden talar Ter-Vaganjan om sin återkomst från Transkaukasien till Moskva och bekräftar vittnet Safonovas uttalande om, att Safonova underrättat Ter-Vaganjan om Smirnovs resa till utlandet och om hans möte med L. Sedov.

”Jag måste säga – yttrar Ter-Vaganjan – att det inte alls var fråga om att direktivet om terror skulle vara Sedovs personliga mening. Om Safonova hade sagt mig, att det vore Sedovs personliga mening, så skulle vi båda ha skrattat däråt som åt en vits. När Smirnov kom tillbaka, upprepade han sin berättelse för mig och Safonova.”

På kamrat Vysjinskis fråga, av vilken orsak Smirnov förnekar detta faktum, förklarar Ter-Vaganjan för rätten, att Smirnov fruktar för att tala om hela sanningen inför rätta, emedan han då, skulle bli tvungen att nämna en rad personer, som haft att göra med terrorn. I synnerhet, säger Ter-Vaganjan, vill Smirnov inte tala om, att han ända sedan 1928 underhöll systematisk förbindelse med de grusinska avvikarna. Efter sin återkomst från utlandet 1932 sammanträffade Smirnov med de grusinska avvikarna, vilka som bekant haft en terroristisk inställning ända sedan 1928.

Vysjinski: Smirnov, bekräftar ni, att ni stod i förbindelse med de grusinska avvikarna?

Smirnov: 1929 träffade jag samman med Okudschava.

Av det fortsatta förhöret med den anklagade Ter-Vaganjan framgår, att I. N. Smirnov stått i förbindelse med terroristgruppen Stückergold.

Det var Smirnov – fortsätter Ter-Vaganjan – som 1929 gjorde mig bekant med Stückergold och bad mig taga emot Stückergold, när han skulle komma. Smirnov ville inte, att Stückergold skulle sammanträffa med någon annan. En sådan konspiration hade endast en mening: Stückergold hade några speciella förbindelser, som måste skyddas.

Tillfrågad av kamrat Vysjinski förnekar I. N. Smirnov, att han gjort Stückergold bekant med Ter-Vaganjan och sammanträffat med honom i Ter-Vaganjans bostad. Han blir likväl överbevisad av Ter-Vaganjan och måste erkänna att ett sådant möte kunde ha ägt rum.

Vysjinski (till Smirnov): Ni tillstår, att ni kunde ha gått med Stückergold till Ter-Vaganjan?

Smirnov: För 1929 tillstår jag det.

Vysjinski: D. v. s., 1929 träffade ni Ter-Vaganjan och Stückergold?

Smirnov: Möjligen.

Ter-Vaganjan (till Smirnov): Var det vintern 1929-30?

Smirnov: Ja.

Safonova (till Ter-Vaganjan): Var Stückergrupp en terroristgrupp?

Ter-Vaganjan: Ja, den var terroristisk.

Hösten 1931 – fortsätter Ter-Vaganjan – börjar min synnerligen nära förbindelse och vänskap med Lominadse. Jag träffade Lominadse flera gånger och härvid talade vi om ett block.

Ter-Vaganjan uppger vidare, att trotskisterna under denna period började underhandlingar om en sammanslutning med sinovjevsmännen och ”vänstern”. Härvid var inställningen på terror fullkomligt klar.

Vysjinski: När var det?

Ter-Vaganjan: Efter Smirnovs ankomst från Berlin.

Vysjinski: Var inställningen på terror klar under denna period?

Ter-Vaganjan: Ja, den var klar, emedan direktivet redan hade anlänt.

För att precisera frågan, på vilken grundval blocket med ”vänstern” kom till stånd, riktar kamrat Vysjinski en rad frågor till den anklagade Smirnov. Av Smirnovs svar framgår, att blocket bildades på terroristisk grundval.

Vysjinski (till Smirnov): Bildade ni blocket eller inte?

Smirnov: Jag uppdrog åt Ter-Vaganjan att underhandla med Lominadse.

Vysjinski: I vilket syfte?

Smirnov: För en sammanslagning.

Vysjinski: Kom sammanslagningen till stånd?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Med ”vänstern”?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Inträdde ni i blocket?

Smirnov: Ja.

Vysjinski: Gällde direktivet om terror vid den tiden?

Smirnov: Ja.

Tillfrågad av kamrat Vysjinski om sin egen terroristiska verksamhet, betonar Ter-Vaganjan, att han bedrivit terroristiskt arbete under Smirnovs och Kamenjevs ledning. I synnerhet hade han behandlat frågan om terrorn med trotskisterna Seidel och Friedland. ”År 1932 – säger Ter-Vaganjan – yttrade jag vid ett sammanträffande med Friedland, att man nu måste övergå till våldsam kamp mot partiet. På hans fråga, vad våldsamma kampmetoder innebär, svarade jag honom: Du är ju inget barn – våldsamma kampformer är detsamma som terroristiska kampformer. Det är ju klart.”

Medelst en rad frågor preciserar kamrat Vysjinski det inbördes förhållandet mellan Ter-Vaganjan och Friedland ifråga om den terroristiska verksamheten. Av Ter-Vaganjans svar framgår, att Ter-Vaganjan gav Friedland anvisningar om att organisera terrordåd.

Eftermiddagssammanträdet den 21 augusti 1936.

Förhöret med den anklagade *Fritz David (Krugljanski)*.

Under eftermiddagssammanträdet den 21 augusti uttalade sig till sist den anklagade Fritz David (Krugljanski), vilken blivit skickad av Trotski från utlandet som terrorist för att föröva ett attentat

mot kamrat Stalin. På rättsordförandens fråga bekräftar den anklagade sina uttalanden om de uppdrag, som han erhållit av Trotski personligen i Köpenhamn. För att inte utsätta den trotskistiska organisationen för någon risk, undvek Fritz David att sätta sig i förbindelse med någon i Sovjetunionen, undantagandes Berman-Jurin. Som den anklagade sade, skedde detta på direkt anvisning av Trotski.

Tillfrågad av kamrat Vysjinski skildrar Fritz David utförligt för rätten, hur han i augusti 1932 satte sig i förbindelse med Sedov och genom honom med Trotski.

Vysjinski: När träffade ni Trotski?

Fritz David: Jag träffade honom i slutet av november 1932.

Vysjinski: Hur reste ni till honom?

Fritz David: Jag reste med falskt pass. Vid ett samtal med *Sedov* sade denne, att *Trotski* skulle komma till Europa och att han gärna ville träffa mig.

Safonova: Säg mig, talade ni om terrorn vid detta möte med *Trotski*?

Fritz David: Ja, det gjorde vi.

Vysjinski: På vems initiativ?

Fritz David: På *Trotskis* initiativ.

Ifråga om ämnet för samtalet med Trotski förklarade Fritz David, att Trotski sagt, att trotskisterna skulle kunna komma till makten i Sovjetunionen endast under den förutsättningen att Stalin bleve fysiskt tillintetgjord.

Som ett perspektiv i händelse av krig framhöll Trotski inställningen på nederlag, men han betonade, att ”det finns ett närmare perspektiv för trotskisternas tillträde till makten, nämligen perspektivet att fysiskt undanrödja Stalin.”

Vysjinski: Hur förhöll ni er till denna tanke?

Fritz David: Jag accepterade det senare perspektivet.

Vysjinski: Sade ni honom alltså, att ni accepterar denna inställning och att ni samtycker?

Fritz David: Ja.

Vysjinski: Vad skedde sedan?

Fritz David: Trotski gav mig sedan två direktiv. Det första direktivet gällde konspirationen.

Vysjinski: Sade ni honom, att ni åtar er det terroristiska uppdraget?

Fritz David: Ja. Han föreslog mig att resa till Sovjetunionen och själv utföra terrordådet utan hjälp av andra, utan någon organisation, utan förbindelse med andra trotskister.

Vysjinski: Direktivet om konspirationen gick ut just härpå?

Fritz David: Ja. Trotski sade mig, att denna sak är förbunden med risk och att det vore meningslöst att utsätta den trotskistiska organisationen i Sovjetunionen för denna risk. Det andra direktivet gick ut på, att terrordådet måste ha en internationell karaktär, måste utföras på ett internationellt möte. Skottet måste, som Trotski sade, genljuda över hela världen.

Vysjinski: Härmed avslutades edert samtal?

Fritz David: Härmed avslutades vårt samtal, som varat mycket länge. Trotski talade dessutom exempelvis om, att pratet om att den individuella terrorn vore oförenlig med marxismen är ett tema för marxismens källborgare.

Vysjinski: Vilka instruktioner gav er Trotski ytterligare?

Fritz David: Trotski anvisade mig att i Sovjetunionen uppföra mig så att inga avvikelser från partiets generallinje skulle komma till synes, att jag i mina tidningsartiklar strängt följde partiets linje och att jag efter terrordådet utförande i intet fall blottade trådarna.

Anländ till Sovjetunionen i mars 1932⁶, träffade Fritz David Berman-Jurin, som uppsökte honom på uppdrag av Sedov. Fritz David och Berman-Jurin utarbetade tillsammans två konkreta planer för ett attentat mot kamrat Stalin: det första attentatet skulle ske på Kominterns Exekutivkommittés XIII plenum, det andra på Kominterns VII kongress. Planerna strandade, emedan kamrat Stalin inte var närvarande på XIII plenum. På Kominterns kongress kunde endast Fritz David komma in, då han inte lyckades skaffa inträdeskort åt Berman-Jurin. Fritz David kunde, som han sade, inte utföra terrordådet, emedan det var omöjligt för honom att närma sig kamrat Stalin.

Vysjinski: Ni kom således in på kongressen?

Fritz David: Ja, jag var på kongressen.

Vysjinski: Varför blev inte terrordådet utfört?

Fritz David: I anklagelseakten säges det ganska riktigt, att jag inte kunde närma mig *Stalin*.

Vysjinski: Ni gick till kongressen för att utföra attentatet?

Fritz David: Naturligtvis.

Efter VII kongressen infann sig två gånger hos Fritz David budbärare från Trotskis son Sedov, vilka i Sedovs namn beskyllde terroristerna för bristande aktivitet och förelade dem att i enlighet med Trotskis anvisningar påskynda terrordådet.

Vysjinski: Dessa möten ägde rum på grund av edra terroristiska planer?

Fritz David: De föranleddes av att dådet inte utfördes på VII kongressen, vilket framkallade Sedovs raseri.

Vysjinski: Gick er terroristiska stämning över eller bibehöll den sig ända till sista tiden?

Fritz David: Den bibehöll sig.

Vysjinski: Ända till vilken tid?

Fritz David: Tills jag blev häktad.

Vysjinski: Man kan således göra en sammanfattning. Ni var medlem av den trotskistiska organisationen och sammanträffade personligen med Trotski. Trotski själv beordrade er till Sovjetunionen för att föröva ett terrordåd och gjorde er uppmärksam på, att ni måste iaktta den strängaste konspiration. Det förklarar, att ni inte trädde i förbindelse med andra medlemmar av den trotskistiska organisationen än med Berman-Jurin. Tillsammans med Berman-Jurin, som erhållit ett liknande uppdrag, förberedde ni ett attentat mot kamrat Stalin och förlade det till VII världskongressen år 1935. Tack vare edra förbindelser med Komintern kom ni själv in på kongressen för att föröva dådet, vilket likväl inte lyckades er till följd av omständigheter, som inte var beroende av er.

Fritz David: Det senaste momentet bestrider jag delvis, inte för att förminska min skuld, utan helt enkelt för att göra bilden fullständig.

Vysjinski: Då säger vi: till följd av objektiva omständigheter?

Fritz David: På grund av objektiva och subjektiva faktorer.

Vysjinski: Men ni kommer dock inte att vilja försvaga den beskyllning som rests mot er därmed, att ni inte lyckades utföra er avsikt till följd av, att ni inte kunde komma nära presidiet och inte hade möjlighet att närma er kamrat Stalin?

⁶ Detta årtal är troligvis felaktigt (korrekturfel i svenska upplagan), det ska vara **1933** i stället, vilket är det årtal som anges i den engelska upplagan av protokollet. Dessutom stämmer 1933 bättre med uppgifter från övriga åtalade osv. *MF*

Fritz David: Det är en orsak.

Vysjinski: Ja, det är en orsak, men den är tydligen objektiv, medan allt det övriga är psykologi.

Härmed avslutades förhöret med Fritz David.

Meddelande av Sovjetunionens prokurator, kamrat Vysjinski.

Efter förhöret med de anklagade gjorde Sovjetunionens prokurator, kamrat Vysjinski, på eftermiddagssammanträdet den 21 augusti följande meddelande:

”Under de föregående sammanträdena har en del anklagade (Kamenjev, Sinovjev och Reingold) i sina uttalanden hänvisat till Tomski, Bucharin, Rykov, Uglanov, Radek, Pjatakov, Serebrjakov och Sokolnikov som personer, vilka i en eller annan grad deltagit i den brottsliga, kontrarevolutionära verksamhet, för vilken de i denna process anklagade ställts till ansvar. Jag anser det vara nödvändigt att meddela rätten, att jag i går förordnade om att undersökning skulle inledas om de anklagades påståenden beträffande Tomski, Rykov, Bucharin, Uglanov, Radek och Pjatakov, och att åklagarmakten allt efter undersökningens resultat låter saken få sin lagliga gång.

Vad beträffar Serebrjakov och Sokolnikov, så vittnar det material, som redan nu står till rannsaksorganens förfogande om, att dessa personer är överbevisade om kontrarevolutionära brott. I samband härmed kommer Sokolnikov och Serebrjakov att ställas till rättsligt ansvar.”

Vid slutet av eftermiddagssammanträdet den 21 augusti förklarade den anklagade Dreitzer på kamrat Vysjinskis frågor beträffande vissa detaljer av det trotski-sinovjevska centrumets kontrarevolutionära verksamhet, att Putna, en gammal aktiv trotskist, var en av de aktiva deltagarna i trotskisternas terroristiska arbete. För att främja dubbelpolitiken tog Putna, enligt Dreitzers ord, på sin tid avstånd från trotskisterna, men har ända till senaste tid fortsatt att i sträng konspiration arbeta för det trotskistiska centrum. Enligt Dreitzers uttalande stod Putna bl. a. i direkt förbindelse med Trotski, sammanträffade med I. N. Smirnov och förmedlade 1932 till Smirnov genom Dreitzer Trotskis muntliga direktiv om organiserandet av terroristgrupper. Anklagade Smirnov försöker att förneka Putnas deltagande i trotskisternas terroristiska verksamhet. Men på kamrat Vysjinskis fråga bekräftar de anklagade Pikel, Reingold och Bakajev Dreitzers uttalanden.

Sedan förhöret med de anklagade avslutats, förklarar rättsordföranden, kamrat Ulrich, den rättsliga undersökningen avslutad.

Förmiddagssammanträdet den 22 augusti 1936.

Rättens ordförande ger ordet åt statsåklagaren, Sovjetunionens prokurator, kamrat A. J. Vysjinski.

Tal av statsåklagaren, Sovjetunionens prokurator, kamrat A. J. Vysjinski, den 22 augusti 1936.

Kamrater domare, kamrater medlemmar av Unionens Högsta domstols militärkollegium!

Under tre dagar har ni med all omsorg och uppmärksamhet undersökt det av den statliga åklagarmakten framlagda bevismaterialet mot de personer, vilka befinner sig här på de anklagades bänk och är anklagade för de grövsta statsförbrytelser. Med all tänkbar omsorg har ni undersökt och rättsligt prövat vart och ett av dessa bevis, varje faktum, varje händelse, varje steg av de anklagade, vilka under loppet av många år fogat den ena förbrytelsen till den andra i deras kamp mot sovjetstaten, mot sovjetmakten och vårt parti, mot hela vårt sovjetfolk.

Förfärande och ohygglig är denna kedja av brott, riktade mot vårt socialistiska fosterland, brott, som vart och ett förtjänar den allra strängaste dom och det allra strängaste straff. Förfärande och ohygglig är dessa förbrytares och mördares skuld, vilka lyftat handen mot vårt partis ledare, mot kamraterna *Stalin*, Vorosjilov, Sjdanov, Kaganovitj, Ordsjonikidse, Kosior och Postysjev, mot våra ledare, sovjetstatens ledare. Ohyggliga är de förbrytelser, som utövats av medlemmarna i detta

band, vilka inte endast förberett terrordåd, utan även mördat en av arbetarklassens bästa söner, en av de mest hängivna kämparna för socialismens sak, en av den store *Stalins* mest älskade lärjungar – den proletära revolutionens flammande tribun, Sergej Mironovitj *Kirov*, vars minne evigt skall leva.

Men hur ohyggliga dessa brott än må vara, och hur djupt upprörda och förbittrade vi alla än må vara över dessa hemska och ohyggliga förbrytelser, så har ni, kamrater domare, såsom det ägnar och anstår sovjetdomstolen och sovjeträttsskipningen, med upphöjt lugn övervägt och bedömt de inför er blick passerande fakta, vilka står i samband med den brottsliga verksamheten av dessa personer, vars namn för länge sedan blivit föremål för hela folkets förakt och höljts av skam och vanära inför hela folket.

Vi har nu kommit till slutet av vår rättegång. Vi sammanfattar nu dess sista resultat. Vi drar de sista slutsatserna och gör oss redo att kanske om några timmar höra er dom – det domslut, som skall avkunnas av sovjetlandets domstol. Landet kräver och väntar av er ett rättvist, omutligt och obehagligt avgörande av det öde, som skall drabba dessa personer, dessa avskyvärda mördare, dessa nedriga och fräcka fiender till sovjetlandet och sovjetfolket.

Vi bygger det nya socialistiska samhället, den nya sovjetstaten under klasskampens svåra förhållanden, under ett förbittrat motstånd av de sista resterna av utsugarklasserna, som vi krossat och störtat i avgrunden.

Varje steg av vår frammarsch är förenad med förbittrat motstånd av fienderna, som reser alla den gamla världens krafter, allt det gamla samhällets utskott och avskum emot oss, som mobiliserar och kastar in i kampen mot oss de mest brottsliga och utpräglade ärkeskurkar, de mest demoraliserade och skändliga element.

Lenin lärde, att ”ingen enda djup och mäktig folkrörelse i historien har undgått det smutsiga skummet”.⁷ Så har inte heller vi undgått att bourgeoisien och de småborgerliga elementen bekämpat sovjetmakten, varvid de inte endast begagnat sig av en Savinkovs, Gotz’, Gegetjkoris och Kornilovs metoder, sammansvärjningar och uppror, strömmar av lögn och förtal, utan även utnyttjat alla och varje slags demoraliseringselement och inlåtit sig på alla möjliga smutsiga och skamliga förbrytelser.

Kamrat Stalin har varnat oss:

”Man bör ha i åtanke, att ökandet av sovjetstatens makt kommer att förstärka motståndet av de bortdöende klassernas sista rester. Just därför att de dör bort och upplever sina sista dagar, kommer de att gå över från den ena angreppsformen till den andra, till skarpare angreppsformer, de kommer att appellera till de efterblivna befolkningsskiktena och mobilisera dem mot sovjetmakten. Det finns ingen nedrighet och intet förtal som inte dessa ”föredettingar” skulle använda mot sovjetmakten och kring vilka de inte skulle försöka mobilisera efterblivna element. På denna grundval kan de i spillror slagna grupperna av de gamla kontrarevolutionära partierna: socialistrevolutionärerna, mensjevikerna och de borgerliga nationalisterna i landets centrum och i gränsområdena leva upp och börja röra på sig, och spillrorna av de kontrarevolutionära oppositionella elementen ur trotskisternas och högeropportunisternas läger kan leva upp och börja röra på sig. Naturligtvis är det ingenting förskräckligt. Men vi bör ha allt detta i åtanke, om vi vill göra slut på dessa element hastigt och utan särskilda offer.”⁸

För tre år sedan förutsade kamrat Stalin inte endast det oundvikliga i att de mot socialismen fientligt sinnade elementen gör motstånd mot socialismens sak, utan han förutsade även möjligheten av att kontrarevolutionära trotskistiska grupper kan leva upp. Denna process har påtagligt bevisat hela genialiteten i hans förutsägelse.

Denna process, vars ”hjältar” förbundit sitt öde med fascisterna, med den hemliga polisens agenter, vars ”hjältar” förlorat varje urskillning ifråga om medlen och nått ända till dubbelhetens och

⁷ Lenin, ”Sovjetmaktens närmaste uppgifter”, 1918.

⁸ Stalin, ”Den första femårsplanens resultat”, 1933.

bedrägeriets Herkulesstoder, har gjort trolöshet och förräderi till system, till lag för sin kamp mot sovjetstaten. Denna process har grundligt avslöjat och än en gång bevisat, hur stort och gränsöst våra fienders agg och hat mot socialismens stora sak är, den har visat, hur lumpna dessa fiender är, som störtade och tumlade från det ena brottet till det andra. Denna föraktliga, lumpna, maktlösa förrädar- och mördarklick tänkte med sina-smutsiga förbrytelser stanna det mäktiga hjärtats slag hos vårt väldiga folk! Den föraktliga, lumpna äventyrarklicken försökte att med sina smutsiga fötter trampa ned de bästa och mest doftande blommorna i vår socialistiska blomstergård.

Dessa kapitalismens rasande hundar försökte slita i stycken de allra bästa av vår sovjetjords bästa människor. De mördade en av revolutionens människor, som var oss allra kärast, en härlig och underbar människa, ljus och glad, som leendet på hans läppar ständigt var ljust och glatt, som vårt nya liv är ljust och glatt. De mördade vår Kirov, de träffade oss alldeles nära själva hjärtat. De tänkte bringa bestörtning och förvirring i våra led ...

På det förrädiska skottet den 1 december 1934 svarade hela landet mördarna med en enstämmig förbannelse. Hela landet – miljoner och tiotals miljoner människor – råkade i svallning och visade än en gång sin sammanslutning och enhet, sin hängivenhet för Lenins och Stalins partis stora fana. Som en orubblig järnmur reste sig Sovjetlandet till försvar för sina anförare, sina ledare, och för varje hårstrå av våra ledare skall nu dessa brottsliga vettvillingar böta med sina huvuden. Denna de arbetande miljonmassornas gränslösa kärlek till vårt parti, till dess Centralkommitté, till vår Stalin och hans ärorika stridskamrater, denna folkets gränslösa kärlek utgör hela styrkan i försvaret och skyddet av våra ledare, av landets och partiets ledare mot förrädare, mördare och banditer!

Vårt väldiga fosterland blomstrar och växer i glädje. På de oräkneliga kollektivbruken går den gyllene säden i rika ax, tusende nya Stachanovfabriker och -bruk andas med fulla lungor. Enigt och förträffligt arbetar järnvägarna för hela fosterlandets väl, över deras ändlösa, glänsande stålband ilar Krivonoståg och genomföres Krivonosmarschtrutter från ena ändan av landet till den andra. Klippfast som granit står vår av folkets kärlek omslutna Röda armé på vakt vid fosterlandets gränser. Kära och förtrogna för oss och för alla som är fyllda av kärlek till vår moder hemlandet, är namnen på de framstående bolsjevikerna, vår stats outtröttliga och talangfulla byggmästare: Sergo Ordsjonikidse, Klim Vorosjilov, Lasar Moisejevitj Kaganovitj; de ukrainska bolsjevikernas ledare: Kosior och Postysjev; de leningradiska bolsjevikernas ledare: Sjdjanov. Med utesäglig stor kärlek nämner de arbetande i hela världen namnet på Sovjetunionens folks store läromästare och ledare: Josef Vissarionovitj Stalin!

Under ledning av sovjetregeringen och vårt parti med Stalin i spetsen har socialismen slutgiltigt och oåterkalleligt segrat i vårt land. Under vårt partis ledning har vårt lands proletariat ryckt produktionsmedlen och redskapen ur kapitalisternas händer och avskaffat det kapitalistiska systemet, som baserades på privatägande och utsugning, på elände och slaveri.

Under vårt partis och sovjetregeringens ledning har Sovjetunionens folk genomfört den väldiga industrialiseringen av vårt land, tiofaldigt dess produktionsmedel och mångdubbelt ökat dess nationella rikedomar samt därigenom skapat förutsättningarna för ett lyckligt och glatt liv åt det socialistiska sovjetlandets alla arbetande. Socialismens seger är framför allt en seger för vårt kära bolsjevikiska parti, för dess Lenin-Stalinska generallinje, dess Lenin-Stalinska ledning och dess Centralkommitté med den store Stalin i spetsen.

På grundvalen av dessa segrar har ett orubbligt förbund mellan alla arbetande skapats, för socialismens fortsatta befestande och utveckling, och förbundet och vänskapen mellan Sovjetunionens alla folk för socialismens uppbyggande, för försvar mot våra, mot socialismens fiender har skapats och befestats. Dessa segrar har avgjort förändrat vårt lands hela fysionomi och lyft dess ekonomiska och kulturella utveckling till en oanad nivå.

Dessa segrar har för Sovjetunionens arbetarklass medfört en gigantisk förbättring av dess materiella välbefinnande. Det är redan många år sedan arbetslösheten avskaffades och sjutimmars arbetsdagen infördes, vilket de ”hjältar”, som här sitter på de anklagades bänk, ständigt ihärdigt och förrädiskt

bekämpat. Ifråga om den nya, sant mänskliga, socialistiska kulturens utveckling och uppblomstring har vårt land tillkämpat sig exempellösa framgångar, ouppnåeliga för varje kapitalistiskt land.

Dessa segrar har bragt hela landet, varje arbetare och kollektivbrukare, tjänsteman och intellektuell ett liv i välstånd, ett ljust liv. Dessa segrar utgör borgen för hela sovjetfolkets enhet med vår regering, med vårt parti och med dess Centralkommitté. Och de stora, massomfattande folkrådslagen mellan de mest framstående arbetarna i fabrikena och bruken, inom transportväsendet, på bomulls- och sockerbetsfälten, inom boskapsskötseln, bland combine- och traktorförarna, bland stachanovarbetare och krivonosmän vid järnvägarna, med partiets och regeringens ledare, tänkbara endast inom vårt land – är inte de det bästa beviset på folkmassornas orubbliga och äkta enhet och sammanslutning kring den store Stalin, kring vår Centralkommitté och kring vår sovjetregering! Det är ett uttryck för den verkliga, äkta sovjetdemokratin! Och även den väldiga stormvåg av folkvrede mot de usla mördarna, som nu rullar genom vårt land från gräns till gräns, är den inte ett påtagligt bevis på denna enhet!

Det trotski-sinovjevskas centrum – ett föraktligt terroristband.

Under de dagar rättegången pågått har dessa herrar försökt att anta en ”ädel” uppsyn. Det är med ett visst stoltserande de, åtminstone deras hövdingar, talat om sin terroristiska sammansvärjning; de sökte och väntade en politisk kvalificering av sina brott, de talade om politisk kamp, om något slags politiska överenskommelser med några s. k. politiska partier. Och fastän de erkände, att de i verkligheten inte hade någon som helst politisk plattform och inte ens kände behov av att sammanställa någon plattform, då de själva tillstod att deras plattform kunde skrivas ihop i en blink, på ett par timmar, så försökte de likväl ge sig sken av att vara oförfalskade politiker. De försöker på alla vis att framställa saken så, som om de hade några, om än utnötta och slitna, men dock politiska positioner. Dessa försök är ett lögnaktigt överskylande av deras politiska tomhet och andefattigdom. Och när de talade om arbetarklassens, om folkets intressen, när de kommer att tala härom i sina försvarstal och i de anklagades slutord, då kommer de att ljuga, som de ljugit hittills och som de ljuger nu, ty de har gått emot den enda folktopolitiken, mot vårt lands politik, mot vår sovjetpolitik. Lögnare och narrar, ynkliga pygméer, mopsar och rackor, som retat upp sig över elefanten – så ser detta sällskap ut!

Men de förstår att använda vapen, och det är farligt för samhället. Denna omständighet kräver speciella och synnerligen allvarliga åtgärder mot dem. Att slå dem i bojor är inte tillräckligt. Man måste använda mera energiska och radikala kampmedel emot dem. Inte politiker, utan ett band av mördare, kriminella förbrytare och tjuvar, som försöker roffa åt sig statens tillhörighet – det är detta sällskap.

Dessa herrar har erkänt, att de inte hade något som helst politiskt program, men ett slags ”program” hade de i alla fall. De hade ett program både för inrikespolitiken och för utrikespolitiken. Inrikespolitiken definierades i deras program med ett enda ord: ”mörda”. De föredrar visserligen att inte tala om mord utan om terror. Men man bör nämna tingen vid deras rätta namn. Dessa herrar har valt mord som medel i kampen om makten. Cyniskt och öppet har de själva måst erkänna det här.

Hur har dessa herrar fått sin marxism inom situationstecken att gå ihop med förkunnelsen om terror och terroristisk verksamhet? Det går inte alls! Och ändå har dessa personer en gång kallat sig marxister! Troligen kallar sig den anklagade Sinovjev än i dag marxist. Han talade här om att marxismen inte kan förenas med terror, men att marxismen kan förklara, hur de kommit till terrorn.

Jag frågade här vid rättegången den anklagade Reingold, hur de fick marxismen att gå ihop med förkunnelsen om terror och terroristisk verksamhet. Han förklarade: ”I närvaro av ett antal medlemmar av det förenade trotski-sinovjevskas centrum, samlade hos Kamenjev 1932, motiverade Sinovjev nödvändigheten av att använda terror därmed, att ehuru terrorn inte är förenlig med marxismen, så måste man på närvarande tidpunkt kasta dessa argument överbord. Andra metoder för kampen mot partiledningen och regeringen finns det för närvarande inte. Stalin förenar hela partiledningens styrka och fasthet, och därför måste man i främsta rummet röja Stalin ur vägen.”

Här har ni svaret, öppet, cyniskt och fräckt, men fullkomligt logiskt. Här har ni även hela den nya sinovjevskas "epokens filosofi".

Reingold säger: "Kamenjev utvecklade samma teori, han sade att de tidigare kampmetoderna, nämligen erövringen av massorna, topp-kombinationer med högern och inställning på ekonomiska svårigheter, gjort bankrutt. Den enda kampmetoden är därför terrorn, terrordåd mot Stalin och hans närmaste kampbröder: Vorosjilov, Kaganovitj, Ordsjonikidse, Kosior, Postysjev och Sjdanov".

Det är öppet och fräckt, men på samma gång logiskt, om man utgår från klasskampens logik, från den mot socialismens land kämpande fiendens logik.

Utan massor, mot massorna men för makten, makt till varje pris, personlig maktlystnad – det är hela ideologin hos detta sällskap, som sitter på de anklagades bänk.

Kamenjev förevisade här öppet dessa personers hela cyniska principlöshet. I sitt uttalande till rätten talade han om, hur och på vilken basis denna terroristiska sammansvärjning, som han kallade den, blivit organiserad.

"Jag hade kommit till den övertygelsen – sade Kamenjev – att partiets politik, dess lednings politik har segrat i den enda mening, som är möjlig för socialismens politiska seger, nämligen att denna politik godkänts av de arbetande massorna".

Detta uttalande är anmärkningsvärt både för sin principlöshet och för sin fräcka cynism: just emedan partiets politik segrat bekämpade de dess ledare.

"Vår förhoppning – säger Kamenjev – på möjligheten av en sprängning inom partiet hade även strandat. Det återstod två vägar: antingen ärligt och fullständigt inställa kampen mot partiet eller fortsätta den, men då utan varje utsikt till något som helst massunderstöd, utan politisk plattform, utan fana, d. v. s. genom individuell terror. Vi valde den senare vägen."

Den anklagade Kamenjev borde ha varit konsekventare: när han kallade den förra vägen ett ärligt uppgivande av kampen, så hade den senare vägen måst karakteriseras som en ärelös kamp med vanärande medel.

Han erkände: "Vi valde den senare vägen, och härvid lät vi oss ledas av ett gränslöst hat mot partiets och landets ledning och av törst efter makten, som vi en gång stått nära och från vilken vi vräkt undan av den historiska utvecklingens gång".

Den anklagade Sinovjev säger: "Mot slutet av 1932 blev det klart, att våra förhoppningar inte komme att uppfyllas ... Faktum var, att partiets generallinje segrar. Här – säger Sinovjev – framträdde fullt påtagligt hela den principlöshet och andefattigdom, som ledde oss till öppen och principlös kamp om makten". (XII band, bl. 34.)

Kan man efter allt detta underhålla sig med dessa personer på något politiskt språk? Har vi kanhända inte rätt att tala med dessa personer på ett enda språk, strafflagens språk, och att betrakta dem som kriminella förbrytare, som oförbätterliga och förhårdade mördare?

Sådant är deras "program" på inrikespolitikens område, om man så får säga. Tidigare motiverade de, om än bara för skams skull, sin kamp mot sovjetmaktens och partiets ledning med fel och brister och svårigheter. Nu har de redan kastat av sig denna mask. De erkänner nu, att de övertygat sig om socialismens seger i vårt land. Terror och mord tillgrepp de till följd av sitt läges hopplöshet, på grund av insikten om sin isolering från makten och från arbetarklassen. De tillgrepp terrorn till följd av den fullkomliga frånvaron av gynnsamma perspektiv för dem i kampen om makten med andra medel och andra metoder.

Kamenjev har erkänt, att organiserandet av terror var det enda medel, med vars hjälp de hoppades komma till makten och att det just var på basen av denna terroristiska kamp, som underhandlingarna om sammanslutning mellan trotskisterna och sinovjevsmännen fördes och sist och slutligen med framgång avslutades. Terrorn är den verkliga grundvalen för trotskisternas och sinovjevsmännens sammanslutning.

Det vill dock inte alla erkänna.

Kamrater domare, när ni fäller er dom i konferensrummet, kommer ni än en gång – det betvivlar jag inte – att uppmärksamta taga del av inte endast hela det rättsliga undersökningsmaterialet, utan även av rannsakningsprotokollen. Ni kommer att övertyga er om, med vilken djurisk skräck de anklagade strävade efter att just komma ifrån att erkänna att terrorn var grundvalen för deras brottsliga verksamhet.

Det är därför som Smirnov här svänger sig så. Han erkänner, att han var medlem av centrum, han erkänner, att detta centrum gjort den terroristiska kamplinjen till sin, han erkänner, att han själv erhållit direktiv av Trotski om denna terroristiska kamp. Men samtidigt försöker han av alla krafter och med alla medel bevisa, att han, Smirnov, personligen inte erkände terrorn, inte varit ense därmed, och han gick t. o. m. så långt som till att påstå, att han t. o. m. utträtt ur det trotski-sinovjevskas terroristiska centrum eller blocket.

Jag kommer ännu att tala särskilt om var och en av de åtalade, däribland även Smirnov, och jag skall bemöda mig om att så fullständigt, omsorgsfullt och objektivt som möjligt analysera de bevis, som beslår dem med att ha begått de grövsta statsförbrytelser. Nu vill jag bara än en gång framhäva, att de åtalade själva inte är några politiska spädbarn, utan durkdrivna spelare i politisk kamp, de inser utmärkt väl, vilket ansvar de ådragit sig för att de inte endast ”teoretiskt” erkände terrorn – det vore redan tillräckligt för att lägga deras huvuden på stupstocken – utan även för att de överförde detta ”teoretiska” program till den terroristiska praktikens, de praktiska, brottsliga handlingarnas språk.

Trotski, Sinovjev, Kamenjev – svurna fiender till Sovjetunionen.

Terrorn låg till grund för hela deras verksamhet, den utgjorde basen för den trotski-sinovjevskas sammanslutningen. Det har här fullkomligt samstämmigt påvisats av personer, som inte stått i direkt förbindelse med varandra i deras illegala verksamhet. Det erkände här inte endast Sinovjev och Kamenjev, Smirnov och Ter-Vaganjan, Reingold och Pikel, utan härom talade precis på samma, sätt även Berman-Jurin, Fritz David och även Valentin Olberg – denna originelle medborgare i republiken Honduras, samtidigt Trotskis och den tyska hemliga polisens, Gestapos, lejda agent.

Alla dessa personer har under tyngden av dem förelagda bevismaterial inte längre kunnat neka, utan måst erkänna, att det huvudsakliga och t. o. m. enda medel, som förenade deras brottsliga verksamhet i kampen mot sovjetmakten och partiet, var terror och mord.

”Härpå – förklarade Reingold – yrkade och härom enade sig både trotskisterna och alla deltagarna i blocket”. Det var just det våldsamma avlägsnandet av SUKP(b):s ledning och sovjetregeringen, som utgjorde det trotski-sinovjevskas blockets huvuduppgift, detta block, som man med rätta kan kalla ett sällskap av politiska mördare, vilket jag också gjorde i anklagelseakten.”

De terroristiska stämningarna, vilka låg till grund för det trotski-sinovjevskas blockets organisering åren 1932-1936, har kanske allra tydligast och mest karakteristiskt kommit till uttryck genom den anklagade Mratjkovski, som både under rannsakingen och även här inför rätta uttalat, att:

”Förhoppningarna på att partiets politik skulle bryta samman måste anses vara strandade. De hittills använda kampmedlen hade inte gett några positiva resultat. Det återstod en enda väg för kampen: att med våldsmedel avlägsna partiets och regeringens ledare”.

Mratjkovski yttrade: ”Huvuduppgiften består i att undanröja Stalin och andra av partiets och regeringens ledare”.

Allt det bestialiska agg och hat dessa personer kunde uppbjuda var riktat mot vårt partis ledare, mot Centralkommitténs Politbyrå, mot kamrat Stalin och hans ärorika kampbröder.

Det är på dem, med kamrat Stalin i spetsen, som huvudbördan av kampen mot den sinovjevsk-trotskistiska illegala organisationen vilat. Under deras ledning, under ledningen av kamrat Stalin – den geniale verkställaren och skyddaren av Lenins testamente – har den kontrarevolutionära

trotskistiska organisationen krossats. Under deras ledning har den trotskistiska kontrarevolutionen i förbittrade strider blivit slutgiltigt och i grund slagen.

Under striderna mot den trotskistiska kontrarevolutionen har kamrat Stalin utarbetat och konsekvent genomfört den leninska läran om socialismens uppbyggande i vårt land samt väpnat arbetarnas och kollektivbrukarnas miljonmassor med denna lära.

Det är därför som trotskisterna och sinovjevsmännen liksom även de andra vanvettiga kontrarevolutionära elementen koncentrerat alla krafter, sitt hat och sitt raseri mot socialismens, mot vårt partis ledare. Därför skrev Trotski i mars 1932 i ett anfall av kontrarevolutionärt raseri ett öppet brev med uppmaningen att "röja Stalin ur vägen" (detta brev blev funnet i ett hemligt fack i Goltzmanns resväska och är lagt till handlingarna som indicium).⁹

Denna gemena uppmaning riktade Trotski ändå öppenhjärtligare till en rad av sina utländska lärjungar, vilka han värvade som mördare för att skicka dem till Sovjetunionen med uppgift att organisera terrordåd och attentat mot vår sovjetstat och vårt partis ledare. Den anklagade Fritz David har här utförligt berättat härom. Han meddelade, hur han i november 1932 hade ett samtal med Trotski och hur Trotski under detta samtal yttrade ordagrant följande: "Nu finns det ingen annan utväg än att med våld avlägsna Stalin och hans anhängare. Terror mot Stalin – det är den revolutionära uppgiften. Den som är en revolutionär, han darrar inte på handen". (Band VIII, bl. 62.) I detta syfte sysslade Trotski med att välja exalterade personer och intalade dem, att de skulle utföra denna kontrarevolutionära handling som något slags "historisk mission".

Berman-Jurin har här uppgivit, att Trotski systematiskt och upprepade gånger yttrat: "Till dess Stalin med våld blivit röjd ur vägen, finns det ingen möjlighet att ändra partiets politik; i kampen mot Stalin får man inte rygga tillbaka för ytterligt gående medel – Stalin måste fysiskt tillintetgöras".

Fritz David och Berman-Jurin samtalade med Trotski beträffande mord på Stalin. De antog Trotskis uppdrag och vidtog en rad praktiska åtgärder för att utföra uppdraget. Är det kanske inte tillräckligt för att ådöma dem det strängaste straff som vår lag stadgar: arkebusering?

Fritz David, Berman-Jurin, Reingold, V. Olberg och själva I. N. Smirnov har i själva verket fullkomligt avslöjat Trotskis roll i denna sak. T. o. m. Smirnov, som envist nekar till att ha tagit någon som helst del i det trotski-sinovjevskas centrums terroristiska verksamhet, kunde inte annat än erkänna, att det var Trotskis son Sedov, som personligen inriktade honom på individuell terror mot sovjetstatens och SUKP(b)s ledare år 1931 och att denna inställning på terror bekräftades av Trotski år 1932 i de direktiv, som Gaven medförde från utlandet och överlämnade till Smirnov. Smirnov försökte att förmildra sitt eget svåra läge genom att påstå, att det direktiv om terror, som han fått av Sedov, skulle varit Sedovs personliga inställning. Men den förklaringen håller inte streck. Det är ju klart och tydligt för alla, att Sedov inte utgjorde någon auktoritet för Smirnov. Ter-Vaganjan och Mratjkovski har bekräftat det här och förklarat, att om de trott, att inställningen på terror utgått från Sedov, så skulle de ha spottat därpå från sjätte eller tolfte eller från en ändå högra våning.

Den anklagade Ter-Vaganjan, en av det förenade centrums huvudorganisatörer, har bekräftat, att Smirnov, då han var utomlands, verkligen av Trotski erhöll direktiv om övergång till terror. Ter-Vaganjan endast beslöjade sitt yttrande, då han inte nämnde ordet terror utan ersatte det med orden: "skarp kamp mot SUKP(b)s ledare". Senare måste likväl även han dechiffrera det och bekräfta, att det var fråga om direktiv, vars innehåll var terror och ingenting annat.

Slutligen har ni hört det vittnesmål, som avgavs av vittnet Safonova, vars konfrontation alla som var närvarande här i rätten väl säkert kommer ihåg. Safonova, vars sak med hänsyn till den fortsatta

⁹ Detta brev var i själva verket ett "öppet brev" till det sovjetiska kommunistpartiets CK, som publicerades i pressen. Hela brevet finns på svenska, tillsammans med en inledande som kommenterar just denna skrivning i rättegångsreferatet, se: [Öppet brev till CEK](#). – Red

undersökningen blivit avdelad till en särskild rättegång, har fullständigt bekräftat, att Smirnov erhöi direktiv om individuell terror av Trotski år 1931 genom Sedov och senare genom Gaven.

På grund av dessa uppgifter kan det anses vara fullkomligt fastställt, att det var just Trotskis direktiv om terrorn, som tjänade som grundval för utvecklingen av det förenade centrums terroristiska verksamhet. Trotskis direktiv om organisering av det förenade centrum och om övergång till terror godkändes av den trotskistiska illegala organisationen. Som ledare av blockets sinovjevskas del hade Sinovjev och Kamenjev kommit till samma idé och godkände även Trotskis direktiv som grundval för det förenade centrums och den illegala organisationens aktioner.

Dessa förhårdade ärkefiender kunde inte lugnt åse, hur välståndet ökade för vårt folk och vårt land, som slagit in på socialismens breda väg.

Sovjetunionen segrar, Sovjetunionen bygger upp socialismen, i Sovjetunionen triumferar socialismen. Så mycket starkare är deras hat mot Centralkommittén, mot Stalin och regeringen, som landet har denna seger att tacka för och som är landets stolthet.

I sin mörka illegalitet slungar Trotski, Sinovjev och Kamenjev ut den nedriga maningen: röja ur vägen, mörda! Det illegala maskineriet träder i funktion, knivar vässas, revolverar laddas, bomber tillverkas, falska dokument tillverkas, falska dokument skrivas och fabriceras, det knyts hemliga förbindelser med den tyska politiska polisen, man ställer ut poster, övar sig i skjutning och till sist skjuter man och mördar.

Här är det viktigaste! Kontrarevolutionärerna inte endast drömmer om terror, de inte endast smider planer till en terroristisk sammansvärjning eller till terroristiska attentat, de inte endast förbereder sig till dessa nedriga brott, utan de utför dem, de skjuter och mördar!

Det viktigaste i denna process består däri, att de omsatte sin kontrarevolutionära idé i kontrarevolutionär handling, sin kontrarevolutionära teori i kontrarevolutionär terroristisk praktik: de inte endast talar om att skjuta, utan de skjuter och mördar!

Här är det viktigaste. De mördade kamrat Kirov, de beredde sig att mörda kamraterna Stalin, Vorosjilov, Kaganovitj, Ordsjonikidse, Sjdanov, Kosior och Postysjev. Det är därför vi går till rätta med dessa personer, dessa organisatörer av hemliga mord, dessa patenterade mördare.

Och därför kräver vi att de blir strängt dömda, så som vår sovjetlag fordrar, dömda så, som vårt socialistiska samvete kräver.

Mord – det är hela ”programmet” för dessa personers inrikespolitik.

Och utrikespolitiken?

Här skymtar skuggor från andra sidan graven, här får ”Clemenceaus teser” nytt liv, här sticker ånyo den trotskistiska bockfoten fram.

Det egenhändiga brev av Trotski, som Dreitzer fick, bestod av tre korta punkter: 1. röja Stalin och Vorosjilov ur vägen; 2. forcera arbetet på att organisera celler inom armén; 3. i händelse av krig utnyttja varje motgång och eventuell förvirring till att rycka till sig ledningen.

Det är en öppen inställning på nederlag.

Det är samma gamla Clemenceaus tes, bara i en ny upplaga, redigerad av det trotski-sinovjevskas terroristiska blockets förenade centrum.

Fritz David uttalade under rannsakningen och bekräftade här inför rätten (det står i fullkomlig överensstämmelse både med ett antal historiska dokument, med de andra anklagades uttalanden och med själva det väsentliga i den uppgift, som Trotski, Sinovjev och Kamenjev ställt sig), att Trotski vid ett av sina samtal med honom frågade: ”Vad tror ni, kommer detta missnöje att försvinna i händelse av krig med Japan?” (Han talade om det missnöje, som enligt hans mening existerade här i landet.) ”Nej, tvärtom – sade Trotski – under sådana förhållanden kommer de mot sovjetregimen fientligt sinnade krafterna att försöka sluta sig samman, och i sådant fall blir det vår uppgift att

förener dessa missnöjda massor och ställa oss i spetsen för dem, att väpna dem och föra dem emot de härskande byråkraterna.” (VII bandet, bl. 61.)

Detsamma upprepade Trotski i ett brev år 1932 (tydligt är det en fix idé hos honom) samt i ett samtal med Berman-Jurin.

”I samband med det internationella läget under denna period – uttalade Berman-Jurin – påpekade Trotski för mig, att upplösningen av våra stridskrafter vore en särskilt viktig uppgift, emedan i händelse av krig mot Sovjetunionen väldiga massor komme att inkallas till armén.” Trotski och trotskisterna jämte sinovjevsmännen ansåg det vara lätt att bearbeta dessa massor. ”Trotski sade mig ordagrant – tillade Berman-Jurin – vi kommer att försvara Sovjetunionen i det fall, att den stalinska ledningen störtas.” (IV bandet, bl. 100.)

Sådant är programmet för deras utrikespolitik!

Men kanske är allt detta inbillning? Kanske har Fritz David och Berman-Jurin här inlåtit sig på fantastiska historier? Kanske alltsammans är dikt, påhitt, ansvarslöst prat av de anklagade, som försöker att säga så mycket som möjligt mot andra för att förmildra sitt eget öde? Nej! Det är ingen inbillning, inga fantasifoster! Det är sanning! Vem har inte reda på, att Trotski tillsammans med de här på de anklagades bänk sittande Sinovjev och Kamenjev för några år sedan proklamerade ”Clemenceaus tes”, d. v. s. talade om att man i händelse av krig måste vänta, tills fienden befinner sig på 80 kilometers avstånd från Moskva, för att då resa vapen mot sovjetregeringen och störta den. Det är ju ett historiskt faktum. Det kan man inte komma ifrån. Just därför måste man erkänna, att Berman-Jurins och Fritz Davids uppgifter i denna del överensstämmer med verkligheten.

Sådant var programmet för dessa personers ”utrikespolitik.” Enbart för ett sådant program hänger vårt sovjetfolk förrädarna i första bästa port! Och det har de förtjänat!

Dubbelpolitik, bedrägeri och provokation är trotskisternas och sinovjevsmännens huvudmetod.

Låt oss nu se på de metoder, som dessa personer tillämpat.

Det är kanske en av de skamligaste sidorna i deras skamliga förbrytarverksamhet.

I överensstämmelse med det trotski-sinovjevskas illegala blockets ”principiella” linje, som gick ut på att rycka till sig makten med hjälp av alla tillgängliga medel, praktiserade deltagarna i detta block i stor utsträckning dubbelpolitik som huvudmetod i sitt förhållande till partiet och regeringen. De utvecklade denna dubbelpolitik till ett system, som varje Aseff och Malinovski i alla hemliga poliser med deras spioner, provokatörer och diversanter skulle kunna avundas dem.

Reingold har förklarat, att Sinovjev år 1933-34 mellan fyra ögon meddelade honom – och nu under processen har Sinovjev bekräftat det inför hela världen – att den ”praktiska huvuduppgift, som deras illegala organisation nu står inför, består i att bygga upp det terroristiska arbetet så konspirativt, att man på intet sätt komprometterar sig”.

Är det kanske en överdrift? Naturligtvis inte. Det vad Reingold sade, motsvarar tingens logik.

”Vid rannsakingen är det viktigaste – lärde Sinovjev sina medbröder – att förneka varje den ringaste förbindelse med organisationen och argumentera med att terrorn är oförenlig med bolsjevikmarxisternas åsikter.” (XXVIII bandet, bl. 112.)

Trotski har även i sin tur rekommenderat, att i fall ett terroristdåd utförts, borde man ta avstånd från den trotskistiska organisationen och inta en liknande hållning, som socialistrevolutionärernas Centralkommitté på sin tid intog gentemot fru Kaplan, som sköt på Vladimir Iljitj Lenin. Vi vet, vad det innebär. Vi minns, att efteråt, sedan Kaplan avfyrat sin förrädarkula mot Lenin, utsände socialistrevolutionärernas Centralkommitté ett flygblad, där det kategoriskt förklarades, att partiet inte deltagit i den terroristiska handlingen. Trotski, Sinovjev och Kamenjev har gjort denna taktik till sin.

Sinovjev sade: ”Vi beträdde den omsorgsfullt genomtänkta och djupt konspirativa sammansvärjningens väg, vi ansåg oss vara marxister och med formeln ”upproret är en konst” i minnet, omformade vi den efter vårt sinne och förklarade, att ”sammansvärjningen mot partiet, mot Stalin är en konst”.

Här på de anklagades bänk sitter mästarna i denna ”konst”. Jag vill inte påstå, att mästarna är av god halt. Underhaltiga mästare är de! Men likväl förmådde de utföra sin nedriga gärning. Vari bestod då deras ”konst”? Den bestod främst i att med alla medel maskera sin verkliga förbrytarfysionomi.

Möjligen är detta ett av de markantaste exemplen i historien, där ordet maskering verkligen erhåller sin sanna betydelse: dessa personer skylde sina ansikten med masker och framställde sig som ångerfyllda syndare, vilka brutit med sitt förflutna och tagit avstånd från sina gamla förvillelser och fel, som växt över i förbrytelser.

Det är karakteristiskt att just under denna period, då det förenade trotski-sinovjevsk centrum allra mest aktiviserade sin verksamhet, när den terroristiska verksamheten nådde sin högsta utveckling och, stegrad genom det förrädiska skottet mot kamrat Kirov, närmade sig sin fulländning – att Sinovjev just under denna period vände sig till partiets Centralkommitté med ett ångerfullt brev. Brevet var daterat den 8 maj 1933, d. v. s. under de allra ivrigaste förberedelserna till terrordåd, och här tar Sinovjev avstånd inte bara från alla sina gamla fel, utan bedyrar även hycklande sin hängivenhet för socialismen och för partiet.

Under samma dagar, som han förberedde det förrädiska slaget mot partiets eget hjärta, förberedde ett terrordåd mot kamrat Stalin, avslutade denna brottsling, som i likhet med de andra här sittande förlorat de sista mänskliga dragen, sitt brev med följande ord: ”Jag ber er tro, att jag säger sanningen och ingenting annat. Jag ber er återupptaga mig i partiets led och ge mig möjlighet att arbeta för den gemensamma saken. Jag ger mitt ord som revolutionär på att jag kommer att vara partiets hängivnaste medlem och göra allt vad möjligt är för att åtminstone till någon del utplåna min skuld inför partiet och dess Centralkommitté.” Vi vet nu, vad dessa ord är värda, vi vet att Sinovjev gjorde allt som var möjligt för att skada partiet och det socialistiska uppbyggets sak i vårt land, hela den internationella kommunistiska rörelsens sak.

Den 16 juni 1933 publicerade han i ”Pravda” artikeln ”Två partier”. Han publicerade i vårt partis huvudorgan en artikel, vari han på allt sätt försöker betyga sin hängivenhet för partiet, dundrar mot opportunisten och sjunger halleluja över de segrar partiet vunnit.

Det var den 8 maj och den 16 juni, d. v. s. sommaren 1933. Och samma sommar under samma år 1933 ger Sinovjev – som det nu blivit exakt fastställt – på ett sammanträde av det trotski-sinovjevsk centrum Bakajev i uppdrag att ta itu med det praktiska utförandet av terrorn.

Sinovjev kände sig här kränkt av Smirnov, då denne förebrädde honom för att han inte talade sanning. Smirnov själv har inte sagt ett enda sant ord här, men han beskyller Sinovjev för lögn. Sinovjev kände sig kränkt och förklarade, att skillnaden dem emellan ligger däri, att han ”fast och oförbehållsamt beslutat sig för att i denna sista minut säga hela sanningen, medan Smirnov tydligen fattat ett annat beslut”.

Kamrater domare, jag tillåter mig att varna er för detta Sinovjevs påstående. Tro honom inte, när han säger att han här verkligen oförbehållsamt säger hela sanningen.

På processen i Leningrad den 15-16 januari spelade Sinovjev och Kamenjev inte alls illa en av scenerna i deras perfida menedarmaskering. I sina uttalanden (vid rättens sammanträden den 15-16 januari 1935) ville Kamenjev framkalla intrycket av en fiende, som slutgiltigt och uppriktigt nedlagt vapnen och lagt fram allt vad han hade på hjärtat mot regeringen och partiet. Han påminde då om någon episod, när Sinovjev skulle ha hemlighållit någonting ur samtalen med Trotski. Med patos och ”oförfalskad” indignation klandrade Kamenjev Sinovjev för att han inte sagt hela sanningen, då han förteg detta faktum.

Men samtidigt försökte samma Kamenjev och samma Sinovjev bedra oss, bedra domstolen och hela landet genom att bevisa, att de inte hade någonting att göra med mordet på Sergej Mironovitj Kirov. Precis likadant som nu, bokstavligen med samma ord som i går bedyrade Sinovjev och Kamenjev då, att de sade hela sanningen. Man kan säga, att processen den 15-16 januari 1935 var ett slags repetition för Kamenjev och Sinovjev till den nuvarande processen, vilken de kanske inte hade väntat sig men som de, lika litet som sitt öde, kunnat undgå.

Jag skall senare återkomma till dessa ”anmärkningsvärda” uttalanden vid processen i Leningrad, nu nämner jag dem endast för att varna er – och genom er och domstolen även hela landet – inte endast mot Kamenjev och Sinovjev, utan även mot alla andra tvetalare, förrädare och bedragare, vilka tyvärr ännu finnes inom våra led och vilka talar om sin ånger, tar avstånd och maskerar sig för att så mycket bättre kunna organisera ett slag i ryggen på vårt parti, vårt land och vårt stora verk.

Inte det ringaste förtroende får man skänka dessa patenterade och förhårdade bedragare!

De inser även själva, att de inte förtjänar det. Vid förhöret med Sinovjev frågade jag honom: ”Och nu säger ni hela sanningen?”

”Nu säger jag oförbehållsamt hela sanningen”, svarade Sinovjev.

Men var finns väl bevisen för att man kan tro dem, då de överträffat alla begrepp om mened, bakslughet, trolöshet, bedrägeri och förräderi?

Sinovjev gick så långt i perfiditet, att han efter mordet på Sergej Mironovitj Kirov sände in en nekrolog till ”Pravda”. Det enda som han här hade att säga med anledning därav var: ”Nekrologen blev, så vitt jag minns, inte tryckt.” Och det var allt.

Här i min hand håller jag denna nekrolog. Den är, så vitt jag inte misstar mig, daterad av Sinovjev antingen den 4 eller 7 december, antagligen den 4 december.

Denna åt Kirov ägnade nekrolog har ni, Sinovjev gett följande överskrift: ”En människa – en fyrbåk.” Hur inledde ni er nekrolog, som ni avsett för pressen och som följaktligen skulle komma att bli hela vår offentlighets tillhörighet?

”Man kan iaktta det under alla 17 år av vår revolution, i varje ögonblick, när fienden skickligt tillfogade bolsjevikerna ett eller annat slag . . . Så var det, när fienden lyckades tillfoga oss ett kännbart slag på inbördeskrigets slagfält, så var det . . .” o. s. v., o. s. v.

Och vidare skrev Sinovjev:

”Partiets smärta är hela folkets, alla Sovjetunionens folks smärta. Partiets sorg är hela det väldiga landets sorg . . . Hela folket förnimmer den smärtsamma förlusten.”

Det är sant, att hela landet greps av smärta över förlusten och av förbittring över det förrädiska skottet. Denna känsla omfattade verkligen hela landet, både små och stora.

Men vad har ni med det att göra?

”Det brottsliga mordet på Sergej Mironovitj Kirov har i sanning försatt hela partiet, hela Sovjetunionen i svallning.” ”Förlusten av denna älskade, dyra människa förnams av alla som förlusten av en deras egen, närmaste, gränslöst kära.”

Så har ni, anklagade Sinovjev, skrivit i denna förfärliga och skändliga artikel!

Varför, anklagade Sinovjev, förlorade partiet den oss närastående och gränslöst kära S. M. Kirov?

Partiet förlorade denna oss dyrbara människa emedan ni, anklagade Sinovjev, mördade Kirov, ni mördade honom med edra egna händer, fläckade av Kirovs blod!

”Partiets älskade son” – skrev ni. Vilken fräck hädelse!

”En son av arbetarklassen – det var denna människa, denna fyrbåk”, ”vår dyre, djupsinnige, starke . . . det var omöjligt att inte tro på honom, man måste älska honom, måste vara stolt över honom.”

Så skrev Sinovjev och överskred därmed alla cynismens gränser!

Han älskade denna människa, var stolt över honom och mördade honom! Skurken, mördaren begråter sitt offer! Var och när har någonting liknande skett!

Vad skall man säga och vilka ord skall man välja för att uttömma allt det nedriga och avskyvärda i detta faktum: Gäckeri! Trolöshet! Dubbelpolitik! Perfiditet!

Ni, just ni, Sinovjev, släckte med er skurkaktiga hand denna fyr. båk, och så började ni offentligen och hycklande slita er i håret för att lura människorna.

Vem mördade ni? Ni mördade en präktig bolsjevik, en flammande tribun, en människa som var farlig för er, som offervilligt kämpade för Lenins testamente och därjämte mot er. Ni mördade denna människa genom ett sekundsabbot skott av Nikolajevs nedriga hand, och två-tre dagar efteråt skickar ni en artikel till "Pravda" och skriver om "den slocknade fyrbåken". Var skall man väl finna ord för att bedöma denna nedriga excess! Jag är inte i stånd att finna dessa ord i mitt lexikon!

Vi övergår till Kamenjev – den s. k. sinovjevgruppens andra stödjepelare, denne hycklare "i åsnehud", om vilket han själv talade på partiets XVII kongress.

Jag ber rätten rikta uppmärksamheten på några artiklar av Kamenjev, publicerade år 1933. Dessa artiklar skrev Kamenjev nästan samtidigt med Sinovjev efter ömsesidig överenskommelse. Kamenjev publicerar i "Pravda" en artikel, vari han, precis som Sinovjev, avsäger sig sina förvillelser och brännmärker sina fel, vari han säger, att "oppositionens viktigaste figur blev en person, som under årtionden bekämpat Lenin" o. s. v., o. dyl. "Det är klart – skrev Kamenjev i denna artikel den 25 maj 1933 – att motståndet mot den av kamrat Stalin ledda politiken utgick från samma förutsättningar, vilka i oktober 1917 tvang medlemmar av partiet att framträda som motståndare till Lenins politik." Gråtande och stönande bemödar sig Kamenjev att bevisa att han brutit med sina gamla vänner samt slutar sin artikel med uppmaningen att avstå från varje motstånd, som stör det socialistiska uppbyggets sak.

Det var i maj 1933. Men på sommaren 1933, sedan Kamenjev och Sinovjev återvänt från förvisningen, hölls i Sinovjevs våning ett sammanträde av det trotski-sinovjevsk centrum, där man rådslog om organiserandet av terrordåd mot partiets och sovjetmaktens ledare.

Tillfrågad härom inför rätta yttrade sig Kamenjev mycket kort. Mellan oss försiggick en dialog, som jag tillåter mig att återge. Jag frågade:

"Hur bedömer ni edra artiklar och förklaringar, vilka ni skrev år 1933 och vari ni uttalade er hängivenhet för partiet. Bedrägeri?"

Kamenjev: Nej, värre än bedrägeri.

Vysjinski: Trolöshet?

Kamenjev: Värre!

Vysjinski: Värre än bedrägeri, värre än trolöshet – kan ni finna ordet. Förräderi?

Kamenjev: Ni har funnit det!"

Han sade vidare, att det inte endast var efter överenskommelse med Sinovjev han gjorde det, utan att dessa hans handlingar var avsedda att realisera en i förväg utarbetad plan för maktövertagandet, vilken var förenad med nödvändigheten att vinna förtroende.

En liten detalj, vilken har en viss betydelse för fastställandet av den anklagade Kamenjevs moraliska och om ni så vill ideologiska nivå, för karakteristiken av de intressen han hade under denna tid, karakteristiken av några av hans sedliga utgångspositioner.

Jag tillåter mig att åberopa mig på en liten bok av Macchiavelii (I bandet). Den utgavs år 1934 av förlaget "Academia", vars ledare Kamenjev då var, och var försedd med ett förord av Kamenjev. En mycket intressant bok. Den är skriven på 1500-talet. Författaren har skrivit boken för en furste,

vilken han lärde vetenskapen att styra staten i överenstämmelse med sina furstliga intressen. Macchiavelli skrev: ”Ni bör veta, att man kan kämpa på två sätt: det ena kampsättet är lagarna, det andra styrkan: det förra sättet är människan eget, det senare djuret.

Men då likväl det förra mycket ofta inte är tillräckligt, så får man tillgripa det senare. Fursten måste besitta både djurets och människans natur.”

Detta har fallit Kamenjev mycket i smaken, och i det korta förordet till denna bok har han skrivit följande intressanta ord: ”En den politiska aforismens mästare och en glänsande dialektiker . . .” (Denna Macchiavelli är enligt Kamenjev en dialektiker! Denna durkdrivna bov skall vara en dialektiker!) ... ”En den politiska aforismens mästare . . .” Snygg aforism! Macchiavelli skrev: ”Att handla med lagarnas hjälp är människan eget – med styrkans hjälp är djuret eget. Följ denna bestialiska politik, och du kommer att vinna dina syften”, säger Macchiavelli. Och detta kallar den anklagade Kamenjev ”mästerskapet i politisk aforism”.

Låt oss höra, vad Kamenjev skriver i fortsättningen: ”. . . en dialektiker, som ur sina iakttagelser hämtar den fasta övertygelsen, att alla begrepp och kriterier om gott och ont, om tillåtet och otillåtet, om lagligt och brottsligt är relativa . . .” Enligt Kamenjev är tydligen även detta dialektik: den nya ”marxistiska” förklaringen av dialektiken enligt Macchiavellis exempel består i att blanda ihop brottsligt och icke-brottsligt, lagligt och olagligt, gott och ont.

”Macchiavelli – skrev Kamenjev år 1934 – gjorde av sin traktat en ifråga om skärpa och uttrycksfullhet häpnadsväckande katalog av regler, vilka den med honom samtida regenten måste låta leda sig av för att erövra makten, behålla den och segerrikt motstå alla attentat mot den.” Ni hade en bra lärare, Kamenjev, men (och häri måste man göra er rättvisa) ni har överträffat er lärare.

Ni skriver vidare i förordet: ”Det är ännu långt ifrån någon maktens sociologi, men ur detta recept framträder förträffligt de bestialiska dragen i kampen om makten i slavägarnas samhälle, baserat på den rika minoritetens herravälde över den arbetande majoriteten.”

Så är det också. Men ni ville överföra dessa slavägarna värdiga kampmetoder och kampprinciper till vårt samhälle och tillämpa dem mot vårt samhälle, mot socialismen. ”Så skapade – skriver ni – denne sekreterare för de florentinska bankirerna och deras sändebud vid det påvliga hovet med eller mot sin vilja en projektil av väldig sprängkraft, vilken under århundradens lopp har oroat de härskandes sinnen . . .” Ni, Kamenjev, har överfört dessa Macchiavellis regler, utvecklat dem ända till den största principlöshet och moral-löshet, moderniserat och fulländat dem.

Kamrater domare, jag ber er inte att betrakta denna bok som ett av bevisen i denna rättssak. Jag opererar inte alls med boken för att bevisa de anklagades skuld till de förbrytelser, som de är anklagade för. Jag har helt enkelt ansett det vara nödvändigt att skänka denna omständighet några minuters uppmärksamhet för att påvisa den ideologiska källa, ur vilken Kamenjev och Sinovjev vid denna tid hämtade sin näring, dessa personer, som även nu under processen försöker bibehålla den ädla uppsynen av marxister, vilka förmår tänka och argumentera i överensstämmelse med marxismens principer.

Sluta upp med denna narraktiga komedi! Blotta då äntligen och fullständigt edra verkliga ansikten! Här talar Kamenjev om Macchiavellis bok som om en projektil med väldig sprängkraft. Tydligen ville Kamenjev och Sinovjev använda sig av denna projektil för att spränga även vårt socialistiska fosterland i luften. De räknade fel. Och ehuru Macchiavelli i jämförelse med dem är en valp och en lantlig tölpa, så var han likväl deras andliga lärare. Ni gjorde ”macchiavellismen” och Aseffsystemet till källan för er verksamhet och edra förbrytelser. Det har nu blivit avslöjat av Sinovjev och Kamenjev själva: mord, svek, trolöshet och maskering var avgörande huvudmetoder i er brottsliga verksamhet.

I går erkände Sinovjev och Kamenjev öppet, om än cyniskt, att just detta ingick i planen för deras verksamhet. Härom har Reingold och även andra av de anklagade här talat, och jag tror, att dessa metoder blivit tillräckligt och uttömmande karakteriserade genom det material jag framlagt. I det

jag sammanfattar resultaten av denna del av mitt tal kan jag säga, att det trotski-sinovjevska centrum var organiserat på terroristisk basis och hade ett eget program, visserligen ett mycket primitivt och enkelt program, som kan uttryckas i några få ord och för vars utarbetande man inte ens hade behövt öda bort de två timmar, som de anklagade själva här med förakt talade om. Programmet för deras inrikespolitik inskränkte sig till mord, programmet för deras utrikespolitik till nederlag för Sovjetunionen i kriget, och deras metod till trolöshet, svek och förräderi.

Trotskisternas och sinovjevmännens kontrarevolutionära terroristiska verksamhet är fullständigt bevisad.

Jag övergår till andra delen av mitt anklagelsetal, till det s. k. förenade centrums praktiska verksamhet och till karakteristiken av var och en av de anklagades roll i den brottsliga sammansvärjningen mot sovjetmakten.

Det råder intet tvivel om, att sammanslagningen av de sinovjevska och trotskistiska kontrarevolutionära grupperna, vilken ägde rum hösten 1932, genomfördes och befästes på basis och på grundvalen av det ömsesidiga erkännandet av terrorn som det enda och avgörande medlet för kampen om makten, den kamp som då var både trotskisternas och sinovjevmännens grund- och huvuduppgift.

Det fanns en organisation, en illegal, kontrarevolutionär, terroristisk grupp. Den existerade och verkade. Hur än Smirnov här försökt bestrida det, så skall det inte lyckas honom att vederlägga det. Fakta är alltför starka, det finns alltför många uppgifter, vilka tillåter oss, åklagarmakten, att med allt skäl påstå att en sådan illegal, kontrarevolutionär trotski-sinovjevsk grupp fanns; att denna terroristiska organisation blivit bildad; att den bildades just som en terroristisk grupp; att den utvecklade sin verksamhet just som terroristisk verksamhet; att den förberedde terroristiska attentat och att den också, till vår största olycka och fasa utförde ett av dessa attentat – det skändliga mordet på Sergej Mironovitj Kirov den 1 december 1934. Det är det ohyggligaste av de brott, som denna organisation lyckades utföra.

I januari 1935 dömde vi ”Moskvacentrum” i samband med rättegången mot det s. k. ”Leningrad-centrum”, vilken ägde rum kort förut, två veckor tidigare, och varvid L. Nikolajev, Kotolynov, Rumjantsev, Sositski o. a. blev dömda och skjutna. Vi kände då ännu inte till alla de sanna och verkliga upphovsmännen, anstiftarna och deltagarna i detta ohyggliga illdåd. Vi befann oss då på rätt väg. Den av Folkkommissariatet för inrikes angelägenheter ledda undersökningen följde den riktiga och rätta vägen till avslöjande av detta brotts verkliga organisatörer, även om de bevis, som vi då förfogade över, inte gav oss möjlighet att direkt anklaga Kamenjev, Sinovjev, Jevdokimov och Bakajev för att ha organiserat, lett och utfört mordet.

I den dom, som avkunnades i målet mot det s. k. ”Moskvacentrum”, där Kamenjev, Sinovjev, Jevdokimov och några andra spelade huvudrollen, uttalades ifråga om deras roll endast, att de underblåste sina medskyldigas terroristiska stämningar, att de skapade den objektiva jordmån, ur vilken denna förbrytelse oundvikligen måste växa fram och i verkligheten också gjorde det.

Då rannsaknings- och åklagarmyndigheterna är absolut objektiva, reste de den gången inte åtal mot Kamenjev, Sinovjev, Jevdokimov och Bakajev för direkt anstiftan, direkt organisering av detta mord. I anklagelseakten sades, att deras direkta deltagande inte blivit fastställt genom rannsakingen. Alla uppgifter, som befann sig i rannsakningsmyndigheternas händer, tillät likväl att påstå, att dessa personer – Kamenjev, Sinovjev, Bakajev och Jevdokimov – stod i nära förbindelse med brottet och, som de själva då uttryckte sig, måste bära hela det moraliska och politiska ansvaret härför.

I överensstämmelse härmed fälldes i ”Moskvacentrums” sak en jämförelsevis mild dom över Kamenjev, Sinovjev, Jevdokimov och Bakajev, vilka endast berövades friheten.

Kamenjev, Sinovjev, Jevdokimov och Bakajev gjorde allt vad de kunde för att vanställa sakernas verkliga läge och dölja brottets verkliga organisatörer och deltagare. De försökte framställa saken

så, som om de inte haft sin hand med i denna smutsiga och nedriga sak. De talade i högravande stil om, att kontrarevolutionen valt dem till verktyg för sin brottsliga verksamhet. Det var inte de, som valt kontrarevolutionen till verktyg för sin kamp, utan kontrarevolutionen valde dem till sina redskap ...

Både Sinovjev, Kamenjev, Jevdokimov och Bakajev försökte på allt sätt bedyra och bevisa, att de inte kunde ha något annat ansvar än det moraliska och politiska för detta brottsliga mord, att de likväl vore fullständigt och ärligt beredda att bära detta ansvar samt erkände det riktiga och motiverade i anklagelsen mot dem inom dessa gränser.

Den 15-16 januari 1935 förklarade Sinovjev inför rätta: ”På de anklagades bänk sitter många av oss, över 15 personer med olika biografier. Det finns bland oss många, som deltagit i arbetarrörelsen under många år. Mycket har de gjort av förtroende till mig, och härför måste jag naturligtvis taga skulden ... På detta stadium ser jag min uppgift i att fullständigt, öppenhjärtligt och uppriktigt göra bot inför arbetarklassens domstol för vad jag insett vara fel och förbrytelse samt tala om allt, så att det en gång för alla blir slut därmed och med denna grupp ...”

Jag har redan sagt, att denna Sinovjevs förklaring var ett spel, en manöver, ett taktiskt drag.

Så betar sig vanligen kriminella förbrytare. Den som anklagats för mord och rån, erkänner endast rånet. Den som anklagats för rån, erkänner endast stöld. Den som anklagats för stöld, erkänner endast tjuvgömmeri. Det är kriminella förbrytares vanliga knep: inför svåra förbrytelser erkänner man sig skyldig endast till lättare förbrytelser. Det är en metod att sopa igen de verkliga spåren, i det man räknar på lättrogenheten hos folk, som i många fall, t. o. m. i kriminella saker tillåter sig att hysa förtroende till kriminella förbrytare.

Denna position hade också Sinovjev intagit. En liknande position hade också Kamenjev, Jevdokimov och Bakajev intagit – vilket de inte torde förneka. När de 1935 blev ertappade nästan på bar gärning, så förklarade de sig vara ansvariga för en ringare förbrytelse för att komma ifrån ansvaret, det verkliga ansvaret för den större förbrytelsen.

Sinovjev talade om ett ”öppenhjärtligt och uppriktigt” erkännande, men något sådant förekom inte. I verkligheten gjorde de allt för att inte utlämna sina medskyldiga i sovjeträttsskipningens händer, för att lämna några reserver, så att dessa reserver i ett lämpligt ögonblick skulle kunna sättas i gång och riktas mot vårt parti, mot vårt lands ledare.

Det ger också en förklaring till Sinovjevs, Kamenjevs, Jevdokimovs och Bakajevs position på processen i Leningrad den 15-16 januari 1935. ”Det är riktigt – sade Sinovjev – att man dömer oss på objektiva grunder”. Han sade, att det var många personer, som då satt tillsammans med honom på de anklagades bänk, vilka han inte kände. Sinovjev skulle således inte ha känt varken Jevdokimov, Gertik, Kamenjev eller Sahov

Sinovjev sade, att de subjektivt var arbetarklassen ”hängivna”. Sinovjev tillät sig då t. o. m. att påstå, att både han och hans 15 medskyldiga subjektivt skulle ha varit arbetarklassen hängivna och inte velat beträda kontrarevolutionens väg, men objektivt blev resultatet det motsatta. Varför blev resultatet det motsatta. Det kan inte vara så, och någonting sådant förekommer inte. När resultatet objektivt verkligen blev sådant, så är det endast därför, att er, anklagade Sinovjevs, subjektiva hängivenhet för arbetarklassen var falsk och rutten. Vad tänkte ni på, när ni höll detta tal? Jag ber er tala om även det i ert försvarstal.

Det var inte endast med agg ni väpnade er mot sovjetstaten, utan även med eldvapen. Ni omsatte edra brottsliga avsikter i praktiken. Ni talade själv om dubbelpolitik, men samtidigt talade ni så för att dölja, att ni även i detta ögonblick fortsatte er dubbla politik.

Ni sade: ”Jag är van att känna mig som en ledare, för mig personligen spelade just detta moment en väldig roll”. Ni sade: ”Jag är van att känna mig som en ledare, och det är självklart, att jag måste veta allt. När jag blev avlägsnad från ledningen, så var det antingen en orättvisa eller ett miss-

förstånd eller endast för några månader. Detta är inte ett rättfärdigande, men jag talar om allt vad jag verkligen tänker och därmed drar jag ut den sista taggen av de förbrytelser, som här rullas upp.”

”Den sista taggen” drog Sinovjev ut under Leningradprocessen. Nej, han drog inte ut den utan lämnade den, och inte en utan många, kvar i vårt socialistiska lands kropp för att fortsätta att förbereda och utföra de grövsta förbrytelser.

Ni sade: ” ... jag kunde inte tänka på annat: hur, jag utan en krets av eget folk omkring mig, utan att veta allt, utan att stå i de politiska händelsernas mitt o. s. v.?”

Det är en tanke som kvalde er – att det inte kan gå utan er – i det förflutna bestämdes edert läge av edra gärningar, liksom edert läge även nu bestämmas av edra gärningar. När vi kommer till frågan, om det fanns ett centrum eller inte, så säger ni: naturligtvis fanns det ett centrum ända till 1929. Ni försöker påstå, att det inte funnits något centrum under de senaste åren och att det i själva verket inte varit i verksamhet sedan 1929. Det är bedrägeri. Det gamla sinovjevskas centrum förvandlade sig till det trotski-sinovjevskas blockets förenade centrum. Det omformades och blev något förstärkt, ty det försiggick en konsolidering av några grupperingar. Sedan 1932 börjar det utveckla sin verksamhet i vidare utsträckning. 1933 visar det en särskild aktivitet, det förbereder en rad terrordåd och utför ett av dem år 1934.

Sinovjev sade: ”det var inte det centrum, som existerade åren 1926-1927”, och att han inte hade någon som helst förbindelse med detta centrum. Hur ställde Sinovjev då frågan om förbindelserna med Leningradcentrum? Han sade, ”det fanns en grupp, som bestod av Kotolynov, Mandelstam, Mjasnikov o. a.”. En stor roll spelade Kotolynov, om vilken Sinovjev skulle ha fått kännedom genom anklagelseakten över Kirovmordet.

Sinovjev ville göra troligt, att han lärt känna en av den leningradska terroristgruppens organisatörer först genom anklagelseakten.

Var det verkligen så? Nej, det var det inte. Sinovjev skickade Bakajev till Leningrad för att träda i förbindelse med Nikolajevs och Kotolynovs grupp, så att Bakajev skulle kontrollera hur Nikolajev, Kotolynov, Mandelstam o. a. förberedde brottet.

Här har vi återigen bedrägeri och lögn, återigen maskering!

”Vi sökte närma oss dem”. Trots all sin maskering måste Sinovjev redan år 1935 erkänna, att han sökte närma sig Kotolynov och Nikolajev och att han också gjorde det. Numera är det absolut exakt fastställt.

Sinovjev berättar, att han år 1932 sammanträffade med Levin, som 1935 blev skjuten med anledning av Kirovmordet, och han tillägger: ”Vi förde inga samtal om organisationsfrågor. Och det var inte heller särskilt nödvändigt: han förstod min halvkvädna visa, jag var en auktoritet för honom, och han var likaså en auktoritet för mig; jag visste, att denna man från de ledarlösa gruppen kommer att handla så, som vi säger”. Här har vi fortfarande en rad halva anspelningar och halva erkännanden, på vilkas grundval det senare, när man samlat en rad indicier, som fullkomligt avslöjade Sinovjev, blev möjligt att även få ett fullständigt erkännande av Sinovjev om hans deltagande i denna förbrytelse. Nu döljer Sinovjev inte ens den omständighet, som Bakajev i går här energiskt försökte förmildra.

Redan i januari 1935 erkände Sinovjev ifråga om ”Moskvacentrums” sak, att Vladimir Levin stod Bakajev särskilt nära. Men i går försökte Bakajev trubba av denna förtrolighet, trubba av den med hänvisning till, att han inte reste till Levin i Leningrad i konspirativa syften av terroristisk art, vilket dock just är möjligt endast om en sådan förtrolighet föreligger. Han försökte hela tiden säga: stryk orden ”i detta syfte” ur uttalandena och ur anklagelseakten. Nej, Bakajev, vi kommer inte att stryka det, det får inte strykas, ty ni reste ”i detta syfte” som mästare för dessa angelägenheter, dessa terroristiska angelägenheter, och ni reste inte av en händelse!

Varför skickade inte Sinovjev Reingold, inte Pikel och inte ens Jevdokimov? Varför valde Sinovjev just Bakajev till att föra underhandlingar med Leningradgruppen, den grupp, som skulle komma att

mörda Kirov? Svaret på denna fråga finner jag i Sinovjevs och delvis Bakajevs uttalanden på processen den 15-16 januari 1935. Sinovjevs val föll på Bakajev, emedan Bakajev var den, som hade de närmaste förbindelserna med Levin, representanten för sinovjevsmännen i Leningrad, ledaren för den illegala terroristiska organisationen i Leningrad, vilket han själv förklarat år erkänande inför Militärkollegiets domstol. Bekräftelsen härpå finner vi även i Sinovjevs uttalanden: "Bakajev var särskilt nära bekant med honom, han var en av huvudorganisatorerna av den partifientliga kampen i Leningrad..."

Endast den partifientliga – anklagade Sinovjev? Den sovjetfientliga kampen, den kontra-revolutionära kampen, en kamp, som till hela sitt väsen bar en påtaglig kontrarevolutionär, statsfientlig, sovjet-fientlig karaktär!

Sinovjev sade vidare: "Jag gav honom inga som helst uppdrag". Ja, vet ni, det är höjden av jesuitism. Det påminner om jesuitmunken som, när han blev tillfrågad: "har denna person passerat förbi här?" pekade med fingret i sin ärm och svarade, "här har han inte passerat förbi" ...

Ni hade ingen förbindelse med Levin, men ni hade denna förbindelse genom Bakajev. Bakajev reste på uppdrag av er. Och när ni sade: "Jag gav honom inga som helst uppdrag", så ljög ni således än en gång.

Det var inte endast Bakajev, som fullgjorde edra uppdrag. Ni alla – både Kamenjev och Sinovjev, hela edert centrum förde underhandlingar med Levin, Kotolynov, Nikolajev, Rumjantsev, Sositski, Mandelstam och en rad andra medlemmar av detta krossade och tillintetgjorda sinovjevband i Leningrad. Hela edert centrum kontrollerade, hur sinovjevbandet i Leningrad förberedde brottet och väntade med otålighet på att vårt partis trogna son, de leningradska bolsjevikernas ledare, den flammande tribunen Sergej Mironovitj Kirov äntligen skulle tillintetgöras. Och de väntade inte förgäves.

Sinovjev har här inför rätta erkänt, att han forcerade detta mord. Det brådsnade, han grep feberaktigt efter sådant folk som Nikolajev och Kotolynov för att så fort som möjligt utföra mordet. Önskan att övertrumfa de trotskistiska terroristerna var inte heller det sista motivet. Trotskisterna trängde på.

Sinovjev har erkänt, att även Smirnov skyndade på. Alla skyndade på. Trotskisterna handlade beslutsammare och mera energiskt än sinovjevsmännen. Sinovjev hade kännedom om att trotskistiska terrorister ankommit från utlandet. Och Sinovjev förklarade, att det var en "hederssak" – det är en skam att använda det ordet här – att utföra den brottsliga avsikten snabbare än trotskisterna kunde göra det! Detta förklarar Sinovjevs feberaktiga otålighet. Det var därför han varje dag väntade, att det förrädiska skottet äntligen skulle avlossas i Leningrad. Hela hans verksamhet bestod just i att så snabbt som möjligt och så framgångsrikt som möjligt utföra detta illdåd!

Så avtecknar sig Sinovjevs roll och uppträdande i denna sak.

När jag avslutar denna episod, skulle jag vilja ha ett svar rakt på av Sinovjev: övertar Sinovjev inte endast det moraliska ansvaret utan även hela det kriminella ansvaret, och därtill hela ansvaret för förberedelsen, organiserandet och utförandet av mordet på Sergej Mironovitj Kirov?

Sinovjev kommer naturligtvis att svara: "Ja". Annat kan han inte säga. Han sade det redan under processens första dag, då han möts av bevismaterialets järnkedja.

En nära nog analog position intog även Kamenjev vid samma process. Även Bakajev intog en likadan hållning. Kamenjev sade, att han inte visste att det fanns ett "Moskvacentrum". Han försökte spela ädel och sade att för så vitt detta centrum existerade och det nu är bevisat, så bär han ansvaret därför ...

Kamenjev säger alltså: jag visste inte, att det fanns ett centrum, men om det fanns, så visste jag det. Men Kamenjev visste, att det existerade ett centrum, han visste det faktiskt. Det är bevisat. Och det har nu blivit bekräftat genom nya bevis, vilka erhållits i samband med avslöjandet av en rad nya, i samma riktning arbetande förbrytarband. Dessa bevis har fullständigt kastat ljus över denna ohyggliga och förfärliga sak.

Även då försökte Kamenjev framställa sig som en politiskt förblindad person. Han sade: jag har blivit blind – 50 år har jag levat och inte sett detta centrum, där det visar sig att jag själv verkat, att jag deltagit med verksamhet och overksamhet, med tal och tystnad.

Vilken spiritualism, spiritualism och svart magi!

Även då uppfattade vi det som ett enkelt försök att med några lögnaktiga ord och falska resonemang dölja sanningen. Nu är alltsammans slutgiltigt avslöjat. Nej, Kamenjev hade inte blivit blind. Kamenjev såg och visste mycket väl, vad han gjorde. Han själv hade organiserat det, som försiggick omkring honom. Kamenjev var inte blind, ty han handlade både med tal och med tystnad. Med tystnad, när han underlät att säga: ”Handla inte”, ehuru han var förpliktad att säga det; och med tal, när han sade: ”Handla”, då kanske en del av hans yngre medhjälpare tvekade och vände sig till honom som sin auktoritet och lärare.

Kamenjev förklarade: ”Jag skulle vilja säga – inte för att rättfärdiga mig – jag mindes det inte förut, men nu minns jag, att Sinovjev en gång berättade mig, att Safarov varit hos honom och föreslagit honom något slags block. Jag sade, att jag inte komme att ta någon del i något slags block, emedan jag aldrig haft förtroende för denna människa. Det kan Sinovjev bekräfta. Jag var inte emot ett samtal. Jag hade ett samtal.”

Med vem hade ni samtal?

”Med Tolmasov och Sjatski”. Men Tolmasov och Sjatski är aktiva medlemmar av Leningrads sinovjevband som mördade Kirov.

Kamenjev hade samtal med Tolmasov och Sjatski, d. v. s. med två av Kirovmordets huvudorganisatörer. Kamenjev har således haft samtal med dessa, varvid samtalen fördes genom Bakajev. Men det har han försökt hemlighålla.

Kamenjev ville bevisa, att han inte kunde stå i något slags förhållande till terrorn, han ställde sig i pose och förklarade:

”Jag måste säga, att jag inte är feg till karaktären, men jag har aldrig inställt mig på väpnad kamp. Jag väntade alltid, att det skulle inträffa ett sådant läge, att Centralkommittén skulle bli tvungen att underhandla med oss, att maka ihop sig och ge oss plats ... Under de senaste två åren har inte sådana drömmar inställt sig, helt enkelt därför att jag inte är någon drömmare eller fantast. Vi har haft fantaster och äventyrare bland oss, men jag hör inte till den kategorin”.

Jag tror, att Kamenjev nu kommer att kvalificera sitt deltagande i denna sak litet annorlunda. Vad ställde sig Kamenjev för en uppgift: inställde han sig på väpnad kamp eller inte?

På den tiden sade han ”nej”. Nu, för två dagar sedan sade han ”ja”. Då sade han ”nej”, emedan han visste och såg, att vi ännu inte hade alla trådarna till denna ohyggliga förbrytelse i våra händer, emedan alla dessa trådar vid undersökningsmaterialets dåvarande tillstånd ännu inte var slutgiltigt avslöjade. Då sade han ”nej”. Nu, när allt redan är avslöjat, säger han ”ja”.

Ett karakteristiskt faktum! Det vittnar om, vilken stor, avgörande roll de personliga motiven spelat i Kamenjevs brottsliga ”arbete”. Kamenjev tänkte, att det måste komma en sådan tid, då Centralkommittén skulle maka ihop sig och ge honom plats. Men om den inte makar ihop sig? Och inte frigör någon plats åt honom? Då kommer han, Kamenjev, att vidtaga åtgärder för att denna plats skall bli fri.

Här har vi Kamenjevs hela logik och politik! En logik och en politik, vilka på intet sätt stämmer med hans förklaring, att han inte tillhör den kategori av folk, som han själv kallade äventyrare. Nej. Han tillhör tydligen denna kategori, liksom han även tillhör den andra kategorin: ”fantasterna”. Fantasi finns här inte så lite. Och önskan att omsätta denna fantasi i praktiken, i livet, i levande handling, om än medelst äventyrligheter, genom block med spioner, diversanter, hemliga polisens agenter och mördare samt genom direkta mord – den fanns i rikt mått förhanden. Det gick Kamenjev med på, därtill var Kamenjev redo.

Under Leningradprocessen yttrade han dessutom följande: ”Jag talar här inför bilderna av dessa socialismens stora byggmästare ...” Det bör observeras, att där även fanns ett med sorgflor omramat porträtt av kamrat Kirov. Kamenjev svor i rätten inför den av Kamenjev mördade Kirovs bild!

”... inför bilderna av dessa socialismens stora byggmästare förklarar jag mig vara en förbrytare, om jag inte har kraft att själv avträda från skådeplatsen (plats i ledningen. – Red. anm.) och taga med mig vem det vara månne.”

Lögn! Återigen hyckleri, bakslughet, mened, cynism!

Trotski-sinovjevskas centrum har mördat kamrat Kirov.

Jag ställde tidigare frågan: fanns det en organisation, har det trotski-sinovjevskas terroristiska centrum existerat? Jag svarar: ja, det har existerat, det uppstod år 1932. Det bestod av Kamenjev, Sinovjev, Jevdokimov, Bakajev, Smirnov, Ter-Vaganjan och Mratjkovski.

Detta centrum har existerat och, vad som är det viktigaste, det bildades på direkt anvisning av Trotski, Sinovjev och Kamenjev. Det bildades enligt Trotskis omedelbara direktiv om terrorn som det enda kampmedlet mot sovjetlandets ledning. Det bildades under ytterligt och strängt konspirativa förhållanden. I går hade vi tillfälle att iakttä en representant för denna Trotski-Sinovjevs-Kamenjevs konspirativa skola i den anklagade Golzmans gestalt. I Smirnovs person sitter en annan konspirator på de anklagades bänk. Centrum existerade och verkade; det inte endast tillämpade sådana metoder som direkt trolöshet, bedrägeri och förräderi, utan – som det nu blivit exakt fastställt – organiserade och upprättade hemliga förbindelser med de tyska fascisterna och kopplade samman med dem de tyska trotskisterna, använde sig av dessa i kampen mot vår ledning och utnyttjade deras förbindelser med den tyska Gestapo i Tukalevskis, P. Olbergs o. a. gestalt.

Jag anser det vara absolut bevisat genom de personliga uttalandena av bokstavligen alla anklagade, i denna del även av Smirnov, att detta centrum organiserades på terroristisk grundval, att centrum arbetade med terroristiska metoder och inte ratade de smutsigaste och mest cyniska kampmetoder. Jag anser det vara absolut bevisat, i att en rad terroristiska attentat i Ukraina, Moskva och Leningrad förbereddes av detta centrum. Och slutligen har detta centrum förberett och utfört mordet på Sergej Mironovitj Kirov i Leningrad.

Som jag redan sade, ingick mordet på Sergej Mironovitj Kirov i den allmänna plan över mord på sovjetstatens och SUKP(b)s ledare, vilken de sammansvurna förberedde. Det fastställdes för övrigt även genom Jevdokimovs uttalande. Jag ber rätten rikta sin uppmärksamhet på Jevdokimovs uttalande av den 10 augusti, där han säger, att mordet på Kirov utfördes på direkt anvisning av det trotski-sinovjevskas blockets förenade centrum, och där han säger, att Sinovjev år 1934 gav en direkt anvisning i denna sak. Även Bakajev har bekräftat det. Beslutet om organiseringen av mordet på Kirov fattades av Sinovjev, Kamenjev, Jevdokimov och Bakajev samt Trotskis representanter: Mratjkovski och Ter-Vaganjan.

I Jevdokimovs uttalanden, vilka jag nu syftar på, heter det, att Bakajev i början av november 1934, d. v. s. några dagar före Nikolajevs mord på Kirov i Smolny, sändes till Leningrad för att förbereda mordet och kontrollera förberedelserna till mordet. Bakajev sammanträffade personligen med Nikolajev, återvände till Moskva och avgav rapport härom till Jevdokimov, Sinovjev och Kamenjev, vilka, med tillfredsställelse noterade det gynnsamma förloppet av förberedelserna till det nedriga brottet samt började vänta på skottet. Bakajev gjorde Nikolajev och hans kompanjoner uppmärksamma på, att de måste avvakta Sinovjevs signal, att skottet i Leningrad måste avlossas samtidigt med skotten i Moskva och Kiev.

Allt detta har nu blivit bevisat av rätten. Må de anklagade ännu fördrista sig till att förneka det i sina försvarstal!

Efter ett långvarigt nekande under den förberedande rannsakingen gjorde Sinovjev en rad uttalanden, vilka jag nämnde ovan. En karakteristisk detalj. Redan hösten 1932 fick Bakajev i Sinovjevs och Kamenjevs villa (de hade en gemensam villa, som Kamenjev i förbigående sagt, en

gång kallade källan till sin olycka) uppdraget att förbereda ett terrordåd mot kamrat Stalin och Karev mot kamrat Kirov. Sedan ändrade sig likväl läget, emedan Karev blivit häktad och Kamenjev och Sinovjev befann sig i förvisning.

Så kom året 1933 – det år, då de terroristiska stämningarna levde upp och det trotski-sinovjevsk centrum återupptog sin verksamhet. Och redan nu får Bakajev sitt uppdrag och man börjar vidtaga den grundliga förberedelsen till mordet på kamrat Kirov.

Kamenjev säger: ”Jag visste inte, hur förberedelsen praktiskt försiggick, ty det var inte jag utan Sinovjev, som utövade den praktiska ledningen av den terroristiska handlingens organisering”. Anklagade Kamenjev, kände ni till att Bakajev reste till Leningrad för att kontrollera förberedelsen där? Ja, det gjorde ni. Visste ni, att Bakajev, sedan han företagit kontrollen och övertygat sig om att allt gick bra, återvände till Moskva och avgav rapport till er om förberedelsernas förlopp? Ja, det visste ni. Hur kan ni då efter allt detta tillåta er att säga, att ni inte tog någon praktisk del i Kirov-mordets utförande! Ert försök att vältra allt över på Sinovjev är helt enkelt undermåligt.

Kamenjev säger: ”det blev beslutat att mörda” och tillfogar: ”jag anslöt mig till detta beslut”. Är det då inte praktiskt utförande?

Vid rannsakingen nekade Bakajev ihärdigt och bestred, att han spelat någon roll vid förberedelsen av Kirovmordet. Han blev överbevisad av Karev, som påminde om en rad fakta, och därefter avlade även Bakajev bekännelse. Det är just med hänsyn till Bakajevs fullständiga bekännelse, som jag avstått från att höra Karev inför rätta. Sergej Mironovitj Kirov mördades av Nikolajev, Kotolynov och deras grupp. Men vem har dessutom mördat? Jag frågade Sinovjev: när organiserades det förenade centrum? Sinovjev svarade: sommaren 1932. Jag frågade: under vilken tid har det varit i verksamhet? Sinovjev: faktiskt ända till 1936.

Vid denna fråga skulle jag vilja uppehålla mig utförligare. 1932-1933 befann sig Kamenjev och Sinovjev i förvisning, men centrum arbetade. Som bekant, var inte heller Smirnov fri 1934, han häktades den 1 januari 1933, men centrum arbetade. Även Sinovjev bekräftar, att centrum var i verksamhet. Jag drar den slutsatsen, att när centrum arbetade, så var det tack vare den väl organiserade förbindelsetekniken, tack vare vilken t. o. m. de som inte befann sig på fri fot, exempelvis Smirnov, kunde delta i ledningen av centrums verksamhet.

Jag vet, att Smirnov kommer att försvara sig med att han utträtt ur centrum: ”Jag har ingenting gjort, jag satt ju i fängelse”, sade Smirnov. Ett naivt påstående! Smirnov har suttit häktad sedan 1 januari 1933, men vi vet, att Smirnov i fängelset organiserade förbindelse med trotskister. Man upptäckte nämligen chiffer, med vars hjälp Smirnov i fängelset hade förbindelse med sina kamrater. Det vittnar om, att en förbindelse existerat, och det kan Smirnov inte förneka.

Men inte heller det löser frågan, ty sist och slutligen är det viktigt för oss, att Smirnov, liksom även Sinovjev och Kamenjev, bär ansvaret för centrums och dess terroristiska grupps hela verksamhet, denna grupp, som organiserades, byggdes upp och trädde i verksamhet under hans ledning redan under den tid, då de befann sig på fri fot. Det var Smirnov, Sinovjev och Kamenjev, som organiserade centrum och inriktade sina terrorister, alla dessa Pikels, Dreitzers och andras, verksamhet. De måste även helt bära ansvaret härför, oavsett om någon av dem befann sig på fri fot eller inte vid denna tid. Det är det elementära, och jag tror, att man inte behöver uppehålla sig härvid. Som ledare måste de bära ansvaret för den organisations och de gruppers hela brottsliga verksamhet, vilka växte upp ur den jord som de plöjt.

Vari kom centrums verksamhet till uttryck? Sinovjev sade: ”Det viktigaste bestod i förberedandet av terrordåd mot partiets och regeringens ledning”. Jag frågade: mot vem? Sinovjev svarade: mot ledarna. Jag frågade: d. v. s. mot Stalin, Vorosjilov och Kaganovitj? Organiserades Kirovmordet av ert centrum? Blev mordet på Sergej Mironovitj Kirov organiserat av ert centrum eller av någon annan organisation? Sinovjev: Ja, av vårt centrum. Jag frågade: Ni, Kamenjev, Smirnov, Mratjkovski och Ter-Vaganjan tillhörde detta centrum? Sinovjev: Ja. På min fråga: Ni organiserade således mordet på Kirov? svarade Sinovjev: Ja.

För denna förbrytelse måste Sinovjev, Kamenjev, Smirnov, Mratjkovski, Ter-Vaganjan och alla de övriga bära ansvaret.

Smirnov nekar ihärdigast. Han erkänner sig endast skyldig till att ha varit ledare för det illegala kontrarevolutionära trotskistiska centrum. Visserligen gjorde han det i en något humoristisk form. Han vände sig till Ter-Vaganjan, Mratjkovski och Dreitzer och sade: ”Ni vill ha en ledare? Nåväl, tag mig.” Och det var just vad ni var, anklagade Smirnov. Smirnov var ledaren för den illegala trotskistiska organisationen. Det var ingen tillfällighet, att Sinovjev och Kamenjev betraktade honom som Trotskis representant, Trotskis ställföreträdare, den verkliga ledaren för hela den illegala trotskistiska organisationen. Och det har han sist och slutligen själv erkänt.

Jag vet inte, vad Smirnov kommer att säga i sitt slutord. Men jag antar, att jag på grundvalen av rannsakningsmaterialet och det rättsliga undersökningsmaterialet har all orsak att påstå följande: 1. anklagade Smirnov har erkänt, att han under loppet av flera år verkligen ledde den illegala trotskistiska organisationen ; 2. han har erkänt, att han var Trotskis representant och ställföreträdare i Sovjetunionen ; 3. han har erkänt, att han 1931 var i Berlin och där sammanträffade med Sedov; 4. han har erkänt, att Sedov informerade honom om de terroristiska uppgifterna och gav honom direktiv om terrorn.

Visserligen bestrider Smirnov, att detta var Trotskis inställning. Det var, säger han, Sedovs ”personliga mening”. Men då han återvände till Sovjetunionen, ansåg han det vara nödvändigt att underrätta sina illegala kamrater om Sedovs ”personliga mening”.

Vi frågade honom: Var är logiken? Ifall det var Sedovs personliga mening, och Smirnov dessutom, som han påstod, inte var ense därmed, varför behövde han då meddela den åt de övriga medlemmarna i den illegala organisationen? Meddela den och dessutom utan att tala om, att han inte var ense därmed. Alla hans kamrater i den kontrarevolutionära illegala organisationen överbevisar honom om, att han inte knyste ett ord om att han inte skulle varit ense med anvisningarna. Vad måste i detta fall anses vara fastställt? Har han haft ett sammanträffande med Sedov år 1931? Ja. Är Sedov, Trotskis son, dennes närmaste och främsta medhjälpare i hela hans politiska verksamhet? Ja, det är han. Talade Sedov med Smirnov vid detta sammanträffande? Ja, det gjorde han. Det erkänner Smirnov. Talade man om terror? Ja. Även det erkänner Smirnov. Beträffande den saken, hur Smirnov uppfattade Sedov, så är det sist och slutligen fullständigt likgiltigt för åklagarmakten. Om Smirnov inte uppfattade samtalet med Sedov som direktiv, så hade han inte haft någon anledning att meddela det åt kamraterna i sin illegala grupp. Om han meddelade samtalet och inte nämnde om, att han var ense därmed, så betyder det att det var ”direktiv”, och annorlunda kunde det heller inte vara.

Smirnov säger, att han inte var ense med denna inställning. Men om han inte var ense därmed, så borde han som en synnerligen erfaren illegal fraktionskämpe och kontrarevolutionär ha förstått, att det var hans skyldighet att bryta med denna grupp och utträda ur den. Annars hade han inte varit någon politiker, och än mindre någon ledare för en illegal organisation. Smirnov var ju ingen vanlig enkel medlem av den trotskistiska gruppen. Smirnov var ingen Golzman. Golzman är en försämrad upplaga av Smirnov, men Smirnov är inte Golzman. Smirnov är Smirnov. Han är en ledare. Hur kan en ledare stanna kvar inom en illegal grupp utan att vara ense med gruppens huvudlinje? Och denna gruppens huvudlinje är terrorn. Och om han säger, att han år 1931 inte uppfattade Sedovs ord som direktiv utan som dennes personliga mening, så fick han redan 1932 omedelbara direktiv av Trotski genom Juri Gaven. Vid denna tid kunde han inte längre åberopa sig på, att det var någons ”personliga mening”, ty om det verkligen var någons ”personliga” inställning, så var det Trotskis!

Från Sedovs personliga inställning går vägen rakt till Trotskis inställning. Här finns det inga personliga inställningar! Det föreligger ett trotskistiskt beslut, Trotskis linje ifråga om terrorn! Den har ni, Smirnov, mottagit både 1931 och 1932. Ni fick direktiv även av Dreitzer – inte personligen, men jag är djupt övertygad om att ni visste härom, ehuru ni satt häktad.

1932 erhöll ni Trotskis direktiv genom Gaven. Trotski säger rent ut: terror, röja Stalin ur vägen, mörda Vorosjilov, mörda partiets och regeringens ledare. Ni, Smirnov, mottog detta direktiv. Ni

säger: jag mottog det, men jag godkände det inte. När ni 1932 genom Gaven erhöll Trotskis anvisning, så skulle ni, om ni inte godkände den, ha varit tvungen att bryta med den trotskistiska organisationen, ifall ni trots allt i någon mån hade bevarat det politiska hedersbegreppet. Det inser ni, och därför säger ni också: jag bröt med den, jag utträdde. För vem talade ni om, att ni utträtt? Ingen har ni sagt det. Varken Mratjkovski eller Ter-Vaganjan visste härom, ja, inte ens Safonova. Ingen har ni sagt det! Ingen har vetat det!

Vi har således inte den ringaste rätt att tro på ert påstående. Vi kan påstå, att ni 1932 erhöll direktiv om terrorn av Trotski, och att ni godkände det. Ni skulle inte ha varit Smirnov, om ni hade stannat kvar i den trotskistiska gruppen utan att vara ense med gruppens grundläggande inställning, inställningen hos en sådan auktoritet, som Trotski var för er. Vi vet, att ni kommer att förbanna Trotski i ert försvarstal. Ingen kommer att tro er, emedan ni inför denna rätt inte sagt och inte vill säga ett enda sant ord om ert arbete inom det terroristiska centrum. T. o. m. i går försökte ni dölja Putnas roll. Ni ville spara en reserv, som kanske inte kommer att bli slutgiltigt avslöjad. Ni ville spara en reserv åt Trotski, åt er förbannade trotskistiska illegala organisation!

Jag anser, att man på grund av alla av mig anförda omständigheter kan fastställa följande ifråga om Smirnov.

För det första. Smirnov var medlem av den trotski-sinovjevskas terroristiska organisationens förenade centrum. Han deltog i organiserandet av detta centrum. Följaktligen är han en av centrums viktigaste organisatörer.

För det andra. Han organiserade detta centrum på grundvalen av Trotskis direktiv, som han erhöll 1931. Han gav detta centrum en terroristisk karaktär och dess verksamhet en terroristisk riktning.

För det tredje. Smirnov erhöll 1932 ett andra direktiv av Trotski. Det är obestriddligen fastställt. Alla Smirnovs försök att bevisa att han inte anslöt sig till detta direktiv då han fått det, fastän han samtidigt stannade kvar i den trotskistiska illegala organisationens led, håller inte streck.

Kamrater domare, det finns ännu en synnerligen viktig omständighet. Man kan ställa frågan så: nåväl, det fanns en terroristisk grundval, terroristiska stämningar, det talades om att terrorn är det enda medlet – men hur står det till med organiserandet av praktiska åtgärder, inriktade på att formera terrorgrupper, att utöva terror?

Ter-Vaganjan sade, att man sysslade med att formera terroristiska grupper, men att det varit ett förberedelsearbete, som inte gått utöver ramen för förberedelsen. Förhöll det sig verkligen så?

Naturligtvis inte. Sinovjevsmännen följde trotskisterna och särskilt Smirnov, som med övertygelse och lidelse trädde in för ett snabbt utförande av terrorn, och inte utförande av terror i allmänhet, utan terror mot kamraterna Stalin, Kirov, Vorosjilov och andra av våra ledare. Det var ju kamrat Stalin och kamrat Kirov, som krossade denna skamliga opposition. Därför är det alldeles klart, att Smirnov, denna konsekvente och helt övertygade, oförsonlige trotskist måste inrikta hela kraften av sin organisatoriska förmåga på att framför allt förbereda mord på vårt partis Centralkommittés, vårt lands ledare. Smirnov intalade Sinovjev: låt oss så fort som möjligt utföra terrordådet, låt oss mörda Stalin, Kirov och Vorosjilov. Och Sinovjev, som följer trotskisterna hack i häl, sjuder av iver att inte bli efter ...

Smirnov övertygade Sinovjev om att man måste skynda på med mordet. Med plattformen gjorde han sig ingen brådska. Han säger: den kan man sätta ihop på en liten stund. Vartill behöver man en plattform, när man har ett enligt deras mening säkrare medel: mord! Smirnov utarbetade och gav sina agenter i händerna en konkret plan för organiserandet av terrordåd. Mordet på Kirov utfördes i överensstämmelse med denna plan, för vilken Sinovjev, liksom även Kamenjev, Smirnov, Mratjkovski och Ter-Vaganjan måste bära det fulla ansvaret inför sovjetlandet, sovjetfolket och den proletära sovjeträtten.

Masken har ryckts bort från de anklagade.

Jag anser, att Sinovjevs, Kamenjevs, Jevdokimovs och Bakajevs skuld är fullständigt fastställd och att jag kan fritaga mig från skyldigheten att räkna upp de talrika fakta och att underkasta det rättsliga undersökningsmaterialet, som helt avslöjar dem, en analys. Jag vill endast framhålla, att Smirnov, Ter-Vaganjan och Mratjkovski måste ställas vid sidan av Sinovjev, Kamenjev, Jevdokimov och Bakajev. De måste stå sida vid sida. De har gemensamt riktat sin brottsliga verksamhet mot vår regering och tillsammans mördat kamrat Kirov, och därför måste de tillsammans helt och fullt bära ansvaret härför.

Smirnov inser det utmärkt, och därför har han valt metoden att neka. Först nekade han till allt. Han förnekade, att den trotskistiska organisationen, centrum, existerade. Han förnekade sitt deltagande i centrum och sin förbindelse med Trotski. Han nekade till alla illegala uppdrag, t. o. m. de, som han utdelat under 1936, ehuru vi vet, att denna stora konspiratör kunde förmedla anvisningar till sina anhängare t. o. m. när han var häktad. Han förnekade allt, förnekade att det trotskistiska centrum existerat år 1931, förnekade att det existerade år 1932 – allt förnekade han. Hela förhöret med honom den 20 maj består av samma ord: ”Jag bestrider det, bestrider det än en gång, jag bestrider.” Det var det enda, som han ännu kunde göra.

Anklagade Smirnov, er erfarenhet har lämnat er i sticket, er konst att bedraga har svikit er. Överbevisad genom Safonovas, Mratjkovskis och Ter-Vaganjans uttalanden var ni tvungen att erkänna, att det funnits ett centrum och att ni varit medlem av centrum. Ert nekande hjälpte er inte. Ni nekade och sade, att ni inte fått några direktiv om terror, men härom blev ni överbevisad genom Gaven, och ni har erkänt det. Ni har blivit överbevisad av Golzman, som erhöll i uppdrag av Trotski att överlämna till er personligen och endast till er direktiv om att man nu måste övergå till terror. Den ”strängt konspirativa trotskisten” Golzman säger, att han mottagit uppdraget men inte överlämnat det, och det menar ni att man skall kunna tro? Nej, ingen kommer att tro det.

Golzman intog samma position som Smirnov: han erkänner allt utom terrorn, emedan han vet, att terrorn kan kosta honom huvudet. Ifråga om terrorn har Smirnov blivit överbevisad både genom Golzman, Mratjkovski, Safonova och Dreitzer.

Den 21 juli gjorde ni, Smirnov, uttalanden av något annan art, d. v. s. ni förnekade i början att ni fått några direktiv av Trotski om organiserande av terror, men här erkänner ni det. Ni hade ingen nytta av att neka.

Vid konfrontationen med Mratjkovski fortsatte ni att neka till att ni erhållit direktiv av Trotski och tilldelat Mratjkovski uppdraget att organisera en terroristisk grupp. Mratjkovski kom er på skam, när han sade: ”Vad, Ivan Nikitij, ni vill gå från en smutsig och blodig sak med vit skjorta?” Jag kan upprepa det: ”Tror ni verkligen, anklagade Smirnov, att ni skall gå orörd ur denna blodiga sak?” På Mratjkovskis ord svarade ni: ”Dikt och förtal”, men sedan erkände ni i alla fall en hel del.

Ni har ju erkänt, att blocket bildades på grundvalen av den ofrånkomliga terrorn och att ni sålunda var en av det terroristiska centrums organisatörer. Ni fick direktiv om terror av Trotski. På denna basis har ni utvecklat en brottslig terroristisk verksamhet. Visserligen stördes ni i någon mån i utförandet av denna verksamhet genom häktningen. Men icke förty har ni främjat denna sak så mycket ni kunnat.

Jag vill erinra om, att konfrontationen med Safonova under rannsakingen, som i huvudsak visade detsamma som vi hade här i rätten, är mycket karakteristisk. Smirnov kan inte besluta sig för att bestrida de bevis, som Safonova anför. Han finner ut en kautschukartad lögn, han vet att Safonova inte kommer att förtala honom. Safonova är hans f. d. hustru. Det råder ingen missämja dem emellan, och han kan inte åberopa sig på personliga konflikter. Han säger: ”jag minns inte”, ”tydligt har ett sådant samtal kunnat äga rum.” Man frågar honom: har det förekommit samtal om organiserande av terror? ”Det har det inte, men det kunde ha förekommit.” Samma djuriska feghet leder honom nu, då han maskerar sig och säger: ”Jag har ingenting att svara härpå.” Men den 13

augusti var han tvungen att erkänna, att detta samtal ägde rum 1932, att han, Smirnov, bär hela ansvaret därför och att han inte har för avsikt att nu undandraga sig ansvaret.

Jag skall övergå till Ter-Vaganjan. Han hade i början samma negativa inställning, men den 14 augusti gjorde han ett mera sanningsenligt uttalande. Sammanfattande hans uttalanden och hans hela uppträdande inför rätta kan man komma till en del bestämda slutsatser: man kan betrakta det som fastställt, att Ter-Vaganjan var medlem av det trotski-sinovjevskas centrum, att han tog aktiv del i detta centrums organisering, att han utfört centrums uppdrag enligt Trotskis direktiv, vilket han erhöll genom Smirnov och som var honom bekant genom Smirnov. Han försöker påstå, att han faktiskt ingenting har gjort. Men jag måste på förhand säga, att om han än ”ingenting hade gjort”, så är det han gjort likväl tillräckligt för att tillämpa art. 58-8, 19, 58-8 och 58-11 av RSFSR:s strafflag mot honom.

Moisej Lurie och Natan Lurie. Vi har här hört Natan Luries uttalanden om, hur och i vilket syfte han kommit hit, vilket arbete han utfört för förberedandet av terrordåd under Moisej Luries ledning, hur han i det väsentliga var en efterföljare till den grupp, som före hans ankomst redan bildats här av Franz Weiz, fascistisk agent och befullmäktigad av Himmler, chefen för den fascistiska politiska polisen, de tyska SS-truppersnas chef och chef för tyska Gestapo.

Ni minns alla deras uttalanden, och jag antar, att man inte behöver uppehålla sig utförligt vid dem. Det har fullständigt, kategoriskt och obestriddligt bevisats, att Natan Lurie och Moisej Lurie förberett terroristdåd. De måste helt bära ansvaret för dessa förbrytelser!

När jag talade om de metoder, med vilkas hjälp dessa herrar opererade, så visade jag, bemödade mig om att visa, hur djupt dessa människor sjunkit både moraliskt och politiskt. Och det som Reingold här talat om, är möjligen ett av de markantaste och mest karakteristiska bevisen på dessa människors gränslösa moraliska förfall, bevis på att de inte ens äger de moraliska, låt vara inom citationstecken, grundsatser och anständighetsregler, som t. o. m. gäller bland förhärdade förbrytare och banditer. Jag syftar på deras plan att sopa igen spåren efter sina nedriga brott.

Kamrater domare, är det manne en tillfällighet, att då de räknade med framgång för sin brottsliga plan, ingen annan än Bakajev utsågs till blivande chef för OGPU? Just Bakajev, som är känd att vara en hatfull och beslutsam person, en seg och ihärdig människa med mycket stark viljekraft, med kolossal karaktärsstyrka och uthållighet, en person, som inte ryggat tillbaka för vilka medel som helst för att vinna de mål han föresatt sig!

När en del av de anklagade med största lugn utstakade sin väg till makten över berg av lik av vårt sovjetlands bästa människor, så kan man antaga, att Bakajev var den mest energiska och oböjligaste verkställaren av denna plan! Just denna person blev också förutbestämd till chef för OGPU i händelse av framgång för sammansvärjningen.

Jag skall inte uppehålla mig vid den löjliga fördelningen av portföljer mellan de sammansvurna terroristerna. Jag betonar endast än en gång, att ingen annan än Bakajev var förutbestämd för posten som chef för OGPU. Sinovjev och Kamenjev ansåg det inte uteslutet, att OGPU har trådarna till den av dem förberedda statssammansvärjningen i sina händer, och därför ansåg de det vara en synnerligen viktig uppgift att utnämna Bakajev till chef för OGPU. Han skulle rycka till sig dessa trådar och sedan tillintetgöra dem ävensom själva de fysiska verkställarna av deras uppdrag.

Den förra delen förnekar Sinovjev och Kamenjev inte, men den senare delen förnekar de. Den är alltför ohygglig, och Sinovjev har sagt, att den är tagen från Jules Verne. Men vi vet ju, att sådana exempel förekommit i historien. Vi känner ju exempelvis vissa grannstater, där det förekommit sådana experiment, då deltagarna i en sammansvärjning blivit fysiskt tillintetgjorda av sammansvärjningens organisatörer, så som fallet var med Röhms och hans anhängares tillintetgörande!

Ni själv, anklagade Sinovjev, säger att Bakajev var avsedd för chefsposten i OGPU för att denna organisation skulle kunna utnyttjas till att utplåna spåren av förbrytelserna. Varför kallar ni det då Jules Verne? Ni har valt en oduglig försvarsmetod.

Detta har ingen stor betydelse för saken, ty det är inte det frågan gäller, det är inte det väsentliga. Det är ett av de anmärkningsvärda dragen, karakteristiska för dessa personer, vilka pretenderade på ledningen i vårt land. Det vittnar om, hur lyckligt det var, att de i tid blev avlägsnade från deltagande i ledningen!

Sinovjev och Kamenjev säger, att det är fantasifoster, arabiska sagor. Men tillåt mig en fråga: mordet på Sinovjevs sekreterare Bogdan – vad var det? En saga? Sinovjev hade ingenting att säga härom, men Reingold har avslöjat det och Pikel har bekräftat det.

Sinovjev hänvisade Bakajev till Bogdan som en för terrordåd brukbar person.

Reingold påstår det, Pikel bekräftar det, men Bakajev slår ifrån sig och kryper undan. Det är likväl ett faktum, som ingen kan komma ifrån. Reingold och Pikel har bevisat, att Bogdans "själv mord" i verkligheten var ett mord. Det utfördes av Bakajev på uppdrag av det förenade centrum! "Du tvekar att utföra vårt förenade trotski-sinovjevskas centrums uppdrag? Du måste ta ditt liv, annars gör vi det." Så sade Bakajev till Bogdan, och Bogdan hade inte kraft att stå emot . . .

Det var början till den plan, som Sinovjev och Kamenjev utarbetade för det fall att den terroristiska sammansvärjningen skulle ha framgång. Sinovjev och Kamenjev bemödade sig om att ge Bogdans självmord skenet av att han var ett "offer" för vår sovjetregim. Men det var ni själva, som drev Bogdan till självmord genom att ställa honom inför tvånget att antingen utföra terrordådet eller begå självmord.

Kamrater domare, om ni sätter denna episod i samband med förbrytarbandets allmänna kamp-metoder och "arbets"-metoder, så kan ni med lätthet inse allt det riktiga i Reingolds och Pikels uttalanden, vilka här inför rätta gång på gång avslöjat Sinovjev och Kamenjev som upphovsmän till ett antal grova brott.

De galna hundarna måste skjutas, alla utan undantag.

Kamrater domare, jag kommer till slutet. Vi närmar oss den sista stunden, avräkningsstunden med dessa personer för de grova brott, som de begått mot vårt stora land. Den sista avräkningsstunden med dessa personer, som rest vapen mot det dyraste och mest älskade vi har, vårt partis och vårt fosterlands älskade ledare, mot Stalin, Kaganovitj, Vorosjilov, Ordsjonikidse, Sjdanov, Postysjev, Kosior och andra ledare för vårt land, det segerrikt växande och blomstrande nya socialistiska samhällets land. Ett sorgligt och skymfligt slut väntar dessa personer, som en gång stått i våra led, ehuru de aldrig utmärkt sig varken genom fasthet eller genom hängivenhet för socialismens sak.

Ännu några ord. En del av de anklagade har här försökt att dra en parallell med det historiska förflutna, med "Narodnaja Volja"-perioden. De har försökt att göra några jämförelser med de hjältemodiga terroristerna, som under förra seklet trädde fram till envig med en förfärlig, lömsk och skoningslöst grym fiende – den tsaristiska regeringen. Man nämnde namnet Gersjuni, när man talade än om Bakajev, än om Smirnov. Det håller inte stånd mot någon kritik.

Det var en kamp av en handfull självuppoftande entusiaster mot polisvidundret, en kamp för folkets intressen. Vi bolsjevikar har ständigt varit emot terrorn, men vi måste göra "Narodnaja Volja"- anhängarna rättvisa för deras uppriktighet och hjältemod.

Gersjuni var ingen bolsjevik, men även han kämpade mot tsarismen och inte mot folket.

Men ni är en handfull äkta kontrarevolutionärer, representanter för den internationella kontra-revolutionens förtrupp, och ni har gått emot den proletära världsrevolutionens förtrupp! Ni har rest er mot folkens frihet och lycka! Jämförelsen med "Narodnaja Volja"-epokens terrorism är skamlös. Med aktning för minnet av dem som uppriktigt och ärligt, ehuru på sin egen väg och med sina egna metoder men ständigt utan fruktan och tadel verkade under "Narodnaja Voljas" tid i kampen mot det tsaristiska självherradömet och för friheten, avvisar jag bestämt denna hädiska parallell. Jag upprepar, en parallell är här inte alls på sin plats. Vi har framför oss farliga förhärdade, grymma och

skoningslösa förbrytare mot vårt folk, mot våra ideal, mot ledarna av vår kamp – sovjetlandets och all världens arbetandes ledare!

Fienden är lömsk! En lömsk fiende får inte skonas. Vid första underrättelsen om detta ohyggliga illdåd reste sig hela folket. Hela folket skälver av indignation. Och som representant för den statliga åklagarmakten förenar jag min, den statliga åklagarmaktens upprörda och förbittrade röst med bruset av miljonernas stämma!

Jag vill till slut påminna er, kamrater domare, om lagens krav i de saker, som gäller grova statsförbrytelser. Jag tillåter mig att påminna er om er skyldighet att förklara alla dessa sexton personer skyldiga till statsförbrytelse och i fullt mått tillämpa mot dem de lagparagrafer, som anklagelsen stödjer sig på.

Jag kräver, att de galna hundarna skall skjutas – alla utan undantag!

Eftermiddagssammanträdet den 22 augusti 1936.

Då eftermiddagssammanträdet börjat, hänvände sig ordföranden, kamrat Ulrich, till var och en av de anklagade och gav dem ordet för att hålla sitt försvarstal, eftersom de avstått från försvarsadvokat. De anklagade förklarade i tur och ordning, att de inte komme att hålla något försvarstal emedan de skulle komma att göra bruk av sin rätt till att hålla slutord. Flera av de anklagade betonade, att de inte ansåg sig berättigade att försvara sig, då den anklagelse som rests emot dem var riktig.

Efter ett kort avbrott ger rätten de anklagade ordet för sluttalet.

Mratjkovski erhåller först ordet.

Anklagade *Mratjkovski* inleder sitt slutord med en självbiografi. Sedan säger han:

År 1923 blev jag trotskist. Jag beträdde en skändlig väg: bedrägeri mot partiet. Över mina tidigare förtjänster måste man dra ett streck, det förflutna är utplånat. Över det nuvarande kan man intet streck dra. Jag är en kontrarevolutionär ...

Jag anhåller inte – fortsätter *Mratjkovski* – om förmildring av mitt straff. Det är inte det jag önskar. Jag vill att man skall tro, att jag har sagt hela sanningen under rannsakningen och inför rätten. Jag vill gå ut ur livet utan att föra med mig någon smuts.

Varför – säger *Mratjkovski* vidare – beträdde jag då kontrarevolutionens väg? Det var förbindelsen med Trotski, som bragte mig därtill. Från det ögonblicket började jag bedraga partiet och dess ledare. Man kunde säga: partiet har inte hjälpt honom. Kanske hade det varit möjligt att rycka mannen ur kontrarevolutionens klor och rädda honom. Men partiet gjorde ingenting. Det stämmer inte. Partiet gjorde allt för att rycka mig ur kontrarevolutionens klor. Partiet gav mig en kraftig hjälp.

Jag har väl sagt allt, slutar *Mratjkovski*. Må alla minnas, att det inte endast är en general, inte endast en furste eller en adelsman, som kan vara kontrarevolutionär, utan även arbetare eller såsom jag, personer som utgått från arbetarna.

Jag slutar som en förrädare mot mitt parti, en förrädare som måste skjutas. Jag ber endast om en sak, att man måtte tro att jag under rannsakningen spottat ut all denna smuts.

*

Vem kommer nu att tro ett enda ord från oss? – börjar den anklagade *Jevdokimov*. Vem kommer att tro oss, som spelade en avskyvärd komedi vid Kirovs öppna grav – honom, som vi själva mördade? Vem kommer att tro oss, som endast händelsevis och inte genom vår egen förskyllan undgått att bli Stalins och andra av folkets ledares mördare! Vem kommer att tro oss, som stått inför rätten som ett kontrarevolutionärt banditband, som fascismens och Gestapos bundsförvanter? Har väl någon av oss, som dömdes vid processen mot sinovjevsmännen i Leningrad förlidet år, darrat vid tanken på

våra kompanjoner, vilka befann sig på fri fot, ehuru vi, som satt i fängelse visste, att ett nytt brottsligt skott kunde avlossas vilken dag eller timme som helst? Ingen av oss gjorde det, som vi skulle ha gjort, om vi hade haft en den ringaste förbindelse med revolutionens sak.

Vi skilde oss från fascisterna på ett mycket ofördelaktigt sätt. Fascismen har direkt och öppet skrivit på sin fana: ”Död åt kommunismen.” Vi hade hela tiden orden: ”Leve kommunismen” på våra läppar, medan vi i verkligheten bekämpade socialismen, som segrat i Sovjetunionen. I ord: ”Leve Sovjetunionens (bolsjevikernas) kommunistiska parti”; i handling: förberedelse till mord på medlemmarna av partiets Centralkommittés Politbyrå, av vilka vi också mördade en. I ord: ”Ned med imperialismen!”, i handling: förhoppning på Sovjetunionens nederlag i kampen mot den internationella imperialismen.

Trotsky – fortsätter anklagade Jevdokimov – sitter inte tillsammans med oss på de anklagades bänk, emedan han befinner sig i utlandet. För honom ges det två perspektiv: antingen försvinna omedelbart och spårlöst som Aseff försvann, inte endast från den politiska arenan, utan överhuvud från de levandes arena, att försjunka i intet, dölja sig med hjälp av något falskt pass som Aseff – eller också när tiden kommer inställa sig inför den proletära domstolen.

Jag anser det inte vara möjligt – avslutar Jevdokimov sitt sluttal – att anhålla om förskoning. Våra förbrytelser både mot den proletära staten och mot den internationella revolutionära rörelsen är alltför stora för att vi skulle kunna räkna på skonsamhet.

*

Var och en av oss – säger *Dreitzer* – hade i det förflutna olika politisk vikt och biografi. Men då vi blivit mördare, har vi alla här blivit lika. Jag tillhör i varje fall dem, som inte har någon rätt att räkna på eller be om förskoning.

*

Hur vårt öde än må utfalla – säger den anklagade *Reingold* – så är vi redan politiskt arkebuserade. Den statliga åklagarmaktens representant har i det 170 miljoner omfattande sovjetfolkets namn fordrat, att vi skall skjutas som galna hundar. Jag visste, varthän jag gick och för vad jag gick. Jag och hela den här sittande terroristiska trotski-sinovjevskas organisationen har genom denna process blivit avslöjade som en förtrupp, den internationella kontrarevolutionära bourgeoisins vitgardistiska fascisttrupp.

Kedjan är sluten. Det är slut med den politiska maskeraden, slut med spelet med oppositioner, diskussioner och plattformar. I oppositionens ställe trädde sammansvärjningen mot staten, i stället för diskussioner och plattformar – kulor och bomber. Reingold slutar med orden:

Som en tung gravsten kommer processen mot oss, den trotski-sinovjevskas terroristiska, fascistiska organisationen, att begrava de politiska liken Sinovjev och Kamenjev ävensom Trotsky och hans skugga, hans trogne vapendragare Smirnov.

Jag erkänner fullständigt min skuld. Det tillkommer inte mig att be om nåd.

*

Jag är skyldig till mordet på Kirov – förklarar *Bakajev*. Jag deltog direkt i förberedelsen av andra terrordåd mot partiets och regeringens ledare. Jag är beredd att helt bära ansvaret härför. Vi trotskister och sinovjevsmän har inte endast arbetat till nytta för den internationella kontrarevolutionära bourgeoisien, utan även hand i hand med fascismens, arbetarklassens bittraste fienders agenter.

De fakta som framkommit inför rätten, visar hela världen, att Trotsky är organisatören av och själen i detta trotski-sinovjevskas, kontrarevolutionära, terroristiska block, vars like inte finns i hela världen. För Sinovjevs och Kamenjevs intressen har jag satt mitt huvud i pant. Medvetandet om att jag blev ett lydigt verktyg i Sinovjevs och Kamenjevs händer, att jag blev en agent för kontrarevolutionen och att jag lyftat min hand mot Stalin tynger mig djupt.

Bakajev vänder sig till Sinovjev och anklagar honom för att han inte ens inför rätten varit sanningsenlig.

Bakajev slutar med en förklaring att han inser brottets hela vidd och avvaktar den proletära domstolens välförtjänta och rättvisa dom.

*

Anklagade *Pikel* ger en utförlig översikt av den trotski-sinovjevskas oppositionens utvecklingshistoria, som gjort den till ett kontrarevolutionärt terroristband. Han förklarar att oppositionens kamp mot partiet och dess Centralkommittéburit inom sig alla den politiska banditismens element ända sedan 1925. Kampen började med gement förtal mot partiledningen och slutade med terrordåd.

Det kan ges endast en slutledning – säger *Pikel*. Vi utgör det mest förråade band av kriminella förbrytare, som inte är någonting annat än en trupp av den internationella fascismen. Trotski, Sinovjev och Kamenjev var vår fana. Till denna fana drogs inte endast vi, sovjetlandets avskum, utan även spioner, diversanter och agenter för utländska stater.

De sista åtta åren har varit år fulla av skändlighet, av ohyggliga, förskräckliga förbrytelser. Jag måste påtaga mig det välförtjänta straffet.

Härmed avslutas eftermiddagssammanträdet.

Förmiddagssammanträdet den 23 augusti 1936.

På förmiddagssammanträdet den 23 augusti fortsättes de anklagades slutord.

Tillsammans med Sinovjev och Trotski var jag – förklarar *Kamenjev* – organisatör och ledare av den terroristiska sammansvärjningen, som planerade och förberedde en rad terroristiska attentat mot ledarna av vårt lands regering och vårt parti samt utförde mordet på Kirov.

Tio år, om inte mer – fortsätter *Kamenjev* – bekämpade jag partiet, sovjetlandets regering och Stalin personligen. I denna kamp har jag, synes det mig, använt hela den arsenal av politiska kampmedel jag kände: öppen politisk diskussion, försök att tränga in i fabriker och bruken, illegala upprop, illegala tryckerier, bedrägeri mot partiet, gatan och organisering av gatudemonstrationer, sammansvärjningar och sist och slutligen terrorn.

Jag har en gång studerat den politiska rörelsens historia och jag kan inte påminna mig någon politisk kampform, som vi inte skulle ha använt under de sista tio åren. I vår politiska kamp har den proletära revolutionen gett oss ett sådant anstånd, som ingen revolution någonsin gett sina fiender. Den borgerliga revolutionen på 1700-talet gav sina fiender veckor och dagar och tillintetgjorde dem sedan. Den proletära revolutionen har under tio år gett oss möjlighet att korrigera oss och inse våra fel. Men det har vi inte gjort. Jag har tre gånger blivit återupptagen i partiet. Jag blev återkallad från förvisningen enbart på min personliga förklaring.

Trots alla mina fel anförtrorde man mig ansvarsfulla uppdrag och tjänster. Jag står nu tredje gången inför den proletära domstolen, anklagad för terroristiska avsikter, planer och aktioner.

Två gånger skonade man mitt liv. Men allting har en gräns, även proletariatets ädelmod har en gräns, och denna gräns har vi nu nått. Jag frågar mig – säger *Kamenjev* vidare – om det är en tillfällighet, att här bredvid mig, Sinovjev, Jevdokimov, Bakajev och Mratjkovski sitter emissarier för utländska hemliga poliser, folk med falska pass, med tvivelaktiga biografier och otvivelaktiga förbindelser med Gestapo? Nej! Det är ingen tillfällighet. Vi sitter här tillsammans med agenter för utländska hemliga poliser, emedan vi kämpat med samma vapen, emedan våra händer sammanflätats med varandra, innan våra öden sammanflätades med varandra här på denna bänk.

Så tjänade vi – slutar *Kamenjev* – fascismen, så organiserade vi kontrarevolutionen mot socialismen, förberedde och rörde väg för interventionen. Sådan var vår väg och sådan är den avgrund av skändligt förräderi och all slags smuts, som vi sjunkit ned i.

*

Jag skulle ännu en gång vilja säga – börjar den anklagade *Sinovjev* sitt slutord –, att jag helt och fullständigt erkänner min skuld. Jag är skyldig till att näst efter Trotski ha varit den främsta organisatören av det trotski-sinovjevskas blocket, som ställde sig målet att mörda Stalin, Vorosjilov och en rad andra av partiets och regeringens ledare. Jag erkänner mig skyldig till att ha varit huvudorganisatören av mordet på Kirov.

Partiet – fortsätter *Sinovjev* – såg vart vår väg ledde och varnade oss. I ett av sina tal påvisade Stalin, att inom oppositionen kan framträda tendenser till att med våldsmedel påtvinga partiet sin vilja. På en konferens redan före XIV partikongressen kallade oss *Dsersjinski* kronstadsare. Stalin, Vorosjilov, *Ordsjonikidse*, *Dsersjinski* och *Mikojan* försökte på allt sätt att övertyga oss och att rädda oss. Tiotals gånger sade de oss: ni kan tillfoga partiet och sovjetstaten oerhörd skada och kommer själva att gå under. Vi lyssnade inte till de varningarna. Vi slöt förbund med Trotski. Vi blev ställföreträdare för mensjeviker, socialistrevolutionärer och vitgardister, som inte kunde framträda öppet i vårt land. Vi blev ställföreträdare för socialistrevolutionärernas terrorism. Inte den för-revolutionära terrorismen, som var riktad mot självhärskardömet, utan höger-socialistrevolutionärernas terrorism från inbördeskrigets tid, då socialistrevolutionärerna sköt på Lenin.

Min defekta bolsjevism förvandlades till antibolsjevism, och genom trotskismen kom jag till fascismen. Trotskismen är en avart av fascismen, och sinovjevismen är en avart av trotskismen.

Tro mig, medborgare domare, att mitt största straff, större än allt vad som förestår mig, var det ögonblick, då jag hörde *Natan Luries* och *Olbergs* uttalanden. Jag kände och insåg, att mitt namn kommer att vara förknippat med deras namn, vilka stod vid min sida. På höger hand *Olberg* och på vänster hand *Natan Lurie* ...

*

I sitt sluttal uppehåller sig *Smirnov* utförligt vid historien om sin kamp mot partiledningen, sedan han 1929 fått partiets förlåtelse och blivit återupptagen i dess led.

Jag återvände till partiet – säger *Smirnov* – 1929-30, och partiet gjorde allt för att hjälpa mig in på rätt spår. Men jag förmådde inte rättfärdiga förtroendet.

Smirnov fortsätter och säger, att han redan 1931 ånyo började bekämpa partiledningen.

Det var mitt fel, som sedan växte över till brott. Det drev mig till att återuppta förbindelse med Trotski, det drev mig till att söka förbindelse med sinovjevgruppen, det ledde mig till blocket med sinovjevgruppen, till att jag tog emot terrordirektiv, som Trotski sände mig genom *Gaven* i november 1932, och det ledde mig till terrorn. Trotskis direktiv om terror överlämnade jag till blocket, vilket jag tillhörde som medlem av centrum. Blocket antog direktivet och gick till handling.

Sedan fortsatte *Smirnov* liksom under rannsakingen och under rättsundersökningen att förneka sitt ansvar för de brott, som det trotski-sinovjevskas terroristcentrum begått efter hans häktning.

Smirnov hänvände sig sedan till alla sina anhängare och uppmanade dem att avgjort bryta med det förflutna och kämpa mot trotskismen och Trotski. Han förklarade: "Det finns ingen annan väg för vårt land än den det går, det finns inte och kan inte finnas någon annan ledning än den historien gett oss. Trotski, som skickar hit direktiv och anvisningar om terror och betraktar vår stat som en fascistisk stat, är en fiende, han står på den andra sidan barrikaden och måste bekämpas."

*

Hela min politiska världsåskådning – säger *Olberg* – har utformat sig under Trotskis och trotskismens inflytande. Liksom Trotski ryggade jag varken tillbaka för terror eller för en överenskommelse med fascisterna. Den trotskistiska kontrarevolutionära organisationens mål och dess hopplöshet har under denna process blivit mig synnerligen klara. Här har jag tydligt och klart sett, hur ynkliga den trotski-sinovjevskas kontrarevolutionens ledare är, vilka lett oss unga in på den

terroristiska kampens väg, och hur stor sovjetstatens makt är. Jag ber högsta domstolen skänka mig möjlighet att försöka att åtminstone till en del gottgöra mina oerhörda förbrytelser.

*

I mitt slutord – säger *Berman-Jurin* – vill jag inte försvara mig med några slags argument. Det finns inga sådana argument. Jag har ångrat mig, men för sent. I sitt anklagelsetal gav medborgaren prokuratorn i går en uttömmande bild av mina brott. Och den proletära staten skall behandla mig efter förtjänst. Det är för sent att vara förkrossad.

*

Här på de anklagades bänk – säger *Golzman* – sitter jämte mig ett sällskap mördare, och inte endast mördare, utan fascistiska mördare. Jag ber inte om någon förskoning.

*

Mitt brott är klart, är bevisat – säger *N. Lurie*. Jag vet inte, vad jag ännu skulle kunna säga till mitt försvar. I mitt slutord kan jag endast beklaga vad jag gjort . . . Men jag beklagar det alldeles för sent.

*

I sitt slutord säger *M. Lurie*:

Jag har ingenting dolt, det kan man inte förebrå mig. Prokuratorn har krävt sträng bestraffning för mig. Men kan man då jämföra min förbrytelse med mina anförares brott!

M. Lurie anhåller om, att förmildrande omständigheter må tagas i betraktande.

Härmed avslutas förmiddagssammanträdet.

Eftermiddagssammanträdet den 23 augusti 1936.

Under eftermiddagssammanträdet den 23 augusti håller de anklagade Ter-Vaganjan och Fritz David sina sluttal.

Ter-Vaganjan erkänner i sitt slutord fullständigt sin skuld gentemot sovjetstaten och partiet.

Jag är förkrossad – säger Ter-Vaganjan – under tyngden av allt det som här blivit avslöjat. Jag är förkrossad av prokuratorns tal.

Det är mycket svårt, när man som en följd av hela förloppet av sina förbrytelser råkat i en fiendes, en fascists läge, vilken dömes av den proletära domstolen. I ett sådant ögonblick vore det naturligtvis oärligt, om jag inte sade ett: jag skulle vilja få möjlighet att göra alla ansträngningar för att slå, en bro över den klyfta, den avgrund, som skiljer mig från mina förra kamrater.

Jag böjer mitt skuldtyngda huvud inför rätten och säger: Vad än ert beslut blir och hur hård er dom än blir, så tar jag emot dem som välförtjänta.

*

Jag skulle vilja försäkra den proletära domstolen – säger anklagade *Fritz David* – att jag förbannar Trotski. Jag förbannar denna människa, som ödelagt mitt liv och drivit mig till detta svåra brott.

Kl. 7 på aftonen beger sig rätten till konferensrummet.

*

Den 24 augusti kl. halv 3 avkunnar ordföranden, kamrat Ulrich, domen.

Dom

i de Socialistiska Sovjetrepublikernas Unions namn.

Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium, bestående av: president: ordföranden för Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium, armé-militärjuristen kamrat *V. V. Ulrich*; medlemmar: ordföranden för Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium ställföreträdare, kår-militärjuristen kamrat *I. O. Matulevitj* och divisions-militärjuristen kamrat *I. T. Nikittschenko*; sekreterare: Militärjuristen av 1:a rangen kamrat *Kostjusjko*; under deltagande av statsåklagaren, Sovjetunionens prokurator kamrat *A. J. Vysjinski* har i öppen rättegång i staden Moskva den 19-24 augusti 1936 behandlat målet rörande anklagelsen mot:

1. *Sinovjev*, Grigori Jevsejevitj, f. 1883, tjänsteman, dömd den 16 januari 1935 enligt art. 17 och 58-8 i RSFSR:s strafflag till 10 års fängelse i målet mot sinovjevsmännens "Moskvacentrum";
2. *Kamenjev*, Leo Borisovitj, f. 1883, tjänsteman, dömd den 16 januari 1935 enligt art. 17 och 58-8 i RSFSR:s strafflag till fem års fängelse i målet mot sinovjevsmännens "Moskvacentrum" samt dömd andra gången den 27 juli 1935 enligt art. 17 och 58-8 i RSFSR:s strafflag till 10 års fängelse;
3. *Jevdokimov*, Grigori Jeremejevitj, f. 1884, tjänsteman, dömd den 16 januari 1935 enligt art. 17 och 58-8 i R.S.F.S.R:s strafflag till 8 års fängelse i målet mot sinovjevsmännens "Moskvacentrum"
4. *Bakajev*, Ivan Petrovitj, f. 1887, tjänsteman, dömd den 16 januari 1935 enligt art. 17 och 58-8 i RSFSR:s strafflag till 8 års fängelse i målet mot sinovjevsmännens "Moskvacentrum";
5. *Mratjkovski*, Sergej Vitaljevitj, f. 1883, tjänsteman;
6. *Ter-Vaganjan*, Vagarsjak Arutjunovitj, f. 1893, tjänsteman;
7. *Smirnov*, Ivan Nikititj, f. 1880, tjänsteman;

alla sju anklagade för förbrytelser mot art. 58-8 och 58-11 i RSFSR:s strafflag.

8. *Dreitzer*, Jefim Alexandrovitj, f. 1894, tjänsteman;
9. *Reingold*, Isak Isajevitj, f. 1897, tjänsteman;
10. *Pikel*, Richard Vitoldovitj, f. 1896, tjänsteman;
11. *Golzman*, Edvard Salomonovitj, f. 1882, tjänsteman;
12. *Fritz David*, alias *Krugljanski*, Ilja-David Israilevitj, f. 1897, tjänsteman;
13. *Olberg*, Valentin Pavlovitj, f. 1907, tjänsteman;
14. *Berman-Jurin*, Konon Borisovitj, alias Alexander Fomitj, f. 1901, tjänsteman;
15. *Lurie*, Moisej Iljitj, även Emel, Alexander, f. 1897, tjänsteman;
16. *Lurie*, Natan Lasarevitj, f. 1901, tjänsteman,

alla anklagade för brott mot art. 19 och 58-8 och 58-11 i RSFSR:s strafflag.

Genom rannsakingen och den rättsliga undersökningen har fastställts följande:

På direktiv av *L. Trotski*, som erhållits av ledaren för den illegala trotskistiska organisationen i Sovjetunionen, *I. N. Smirnov*, försiggick hösten 1932 en sammanslutning av de trotskistiska och sinovjevska illegala kontrarevolutionära grupperna, vilka bildade ett "Förenat centrum", bestående av: *Sinovjev*, *Kamenjev*, *Jevdokimov* och *Bakajev* (tillhörande sinovjevsmännen) samt *Smirnov*, *Ter-Vaganjan* och *Mratjkovski* (tillhörande trotskisterna).

Sammanslutningen av dessa kontrarevolutionära grupper uppnåddes på grundvalen av utövande av individuell terror mot SUKP(b):s och sovjetregeringens ledare.

Enligt direkt anvisning av *Trotsky*, som "Förenade centrum" erhållit genom de anklagade *Smirnov*, *Golzman* och *Dreitzer*, koncentrerade trotskisterna och sinovjevsmännen under denna tidsperiod (1932-1936) hela sin fientliga verksamhet mot sovjetregeringen och SUKP(b) på organiserande av terror mot dess ledare.

Rätten har fastställt, att "Förenade centrum" enligt *L. Trotskis* och *Sinovjevs* direkta anvisningar och genom sinovjevsmännen *Nikolajev-Kotolynovs* illegala terroristiska grupp i Leningrad organiserade och den 1 december 1934 utförde det brottsliga mordet på Sergej Mironovitj *Kirov*, medlem av Sovjetunionens Centrala Exekutivkommittés presidium och av SUKP(b):s Centralkommitté.

Icke inskränkande sig till mordet på *Kirov* har det trotski-sinovjevsk centrum förberett en rad terrordåd mot kamraterna *Stalin*, *Vorosjilov*, *Sjdanov*, *L. M. Kaganovitj*, *Ordsjonokidse*, *Kosior* och *Postysjev*.

Genom det rättsliga undersökningsmaterialet och genom bekännelser av de anklagade *Sinovjev*, *Kamenjev*, *Jevdokimov*, *Bakajev*, *Mratjkovski* och *Dreitzer* har det blivit fastställt, att *L. Trotsky* från utlandet och *Sinovjev* inom landet energiskt forcerade förberedelsen till mordet på S. M. *Kirov*. I syfte att forcera mordet på S. M. *Kirov* reste *Kamenjev* i juni 1934 på uppdrag av det trotski-sinovjevsk centrum till Leningrad, där han förde underhandlingar om organiserandet av terrordådet mot *Kirov* med ledaren för en av de terroristiska grupperna i Leningrad, *Jakovlev*, vars sak blivit avdelad till särskild rättegång.

Rätten har även fastställt, att den anklagade *Bakajev* i november 1934 på uppdrag av "Förenade centrum" likaså speciellt reste till Leningrad för att kontrollera, huruvida den terroristiska *Nikolajev-Kotolynovgruppen* i Leningrad var redo att utföra mordet på *Kirov*. På ett konspirativt sammanträde av medlemmarna i den leningradska terroristgruppen åhörde *Bakajev* rapporten av *Kirovs* mördare, Leonid *Nikolajev* och gav honom och hans medbröder i det trotski-sinovjevsk Förenade centrum namn en rad praktiska anvisningar ifråga om mordet på S. M. *Kirov*. I överensstämmelse med dessa anvisningar utförde även *L. Nikolajev* och hans medhjälpare den 1 december 1934 det brottsliga mordet på S. M. *Kirov*.

Rätten har även fastställt, att de anklagade *Bakajev*, *Reingold* och *Dreitzer* enligt "Förenade centrum" beslut två gånger under år 1934 försökte föröva attentat mot kamrat *Stalin*.

För att med större framgång utföra de av "Förenade centrum" planerade terrordåden organiserades år 1933 i Moskva det s. k. "Moskvas terrorcentrum", bestående av anklagade *Reingold*, *Pikel* och *Dreitzer* under direkt ledning av medlemmen i "Förenade centrum", anklagade *Bakajev*.

"Förenade centrum" hade gett anklagade *Bakajev* i uppdrag att praktiskt förbereda utförandet av mordet på kamraterna *Stalin* och *Kirov*, medan medlemmen av "Moskvas terrorcentrum", den anklagade *Dreitzer*, fick i uppdrag att organisera ett terrordåd mot kamrat *Vorosjilov*.

Icke inskränkande sig till att under "Förenade centrum" omedelbara ledning organisera ett antal terrordåd mot sovjetstatens och SUKP(b):s ledare utsände *L. Trotsky* systematiskt och för samma ändamål under åren 1932-1936 ett antal terrorister från utlandet till Sovjetunionen.

I november 1932 skickade *L. Trotsky Berman-Jurin* och *Fritz David* till Sovjetunionen, varvid de före sin avresa erhöll personliga instruktioner av *L. Trotsky* om organiserandet av mord på kamrat *Stalin*.

Samma år, 1932, skickade *L. Trotsky* terroristen *Natan Lurie* från Berlin till Moskva. Tillsammans med *Gestapo*agenten och Himmlers (nuvarande *Gestapo*chefen) förtroendeman *Franz Weiz*, som då vistades i Moskva under skenet av att vara utländsk specialist, förberedde *Natan Lurie* mordattentatet mot kamraterna *Stalin*, *Vorosjilov*, *Kaganovitj* och *Ordsjonokidse*.

Efter *Franz Weiz* avresa från Moskva vintern 1932-1933 fortsatte *Natan Lurie* att med sin terroristgrupp förbereda dessa terrordåd tillsammans med den anklagade *Moisej Lurie*, som ankom från Berlin till Moskva i mars 1933 och likaledes hade i uppdrag av *Trotsky* att forcera terrordåden mot sovjetmaktens och SUKP(b):s ledare.

År 1934 försökte Natan *Lurie*, som då befann sig i Tjeljabinsk, att föröva ett attentat mot kamraterna *Kaganovitj* och *Ordsjonikidse*. Och slutligen försökte samma Natan *Lurie*, på uppdrag av och enligt föregående överenskommelse med Moisej *Lurie* att under maj-demonstrationen i Leningrad den 1 maj 1936 föröva ett attentat mot kamrat *Sjdanov*.

Sommaren 1935 skickade L. *Trotsky* genom sin son L. *Sedov* terroristen V. Olberg från Tyskland till Sovjetunionen. Denne använde sig av ett falskt pass, tillhörande en undersåte i republiken *Honduras*. Passet hade Olberg skaffat sig med hjälp av den tyska hemliga polisen, *Gestapo*, sedan han i förväg av L. *Trotsky* genom dennes son *Sedov* fått tillstånd till samarbete med tyska hemliga polisen i denna sak.

Vid ankomsten till Sovjetunionen satte sig V. *Olberg* i förbindelse med den kontrarevolutionära trotskistiska terroristgruppen i staden Gorki samt utbildade ett antal terrorister, vilka skulle föröva terrordåd mot sovjetregeringens och SUKP(b):s ledare den 1 maj 1936 på Röda torget i Moskva.

Rättsundersökningen har vidare fastställt, att det trotski-sinovjevskas terroristiska centrum samtidigt med förberedandet av terrordåd mot kamraterna *Stalin*, *Vorosjilov*, *Sjdanov*, *Kaganovitj* och *Ordsjonikidse* även förberedde terrordåd mot kamraterna *Kosior* och *Postysjev*, vilka skulle utföras av den ukrainska terroristgruppen, opererande under ledning av trotskisten Muhin, vars sak blivit avdelad till särskild rättegång.

Sålunda har det blivit fastställt, att

1. *Sinovjev, G. J.*
2. *Kamenjev, L. B.*
3. *Jevdokimov, G. J.*
4. *Bakajev, I. P.*
5. *Mratjkovski, S. V.*
6. *Ter-Vaganjan, V. A.*
7. *Smirnov, I. N.*

gjort sig skyldiga till att ha:

- a) organiserat ett förenat trotski-sinovjevskt terroristiskt centrum för att föröva mord på sovjetregeringens och SUKP(b):s ledare;
- b) förberett och den 1 december 1934 förövat det brottsliga mordet på kamrat S. M. *Kirov* genom den leningradiska illegala terroristgruppen *Nikolajev-Kotolynovo. a.*, vilka dömdes av Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium den 29 december 1934;
- c) organiserat ett antal terroristgrupper, vilka förberett mord på kamraterna *Stalin*, *Vorosjilov*, *Sjdanov*, *Kaganovitj*, *Ordsjonikidse*, *Kosior* och *Postysjev*
- d. v. s. till brott mot art. 58-8 och 58-11 i RSFSR:s strafflag.

8. *Dreitzer, J. A.*
9. *Reingold, I. I.*
10. *Pikel, R. V.*
11. *Golzman, E. S.*
12. *Fritz David* (Krugljanski, Ilja-David Israilevitj).
13. *Olberg, V. P.*
14. *Berman-Jurin, K. B.*
15. *Lurie, M. I.* (Emel, Alexander).

16. *Lurie, N. L.*

att de som medlemmar i den illegala, kontrarevolutionära, terroristiska trotski-sinovjevska organisationen aktivt deltagit i förberedelsen till mord på partiets och regeringens ledare, kamraterna *Stalin, Vorosjilov, Sjdanov, Kaganovitj, Ordsjonikidse, Kosior* och *Postysjev*, d. v. s. till brott mot art. 19 och 58-8 och 58-11 i RSFSR:s strafflag.

På grund av det ovan framställda och enligt art. 319 och 320 i RSFSR:s straff-rättegångsordning har Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium *dömt*:

1. *Sinovjev*, Grigori Jevsejevitj,
2. *Kamenjev*, Leo Borisovitj,
3. *Jevdokimov*, Grigori Jeremejevitj,
4. *Bakajev*, Ivan Petrovitj, 126
5. *Mratjkovski*, Sergej Vitaljevitj,
6. *Ter-Vaganjan*, Bagarsjak Arutjunovitj,
7. *Smirnov*, Ivan Nikititj,
8. *Dreitzer*, Jefim Alevandrovitj,
9. *Reingold*, Isak Isajevitj,
- 10 *Pikel*, Richard Vitoldovitj,
11. *Golzman*, Edvard Salomonovitj,
12. *Fritz David*, (Krugljanski, Ilja-David Israilevitj),
13. *Olberg*, Valentin Pavlovitj,
14. *Berman-Jurin*, Konon Borisovitj,
15. *Lurie*, Moisej Iljitj (Emel, Alexander),
16. *Lurie*, Natan Lasarevitj,

till *högsta straff*: *arkebusering* och konfiskation av all dem personligen tillhörande egendom.

Trotsky, Leo Davidovitj och hans son *Sedov*, Leo Lvovitj, vilka för närvarande vistas utomlands och vilka genom uttalanden av de åklagade *Smirnov, I. N., Golzman, E. S., Dreitzer, V. Olberg, Fritz David* (Krugljanski, I. I.) och *Berman-Jurin* samt genom denna process' material blivit överbevisade om direkt förberedelse och personlig ledning av organiserandet av terrordåd i Sovjetunionen mot SUKP(b):s och sovjetstatens ledare, skall, ifall de anträffas inom Sovjetunionens territorium, omedelbart häktas och ställas inför Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium.

Rättspresidenten: ordföranden för Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium Armé-militärjuristen *V. Ulrich*.

Medlemmar: Ordförandens för Sovjetunionens Högsta domstols Militärkollegium ställföreträdare:

Kår-militärjuristen *I. Matulevitj*

Divisions-militärjuristen *I. Nikittschenko*.

Bilaga: G. Dimitrov: "Att försvara de nedriga terroristerna är att hjälpa fascisterna"

(Artikel i "Pravda" den 26 augusti 1936)

Man kan inte utan en känsla av den djupaste förbittring läsa det telegram, som Socialistiska Internationalens och Fackföreningsinternationalens officiella representanter, de Brouckère, Adler, Citrine och Schevenels med sådan brådska sände till sovjetregeringen i anledning av processen mot trotskisternas och sinovjevsmännens terroristcentrum.

Handlade manne dessa reaktionära ledare med samma brådska, när Kommunistiska Internationalen uppmanade dem att gemensamt bringa hjälp åt Asturiens gruvarbetare, som i oktober 1934 kämpade med vapen i hand? Skyndade de kanske att besvara de upprepade förslagen av Kommunistiska Internationalens representanter om gemensamma aktioner till försvar för det abessinska folket, när det angreps av den italienska fascismen? Visst inte. Jag minns att de den gången förklarade, att de ansåg sig vara inkompetenta att inleda underhandlingar i denna fråga och att man måste avvakta inkallandet av Socialistiska Internationalens Exekutivkommitté. Och då var det ju fråga om en rättvis, hederlig sak. Det gällde att försvara inte bara det spanska folkets utan hela det internationella proletariats livsintressen. Det gällde kamp mot det mest orättfärdiga och skändliga erövringskrig.

Nu har de likväl visat sig vara fullt kompetenta att i egen person och utan att först fråga sina organisationer därom framträda till försvar för de anklagade terroristerna, vilka lyftat sin brottsliga hand mot sovjetmaktens ledare.

Så har det ständigt varit. Varje gång den proletära domstolen i Sovjetunionen låtit sitt straffande svärd falla ned på de skadegörare, som strödde glasskärvor i arbetarnas mat, som förgiftade kollektivbrukens boskap och fördärvade deras maskinella utrustning, på spioner och diversanter, fascistagenter, som förstörde järnvägsbankarna och utförde dynamitattentat – då har oföränderligen sådana reaktionära ledare som Citrine, Adler¹⁰ och andra framträtt som förespråkare för detta kontrarevolutionära avskum. Mer än en gång i förfluten tid har det hänt, att då den proletära diktaturens organ ertappat den utländska fascismens agenter på bar gärning när de förberedde attentatet mot det socialistiska landets ledare, Andra Internationalens och Amsterdam-Internationalens reaktionära ledare inte tagit parti för arbetarnas och kollektivbrukarnas Sovjetunion utan för dess grymmaste fiender.

Socialistiska Internationalens ledare sände inte något sympatitelegram vare sig till SUKP(b) eller sovjetregeringen, när en av folkets bästa söner, en självförgäten kämpe för den internationella arbetarklassens frigörelse, kamrat Kirov, förrädiskt lönnmördades. Tvärtom. Även den gången skyndade de att taga i försvar dem, som folkets vrede drabbade.

Dess mer upprörande är det att just nu, när det i själva verket håller på att uppstå en internationell enhetsfront kring det hjältemodigt kämpande spanska folket i dess kamp mot de upproriska generalerna och mot den tyska och spanska fascismen till försvar för republiken och demokratin, Citrine & Co framträder med en fientlig demonstration mot socialismens land, det starkaste och orubbligaste bålverket för folkens frihet.

Vad har dessa Trotskis, Sinovjevs och Kamenjevs advokater att anföra gentemot ovederläggliga fakta? Är det inte bevisat att Trotski, som de reaktionära socialistiska ledarna på sin tid lyfte på sköldarna, har organiserat individuell terror i Sovjetunionen?

Jo, det är bevisat.

¹⁰ Dimitrov syftar bl a på Friedrich Adlers kritiska skrift om rättegången – den finns på engelska: [The Witchcraft Trial in Moscow](#) – MF

Är det inte bevisat att hans bundsförvanter, Kamenjev, Sinovjev o. a. under loppet av flera år förberett terroristiska attentat mot den store ledaren och organisatören av socialismens seger, kamrat Stalin, och mot hans bästa kampbröder, partiets och sovjetmaktens ledare?

Jo, det är bevisat.

Är det inte bevisat att detta terroristband mördade Kirov?

Jo, det är bevisat.

Är det inte bevisat att dessa gemena terrorister samarbetade med Gestapo, d. v. s. med den tyska fascismens hemliga polis, arbetarklassens grymmaste fiende och kommunistiska, socialistiska och partilösa arbetares bödel?

Jo, det är bevisat.

Är det inte bevisat att de kontrarevolutionära terroristerna i sin unkna illegalitet kultiverade samma fascistiska polisledares seder, som antände riksdagshuset och sedan bragte deltagarna i det skändliga dådet om livet?

Jo, det är bevisat.

Allt detta blev bevisat inför en offentlig sovjetdomstol, där representanter för den internationella pressen var närvarande. Det bekräftades också genom de anklagades egna kategoriska bekännelser. Ställda mot väggen genom fakta och indicier, erkände de fullständigt vad som lades dem till last och förnekade inte sina politiska och organisatoriska förbindelser med fascismen.

Är det inte ett faktum att de anklagade själva, den ena efter den andra i sina slutord erkände det skändliga i sina förbrytelser mot arbetarklassen?

Men Citrine, Adler och de andra har framträtt till deras försvar!

Löjligen och ynkligen är dessa ledares uttjtelser om att man skulle tillerkänna de anklagade de rättigheter, som tillkommer dem. De anklagade hade fått alla möjligheter att säga vad de önskade. Man tillerkände dem rätt att välja försvarsadvokater, att inkalla vittnen, att kräva att bevisen underkastades prövning o. s. v. Men de avstod ifrån försvarsadvokater, från att inkalla några vittnen och att hålla försvarstal, emedan kedjan av deras förbrytelser var alltför uppenbar och alltför obestridligt bevisad. Vid den offentliga processen blev deras förbrytelser inför hela världen bevisade genom dokument, fakta och sakbevis. De brottsliga konspiratörerna hade ertappats på bar gärning med vapen i hand, med pass som de fått av Hitlerpolisens agenter och med sprängämnen i sin ägo.

Det har inför rätten dokumentariskt bevisats att Trotski personligen ledde terroristerna, vilka han sände för att mörda Stalin och för att organisera terrordåd mot den socialistiska statens ledare. Vid de offentliga rättegångsförhandlingarna anfördes mer än nog bevis för de trotski-sinovjevskas terroristernas skuld.

Det blev klart bevisat att Trotski, Sinovjev, Kamenjev och deras band stod på andra sidan barrikaden, att de stod i samma läger som de, vilka kämpar mot det spanska folket, som sänder flygmaskiner, gevär och ammunition till de upproriska generalerna och som verkställer en kontrarevolutionär intervention i Spanien.

Citrine & Co försöker motivera sitt ingripande till försvar för terroristerna, sovjetmaktens fiender, med en hänvisning till nödvändigheten av att bevara den proletära solidariteten med Spaniens kämpande arbetarklass. De försöker framkalla intrycket av att rättegången mot de kontrarevolutionära terroristerna i Sovjetunionen skulle hota yttringarna av proletär solidaritet med det spanska folket. Detta är en medveten lögn.

Rättegången mot terroristerna, mot fascismens agenter är en väsentlig beståndsdel i den internationella arbetarklassens antifascistiska kamp. Den verkliga solidariteten med det spanska folket är oförenlig med försvar för fascismens agenter i andra länder. Man kan inte ärligt understödja det mot fascismen kämpande spanska folket och samtidigt framträda som försvarsadvokat åt det terrorist-

band i Sovjetunionen, som hjälper fascismen. Den som direkt eller indirekt understödjer de kontrarevolutionära terroristerna i Sovjetunionen, han tjänar i själva verket även den spanska fascismen, han förhindrar det spanska folkets kamp och medverkar till dess nederlag.

Socialistiska Internationalens och Fackförenings-Internationalens ledares aktion leder till att det internationella proletariats solidaritet med Sovjetunionens proletariat undergräves. Det syftar till att spränga de arbetandes enhetsfront mot fascismen i Spanien, i Frankrike och i andra länder. Citrines och de andras framträdande är ett direkt slag mot det spanska folkets hjältemodiga kamp, ty om det spanska folket skulle följa de usla råd, som de reaktionära socialistiska ledarna dristar sig att ge Sovjetunionens folk, så skulle den spanska republiken döma sig själv till nederlag.

Det spanska folket måste ju bära sådana offer just därför att de kontrarevolutionära generalerna alltför länge fick förbli ostraffade och för att man inte i tid tillgrepp erforderliga åtgärder mot fascisterna, som i tyshet organiserade en sammansvärjning mot folket.

Man behöver inte tvivla på att Hitler och Mussolini, att generalerna Franco och Mola, fascisterna i Frankrike och i andra länder – alla som är svurna fiender till arbetarklassens enhet och till folkfronten, alla fiender till demokratin, socialismen och Sovjetunionen med glädje kommer att hälsa denna skamliga handling, ty Citrines och Adlers aktion syftar till att öka splittringen i den internationella arbetarrörelsens led och gjuter vatten på världsreaktionens kvarn.

Det vore oriktigt att göra alla partier och organisationer, som tillhör Socialistiska Internationalen och Fackförenings-Internationalen, ansvariga för detta ingripande. Tvivelsutan har de inte gett Citrine och Schevenels, de Brouckère och Adler mandat att försvara Trotski, Sinovjev och Kamenjev, som organiserat terrordåd mot det stora sovjetlandets ledare. De har inte gett dem mandat att försvara de anklagade, den tyska fascismens bundsförvanter och Gestapos agenter. De har inte uppdragit åt dessa ledare att utnyttja processen mot terroristbandet till en ny förtalskampanj mot Sovjetunionen och till att spränga enhetsfronten mot fascismen.

Enhetsfrontens miljoner anhängare inom Socialistiska Internationalens och Fackförenings-Internationalens led är nu i ändå högre grad än förut förpliktade att i samband med Citrines och de andras skamliga framträdande eftertryckligt tillbakavisa enhetsfrontens sabotörer. Det är hög tid att göra slut på deras framträdande i arbetarorganisationernas namn, vilket hindrar den enhetliga kampen mot den gemensamma fienden.

De dömda terroristernas exempel kan visa envar, hur renegater och maskerade fiender, som i likhet med Trotski leker med radikala fraser, i själva verket spelar skadegörarens roll inom arbetarrörelsens led och går fascismens skändliga ärenden. Nu kan t. o. m. de kortsyntaste personer se, vartill Trotski behövde grunda en "IV International" och i vems tjänst detta smutsiga slödder av desperata småborgerliga individualister och inbilska karriärister, av Gestapos och andra hemliga polisinstitutioners agenter står.

En av de viktigaste lärdomar som processen gett arbetarrörelsen i alla länder är, att den påvisat nödvändigheten av att vid varje steg utöva en lyhörd klassvaksamhet, att lära sig skilja de verkliga vännerna från de dolda fienderna, att avslöja de maskerade fienderna, klassfiendernas agenter, att skoningslöst och i tid driva ut dem ur proletära organisationernas led.

Vi tvivlar inte på att alla arbetarklassens organisationer kommer att efter förtjänst tillbakavisa Citrines och de andras sovjetfientliga utfall, att de kommer att befästa och utveckla enhetsfrontsrörelsen, att sammansvetsa miljoner arbetande kring det spanska folkets rättvisa nationella krig mot de upproriska, av de italienska och tyska fascisterna understödda generalerna, att sammansvetsa arbetarklassen mot fascismen och dess föraktliga hantlangare, de trotskistiska konspiratörerna.

21 augusti 1936